

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארץ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מור שהולך לפניו לעולמי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בנחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת וילך תשפ"ה-פו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

בארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.662.4888

היכל הקודש

בלומינגדאוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
דופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

גדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

זבוחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף ח עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רכא
רש"י
 תוספות

ולקח הבקן, לשון קבלה והולכה לא אצטרך קרא דבכלל בקלה
 היא מנריבא ליה: אשכחנא למצוה. ואי קשיא מצוה מודיקשא דחא תהורה משלמים
 אחאי בשאר כל הזבחים אין חבי נמי ומסקנא מהתם וליף לה לקמה ומעיקרא דחא
 דמחורין דנכתבו כולוה בגופיה: **בדאמר רב חונא** דמי לקמן בשמעתין: **ובפר**
 עליו הבקן מחטאיו (שכור דמו לשמן חטא

חטאיו) מדהוה ליה למכתב מחטאיו ובתיב וי' 1
 יחיא למדש בה לשם בעלים: **אשכחנא מצוה** 2
 בשני קרש. בכל עבודות וזריקה אשכחן בה 3
 מצוה ועובד בשני בעלים דחא נמי מחטאיו נמי 4
 בזריקה כתיב שחא דחפרה: **לעבב בכל עבודות** 5
 בשני קרש. שלא למדנו לאחר מין וטאר 6
 עבודות לבד מזריקה בשני בעלים בין למצוה 7
 בין לעבב: **לעבב בכל עבודות בשני קרש, ובשאר** 8
עבודות בשני בעלים, בין למצוה בין לעבב מנלן. 9
אמר רבי יונה, אתאי מחפאת נזיר, דכתיב 'הקריב 10
הבקר לפני ה', ועשה את חפאתו ואת עולתו, שיהיו 11
כל עשיותיו לשם חפאת. **אשכחנא שני קרש, שני** 12
בעלים מנלן. (אם אינו ענין לשני קרש, תגידו ענין 13
 לשני בעלים. **אשכחנא למצוה, לעבב מנלן.**) **אמר רב** 14
הונא (במרה דרב יהושע), 'חפאת' 'חפאתו'. מתקין 15
לה רבינא, אלא מעתה 'עולת' 'עולתו', מא דרשת 16
ביה. ולרבינא 'מנחת' 'מנחתו', 'קדש' 'נסכו', מאי 17
דרשת בהו. הוא מפני ליה, 'מנחתם ונספיהם' 18
בבילה, 'מנחתם ונספיהם' אפילו למחר. אלא 'עולת' 19
'עולתו', מאי דרשת בהו. והו, מי גמר מתדרי. 20
חפאת חלב מחפאת נזיר לא גמרה, שכן יש עמה 21
דמים אחרים. חפאת נזיר מחפאת חלב לא גמרה, 22
שכן פרת. אלא אמר רבא, אתאי מחפאת מצורע, 23
דכתיב 'ועשה הבקן את חפאתו, שיהיו כל עשיותיו 24
לשם חפאת. ואשכחנא שני קרש, שני בעלים מנלנה. 25
אמר קרא 'וכפר על המפטר' וגו', על המפטר וגו, 26
ולא על המפטר הכירו. ואפתי, מי ילפא מתדרי. 27
חפאת חלב מחפאת מצורע לא ילפא, שכן יש עמה 28
דמים אחרים. חפאת מצורע מחפאת חלב לא גמרה, 29
שכן פרת. חפאת לא אתאי, ויתי חרא מתרתיה. בהי 30
לא ליכתוב, (לא ליכתוב) רחמנא בחפאת חלב ויתיה 31
מתקדש. מה להקדש שכן יש עמה דמים אחרים. לא 32
ליכתוב רחמנא בחפאת נזיר, ויתיה מתקדש, מה להקדש 33
שכן אין להן שאלה. לא ליכתוב רחמנא בחפאת 34
מצורע, ויתיה מתקדש, מה לאין בדרות. אלא אמר קרא, 'זאת התורה 35
לעולה ולמנחה' וגו' הקישו הכתוב לשלמים. מה שלמים, בין שני קרש בין שני בעלים 36
בעינין לשמן למצוה, אף חפאת בין שני קרש בין שני בעלים בעינין לשמן למצוה. 37
והקדש מצוה משלמים, והקדש קראי לעבב. ואשכחנא חפאת חלב, דכתיב בה 'לחפאת'. 38
 חפאת

וריקה מנלן מוכפר עליו הבקן מחטאיו. דרביה שי חימה דגוי קראי דרשיה וקבלה 1
 ושחט אותה לחטאת ולקח הבקן כתיבי בסתם חטאין דגוי חטאין חלב בפרשת 2
 ויקרא בני קשבה דחאי קרא דוכפר עליו הבקן מחטאיו כתיב בחטאת דשמעתין קול וביטוי 3
 שפתים אבל בחטאת חלב לא כתיב מחטאיו אלא על חטאיו כתיב ובתורה כתיבים באותה 4
 פרשה עצמה דחטאין חלב דגוי דריש מוקרא 5
 דמחטאיו אפי' דלא כתיב בחטאין פרשתא ודחו 6
 תימה דשביק קרא דעל חטאיו דכתיב בדחיא 7
 פרשתא ושחט משום דעל חטאיו לאור הקטרת 8
 אימורים דחא דכתיב אבל תימה דלוקמן משמע 9
 רכל הני קראי דחבא בחטאין חלב כתיבי דקאמר 10
 אשכחנא חטאין חלב אבל חטאין דשמעתין קול 11
 וביטוי שפתים אלא לן דלא דכתיב דלוקמן למקן 12
 אשכחנא חטאין חלב עובדא שחיטה וקבלה 13
 בשני קרש דשאר עבודות נילף בדאמר לעיל מה 14
 שלמים לא חלקת בין ובידה לשאר עבודות 15
 למצוה אף כאן אל תחולק לעבב וקבלה נמי לא 16
 הוצרך לכתוב אבל שמיעת קול מנא לן דאפי' 17
 דכתיב ביה ענין דגוי מחטאיו ודרשין לעיל 18
 לשמן חטאין דחיי שני קרש בזריקה לא חלקת 19
 לא נימא בזריקה לפי שדאי ענין קרש בפרה ושני 20
 פרים דחטאין חלב בשני משמעתין קול וליכא 21
 פירא דגוי דמחטאיו דקאמר חייט בשעיר נשיא 22
 דכתיב ביה נמי מחטאיו וקאי גם חטאין חלב 23
 וקשה דכתיב לאור הקטרת אימורים נראה לן. 24
 בריך. ועוד לן דלא חזי למדש מוכפר על 25
 חטאיו אשר חטא דכתיב בחטאין חלב משום 26
 דכתיב קאמר על פשע אשר חטא ולא בשמיעת 27
 קול מידי בחטאין קרבנו ולא משמיעת נשיא 28
 דכתיב מחטאיו ונסחל לו דחייט מפשעו וחטאיו 29
 שלו ונסחל לו אבל בשמיעת קול לא כתיב זה ולא 30
 זו אלא מחטאיו חייט מקרבנו. בריך. **וריקה** 31
 בשני בעלים בין למצוה בין לעבב. תימה דמחאי 32
 קרא וכפר עליו הבקן מחטאיו דרשין דחטאיו 33
 וזריקה בשני קרש ושני בעלים ואם כן מחטאין 34
 חטאיו תופק ליה נמי עובדא בשני קרש כגון 35
 בשני בעלים דאחריותו קאי: **ועשה** 36
 חטאיו שיהו כל עשיותיו לשם חטאין אשכחנא 37
 שני קרש שני בעלים מנל אמר רב חונא בריה 38
 דרב ידועש חטאין חטאין. כך גרסת הקונטרס 39
 ולגרסא זו מוקד ברישא לעבב בשני קרש קדם 40
 שנעמיד למצוה בשני בעלים באם אינו ענין ואינו 41
 משמע כן בבבלי פירקא לעיל גבי שלמים ופסח 42
 דקאמר אשכחנא שני קרש שני בעלים אלא כן 43
 ומוקד ברישא בשני בעלים באם אינו ענין קדם 44
 שיעמיד קרא לעבב ומידי יל דאשאי חבא וכבר 45
 אשכחנא קרא לזריקה בשני בעלים ואין פסחים 46
 דרסי אפי' ענין לשני קרש דשכחנא נפקא לן מדתם 47
 תורה דשני בעלים אשכחנא למצוה לעבב 48
 מנא לן אמר רב חונא בריה דרב ידועש חטאין 49
 חטאין ולגרסא זו לא זכרין עלו לקרא לעיל 50
 בזריקה ותיא נמי לא דגרסין עלו בדאמר רב 51
 חונא בריה דרב ידועש חטאין חטאין דשמעתין 52
 דעיקר מילתא לא אמינא אחזאי דחייט משום 53
 דלפסח לא קיימא: **מנחתם** ונסכיהם בבילה 54
 מנחתם ונסכיהם אפי' למחר. לאו מחאי קרא 55
 וקדריש: **ורילבך** מצוה משלמים והך קראי 56
 לא 57

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

לא קאי ואע"ג דפרשק דהחטאת (למקן דף צב). תנן תורה אלא לכל החטאות היינו במילתא
 דכתיבא דהם אשר הם חטאת נזיר מבדד ויחיד איבא דאית ליה דף סברא לר' שמעון בריש
 מסכת מנחות (דף ג) וא"ל למה לי למכתב חטאת חלב עובא בכל עבודתו לכתוב בחדא
 ויטאז מה שלמים לא חלקת למעשה אף חטאת לא חתולק בדקדמא לעיל ו"ל דבי האי גוונא

אזנין

טורח

לית

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

א"ל

חטאת דעבודת פוכבים, דשמיעת הקול ובפיו

שפתים, וטומאת מקדש וקדשיו, ולא כתיב בהו,

מלך. חטאת דעבודת פוכבים אחיז מחטאת חלב,

שכן ברת כמותה. והנך מוליד, אחיז כמות הצד:

תנו רבנן, פסח בזמנו, לשמו כשר, שלא לשמו

פסול. ובשאר ימות השנה, לשמו פסול, שלא לשמו

כשר. (ש"ל קבאצ"ן) ממה"ד בצ"א כ"א סימן). מנא

הני מיל, אמר אבהו דשמואל, דמר קרא ואם

מן הצאן קרבנו לזבח שלמים לה', דבר הכא מן

הצאן ואין לזבח שלמים. אימא, שלמים אין, מדי

אחרת לא. אמר רבי אילא אמר רבי ויהוה, לזבח

לרבות כל זבח. אימא, כל דשחית להו כמותה. אי

הוה כתיב לשלמים וזבח, פדאמרת. השתא דכתיב

לזבח שלמים, לכל דשחית ליה שלמים להו. אימא

לזבח פסול, שלמים פסול. כדאמר ר' חייא בר אבא

בבבלי, פסול שלמים פסול, פסול שלמים פסול. אמר רבי

אילא מה שבפסול, שלמים אין, מדי אחרת לא.

לה', הדר וכלל. מתקין לה רבי יעקב מנזר פקוד,

הא לא דמי כללית בתרא לכללית קמא, כללית קמא

מרבי ובחים, ותו לא. כללית בתרא לה' כל דלה,

ואפילו לעופות ואפילו למנחות. לה' דבי רבי

ישמעאל בכללי ופרטי, דרשי פי האי גוונא, כלל

ופרט וכלל, אף אתה דן אלא בעין הפרט. מה הפרט

מפורש שהוא שלא לשמו וכשר, אף כל שהוא שלא

לשמו וכשר. אי מה הפרט מפורש דבר הכא בנדר

ובנדבה, אף כל הכא בנדר ובנדבה, עולה ושלמים

אין, חטאת ואשם לא. אלא לזבח רבויא הוא.

אימא לכל דשחית ליה להו כמותה. אמר רבי אבון,

דחין

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דרש להאי זבח שלמים הכי דרש הכי

דבר הכא מן הצאן ויהא לכל הזבחים כלל כשכר שלא לשמו כי הדר כתב שלמים פרט

שלא בהשרתו בעקרת שמו אלא כ"א שחוט של שלמים אבל שחוט לשם זבח אחר פסול:

ואפי' לנפשות. שחוט לשם חטאת שוף אף כל שהוא שלא לשמו. חטאת ואשם

לא. שחוט לשם חטאת ואשם יהא פסול אפילו לשלמים. אלא לזבח רבויא הוא. חטאת

לשון כלל ולא דרשי' ליה בכלל ופרט שאין כללות ופרטות באין מרבי לשון כלל

ממשמעות המקראות ובגין (ב"ק דף סג.) בכל אשר תאמר נפשך לשון כלל ובגין כלל

כך וקאן פרט אבל לזבח שלמים שחי תזבח בדקתון קין באילו כתוב לזבח כלל השלמים

וקרא יחידא בעלמא הוא דדחה מצי למכתב שלמים וכל מקרא של לשון יחידא אינו

לכלל ופרט אלא לרבות ובגין דכתיב שלמים וזבח דמי דאיתרוב ליה כל הזבחים.

דחין

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דרש להאי זבח שלמים הכי דרש הכי

דבר הכא מן הצאן ויהא לכל הזבחים כלל כשכר שלא לשמו כי הדר כתב שלמים פרט

שלא בהשרתו בעקרת שמו אלא כ"א שחוט של שלמים אבל שחוט לשם זבח אחר פסול:

ואפי' לנפשות. שחוט לשם חטאת שוף אף כל שהוא שלא לשמו. חטאת ואשם

לא. שחוט לשם חטאת ואשם יהא פסול אפילו לשלמים. אלא לזבח רבויא הוא. חטאת

לשון כלל ולא דרשי' ליה בכלל ופרט שאין כללות ופרטות באין מרבי לשון כלל

ממשמעות המקראות ובגין (ב"ק דף סג.) בכל אשר תאמר נפשך לשון כלל ובגין כלל

כך וקאן פרט אבל לזבח שלמים שחי תזבח בדקתון קין באילו כתוב לזבח כלל השלמים

וקרא יחידא בעלמא הוא דדחה מצי למכתב שלמים וכל מקרא של לשון יחידא אינו

לכלל ופרט אלא לרבות ובגין דכתיב שלמים וזבח דמי דאיתרוב ליה כל הזבחים.

דחין

חטאת דעבודת פוכבים, דשמיעת הקול ובפיו

שפתים, וטומאת מקדש וקדשיו, ולא כתיב בהו,

מלך. חטאת דעבודת פוכבים אחיז מחטאת חלב,

שכן ברת כמותה. והנך מוליד, אחיז כמות הצד:

תנו רבנן, פסח בזמנו, לשמו כשר, שלא לשמו

פסול. ובשאר ימות השנה, לשמו פסול, שלא לשמו

כשר. (ש"ל קבאצ"ן) ממה"ד בצ"א כ"א סימן). מנא

הני מיל, אמר אבהו דשמואל, דמר קרא ואם

מן הצאן קרבנו לזבח שלמים לה', דבר הכא מן

הצאן ואין לזבח שלמים. אימא, שלמים אין, מדי

אחרת לא. אמר רבי אילא אמר רבי ויהוה, לזבח

לרבות כל זבח. אימא, כל דשחית להו כמותה. אי

הוה כתיב לשלמים וזבח, פדאמרת. השתא דכתיב

לזבח שלמים, לכל דשחית ליה שלמים להו. אימא

לזבח פסול, שלמים פסול. כדאמר ר' חייא בר אבא

בבבלי, פסול שלמים פסול, פסול שלמים פסול. אמר רבי

אילא מה שבפסול, שלמים אין, מדי אחרת לא.

לה', הדר וכלל. מתקין לה רבי יעקב מנזר פקוד,

הא לא דמי כללית בתרא לכללית קמא, כללית קמא

מרבי ובחים, ותו לא. כללית בתרא לה' כל דלה,

ואפילו לעופות ואפילו למנחות. לה' דבי רבי

ישמעאל בכללי ופרטי, דרשי פי האי גוונא, כלל

ופרט וכלל, אף אתה דן אלא בעין הפרט. מה הפרט

מפורש שהוא שלא לשמו וכשר, אף כל שהוא שלא

לשמו וכשר. אי מה הפרט מפורש דבר הכא בנדר

ובנדבה, אף כל הכא בנדר ובנדבה, עולה ושלמים

אין, חטאת ואשם לא. אלא לזבח רבויא הוא.

אימא לכל דשחית ליה להו כמותה. אמר רבי אבון,

דחין

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דרש להאי זבח שלמים הכי דרש הכי

דבר הכא מן הצאן ויהא לכל הזבחים כלל כשכר שלא לשמו כי הדר כתב שלמים פרט

שלא בהשרתו בעקרת שמו אלא כ"א שחוט של שלמים אבל שחוט לשם זבח אחר פסול:

ואפי' לנפשות. שחוט לשם חטאת שוף אף כל שהוא שלא לשמו. חטאת ואשם

לא. שחוט לשם חטאת ואשם יהא פסול אפילו לשלמים. אלא לזבח רבויא הוא. חטאת

לשון כלל ולא דרשי' ליה בכלל ופרט שאין כללות ופרטות באין מרבי לשון כלל

ממשמעות המקראות ובגין (ב"ק דף סג.) בכל אשר תאמר נפשך לשון כלל ובגין כלל

כך וקאן פרט אבל לזבח שלמים שחי תזבח בדקתון קין באילו כתוב לזבח כלל השלמים

וקרא יחידא בעלמא הוא דדחה מצי למכתב שלמים וכל מקרא של לשון יחידא אינו

לכלל ופרט אלא לרבות ובגין דכתיב שלמים וזבח דמי דאיתרוב ליה כל הזבחים.

דחין

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דרש להאי זבח שלמים הכי דרש הכי

דבר הכא מן הצאן ויהא לכל הזבחים כלל כשכר שלא לשמו כי הדר כתב שלמים פרט

שלא בהשרתו בעקרת שמו אלא כ"א שחוט של שלמים אבל שחוט לשם זבח אחר פסול:

ואפי' לנפשות. שחוט לשם חטאת שוף אף כל שהוא שלא לשמו. חטאת ואשם

לא. שחוט לשם חטאת ואשם יהא פסול אפילו לשלמים. אלא לזבח רבויא הוא. חטאת

לשון כלל ולא דרשי' ליה בכלל ופרט שאין כללות ופרטות באין מרבי לשון כלל

ממשמעות המקראות ובגין (ב"ק דף סג.) בכל אשר תאמר נפשך לשון כלל ובגין כלל

כך וקאן פרט אבל לזבח שלמים שחי תזבח בדקתון קין באילו כתוב לזבח כלל השלמים

וקרא יחידא בעלמא הוא דדחה מצי למכתב שלמים וכל מקרא של לשון יחידא אינו

לכלל ופרט אלא לרבות ובגין דכתיב שלמים וזבח דמי דאיתרוב ליה כל הזבחים.

דחין

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף ט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" קצו
רשי

1 דוחין קדשים הנאכלין. פסח זה מותר להחזיק וקורש לשם קרבן הנאכל והלכך דוחין
2 אותו אצל שלמים שהן נאכלין ולא אצל עולה. שאין נאכלין לכל אדם. אלא
3 לזכר המונה. ליתר מעשר. דהא קדשים קלים הוא. כבוד ומעשר אין טענין נסכים
4 שהיו שתי מדות (מנחת דה"צ: במעשר בדמיה כתיב יהיה קדש לא יאכל ודרשין
5 בברכות פ"א הל' פטיל ופסול קדש לא יאכל) (ל' ר"ל)

דוחין קדרשים הנאכלים אצל קדרשים הנאכלים, ואין
דוחין קדרשים הנאכלין אצל קדרשים שאינן נאכלין.
אטו חפצא ואשם, מי לא מוחאכל. אלא דוחין
קדרשים הנאכלין לכל אדם, אצל קדרשים הנאכלין
לכל אדם. ואין דוחין קדרשים הנאכלין לכל אדם, אצל
קדרשים שאין נאכלין לכל אדם. רבי יוחי ברבי אבין
אמר, דוחין קדרשים קלים אצל קדרשים קלים, ואין
דוחין קדרשים קלים אצל קדרשי קדרשים. מתקוף לה רב
יצחק ברבי סכרין, אימא שחטיה לשם מעשר ליהוי
מעשה. למאי הילכתא, דלא ליבעי נסכים ולמלקא
עליה (למאי ימכר) בלא גזאל. אמר קרא 'העשירי'
ויהי קודש', זה מעשר, ואין אחר מעשה. אימא
שחטיה לשם כבוד, ליהוי כבדכו. למאי הילכתא,
דלא ליבעי נסכים. אי נמי, דליחביה לבנהינן. כבוד
נמי 'עברה' עברה' ממעשר נמר. ואימא, שחטיה
לשם תמורה, ליהוי תמורה. למאי הילכתא, למלקא
עליה. אי נמי, למסכן עליה בלא ימכר ולא גזאל.
אמר מר וזכרא בריה דרב נחמן, אמר קרא 'ויהי'
הוא ותמורתו', זו תמורה, ואין אחר תמורה. ואימא,
שחטיה לשם תורה, ליהוי כי תורה. למאי הילכתא,
לחטעוניה לחם, מי אימא מודי דפסח גופיה לא בעי
לחם, ומותרו בעי לחם. אי הכי, השתא נמי, מי
אימא מודי דפסח גופיה לא בעי נסכים, ומותרו
בעי נסכים. אגן הכי קאמרין, מי אימא מודי דמותר
תורה עקמה לא בעי לחם, ואילו מותר דאתי להו
מעלמא בעל לחם. מתקוף לה רב (ימר) בריה דרבי
דילל, ומנמי דמותר פסח כתיב, דילמא במותר
אשם כתיב. אמר רבא, אמר קרא 'ואם מן הצאן'
קרבנו 'לזבח שלמים', דבר השוה בכל הצאן, מתקוף
לה רבי אבין בר חיאי, ואיתימא רבי אבין בר פהא,
בכל אתר אתא אמרת 'מין' להוציא, וקאן 'מין' לרבות.
אמר רבי מני, הכא נמי 'מין' להוציא, דלא אתי בן
שמי שנים ולא אתי בגוקיה. מתקוף לה רב חזא
בגדתא, ומי מצית אמרת דכי כתיב האי, במותר
פסח כתיב, והא מדכתיב 'אם בשב' אם עז, מכלל
דלאו במותר פסח כתיב. והוא מביע ליה לכדתנא,
'בשב' לרבות את הפסח ללילה. כשחזא אומר 'אם'
בשב', לרבות פסח שיעברה שנתה, ושלמים באים
תחת פסח לכל מצות שלמים, ששעינו סמיכי

[illegible]

וְנִסְכִּים וְתוֹנוֹת הָיוּ וְשָׁלוֹם, כִּשְׁהוּ אוֹמֵר 'אֵם עוֹ' חֲפִסִּים הָעֵינִן, לִימֹד עַל הָעוֹ שְׂאִינָה מִטּוֹנָה
אֵלֶּיהָ. וְהָא מִרְבָּא נִפְקָא, מִדְּבִיבֵי דְשְׂמֹאֵל נִפְקָא. דְּאִמֵּר אֲבוּת דְּשְׂמֹאֵל, 'וְאֵם מִן הַבָּא
קִרְבָּנָא לְזוֹבֵב שְׂלִמִים', דְּבֵר הַבָּא מִן הַבָּא, 'וְהָא לְזוֹבֵב שְׂלִמִים'. וְאִתִּי מִדְּרַב רַבְחִין אִמֵּר רַב
אֲמֵר רַבָּה בִּר אֲבוּת, מִנֵּי לְמוֹתֵר שְׁקֵר שְׂלִמִים, שְׂאִמֵּר 'וְיִרְבֵּהָ פֶסַח חֵד' אֶלְחִידֵי דְרָא
הַכְּבִישִׁים מִן הָעֵינִן, אִמֵּי מִבְּאֵל לְמוֹתֵר הַפֶּסַח, שִׁדְחָא דְּבֵר הַבָּא מִן הַבָּא מִן הַבָּא, וְאִמֵּי

1 חור לעברה שנתו חמנו. היה שנתו בלא זמנו ואעפ"י שבועה שהקדיש לא היה ראוי
2 לפסח בדשנינו זמנו תעבור שנתו דאפי' מפרשי נקבה לפסחו או זכר בין שתי
3 שנים תורת שלמים עלי' כדרגו במי שדחה טמא (פסחים דף עז) ירעה עד שישתאב
4 וימכר ויביא בזמנו שלמים. **איתביה** רב משרשיא לרבא בר. תימה מאי קשיא

5 הא רבא דרבי טעמא דרבי ברש מנחות
(דף ג.) מזה תפוס ואומר ר"ת הרבא גרסי רבה
7 רבה לענינה דשנינו מהם כאן בשנינו קדש כאן
8 בשנינו בעלים ועוד י"ל דאפי' גרסין רבא רוצה
9 לישב דבר ר' לכולהו אסורא דהסא ולפי' ר"ת
10 קשה דרמא דרב משרשיא תלמידו של רבא היה
11 ולא של רבה ועוד י"ל שרעה רבא לישב דברי
12 דרבי משה דמבוא אפי' כרבנן דפליגי עליה דר"ש
13 דלית ליה אור תורת דרב משרשיא שבקשה לו
14 מרש היה יכול להקשות מנחניו דמנחות אלא
15 ניתא ליה למפרך מבייטא דאפי' לר"ש דמקשר
16 לא מזה תורת מבואר וכן משמע פ"ק דמקשר
17 ואע"ג דבפ' דם חטאת (לקמן דף עב.) דרשין
18 תורה אחת לכל החטאות ולכאן מנא דפליגי היינו
19 במדוי דבתיבא בהדיא בחטאת גופה דרשין ליה
20 כל"ע נהי נהי דפרק דם חטאת אבל שנינו קדש
21 לא כתב בחטאת ובריש אהוז מקמון (לקמן דף
22 מ"ח) דרש תורה אחת לכל האשמות וקאמר
23 תניא למנא אדית ליה תורת אלה לאן לנתי
24 ליה תורת היינו לר"ש ולרבנן ברש מנחות (דף ג.)
25 לרבא: **לשם** חטאת נזיר לשם חטאת מצורע
26 לעיל (דף י"א) איכא שמעטא אחריתי דרב דחלק
27 בין שחטא ולשם חטאות שחטא לשם עולה ושחט
28 פירשתי תרתי דרבא למא ל"י: **ושחט** אותה
29 חטאת. לעיל בפרקין דרשין ליה למילתא
30 לחטאת. ושמונה דרבא דרשין מדלא כתב ושחט
31 לחטאת אותה: **על** מי שמתחייב חטאת מצורע
32 מקדש וקדשיו מהו. מהו גרע ממי שאינו
33 מתחייב כלום: **מחשבינן** מעבדה לעבדה.
34 כדאמר בגין מחשבה חזקה (בבב שנינו בעלים)
35 אבל מחשבה לקבלה לא דמיא מפגיל יליף
36 לה קדו ודאי אשי היליף משנינו בעלים לא
37 דמיא למחשבה חזקה כמו שנינו בעלי

38 **ששחטה על שמתחייב חטאת בנחשון בשירה.** חטאת נחשון, חטאת עולה היא. איכא דאמר, **אמר**
39 **רב משומיה דמבוא, חטאת ששחטה לשם חטאת נחשון, פסולה, חטאת נחשון עולה היא.**
40 **ולא** חטאת נזיר ו**חטאת מצורע, עיקר חטאת נקט.** **אמר רב, חטאת חלב ששחטה לשם**
41 **חטאת דם, חטאת עבדות מוכבים, בשירה.** לשם חטאת נזיר, לשם חטאת מצורע,
42 **פסולה.** מהו, **בני עולות ניתו.** **בני רבא, חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דמומא מקדש**
43 **וקדשיו, מהו.** מי אגרינן קרת במומא, או דילמא, אין קבוע במומא, **רב אחא בריה דרבא,**
44 **מניי' בולחו לפסולא. מאי מקמא, ושחט אותה לחטאת,** לשם אותה חטאת. **אמר ליה רב**
45 **אשי לרב אחא בריה דרבא, [בניי' דרבא] היכי מתניתו לה.** **אמר ליה, אגן בשינוי בעלים**
46 **מתניתו לה [הכי מתנינן לה].** **אמר רבא, חטאת חלב ששחטה על מי שמתחייב חטאת דם,**
47 **וחטאת עבדות מוכבים, פסולה.** על מי שמתחייב חטאת נזיר ו**חטאת מצורע, בשירה.** ויגיון
48 **לה הכי, בני רבא, חטאת חלב ששחטה על מי שמתחייב חטאת דמומא מקדש וקדשיו,**
49 **מהו, מי אגרינן קרת במומא, או דילמא, אין קבוע במומא, תיקו:** איחמר, שחטה לשמה,
40 **לזרוק דמה שלא לשמה, רבי יוחנן אמר פסולה, ורש לקיש אמר בשירה.** רבי יוחנן
41 **אמר פסולה, מחשבינן מעבדה לעבדה, ולפניו ממשכת פיגול.** ור"ש לקיש אמר בשירה,
42 **אין מחשבינן מעבדה לעבדה, ולא לפניו ממשכת פיגול.** ואודו למשמיה, ואיחמר,
43 חושב

דמנתיא ביה הכי דרגו בפרק שני (לקמן דף כו) הושתא את חובה על מנת לזרוק דמו למחר פיגול: אין מחשבינן מעבדה לעבדה. בשלא לשמו דלא ליפתי לא מפגיל דהתם
עיקר מחשבתו הנכונה לירי פיגול זו היא שחשבו בעבדה זו לעשות עבדה אחרת מן אלה העבדות לחאביל לאדם או למנוח חזן לזמנו וזריקה אבילת מנחה היה והוא הדין
אם חשבו על הקטרת החלב שאינם מן עבדות ההלך לא דמיא לשלא לשמו:

1 עברה זמנו. זמן שחטת הפסח לא זמנו ולא שנתו. ואם שחטו קודם הפסח לשם
2 שלמים כשר ואע"ג דחיו לפסח ראשון: מפליתייהו. מוסח ראשון: משמיה דמבוא. שם
3 חכם: **המאת ששחטה לשם חטאת נחשון.** שיער חטאת (והנחתה) הנשיאים: כשירה. ולא
4 דמיא שיער קדש דלא אמרי' חטאת נחשון בין שחטו קודם ראשון או לאחריו: **אמר רבי**

5 **דאם חטאת נחשון שחט עולה כו"ש שיעריו שחטו**
6 **לא היו ולא שחטו לחצברן בין נחשון:** ועלו
7 **לבעלים.** ר"ש פליג אמנחות ומורה בכובש
8 מחבת ופרשתי. שני כלים שבהם טמעים את
9 הנחתה שכל הנחתות יהיו עשר. עשר חלות
10 מחבת צפה ומעשה קשים מתוך שחבלי צף
11 מעשה מתפשטין האזור שורף את השמן
12 מרחשת עמוקה ומעשה ורושין ורכין שאין
13 האור שורף את השמן וסוכנתי אדם אצבע
14 עליה נראה כמו ורושתי. חריבה. מנחת חטא
15 שאין בה שמן דרכיה (וקראו ה) לא ישע עליה
16 שכן: **משעיה מוכיחין:** מנחתה דכריתא
17 שקר סבר ר"ש דלא מנתיא: שחיטה אחת
18 לבולו, וכי שחט עולה לשם חטאת ליבא
19 הכיאר דמשקך הילכך נחשון מחשבה כ"ך
20 שבעתי' במנחות: **מקמא כ"ו.** אלמא אפי'
21 לרבי שמעון דמחבר להכשירא לא יליף מזה
22 תורה וכ"ש דמדרבנן שחט ק"ל דאמר ר' א
23 בנחתות לא עלו אלמא לא דרשי תורה לרבי
24 ולרבא דאמר לעיל (דף י.) חטאת חלב
25 ששחטה לשם חטאת דם כשירה ליבא למפרך
26 מנה דהתם כיון דרבי גינהו דרשיתיה
27 חטאת סתמא ששחטו ובפתי שחטו שוה
28 אבר אתא שם שיער קדש ודמי חטאת לשם
29 חטאת נחשון ואילו מנחת מחבת ומנחת
30 מרחשת אין שמתחייב שוין זו שמה לבדה זו
31 שמה לבדה אלא כשרה שחט דמיא לשם חטאת
32 נחשון שיער נזיר הוא שדמיא היא כשלה
33 וקאמר כשירה משום חטאת חטאת: אלא אי
34 איחמר. דרב הכי איחמר בשנינו בעלים
35 איחמה שחכבר בה. היינו שנינו בעלים: שאין
36 פירה למית. הילכך לא קרינא ביה במנחייב
37 כפירה מנחיה: **הי.** אי שחטה בשנינו בעלים
38 לשם אדם הי: ויפאי נחשון, שמתחייב חטאת
39 שאינה על חטא הדומה לשעיר נחשון כגון
40 חטאת נזיר ומצורע ודמיא לחבשיר פסולה
41 ופיכתינן תני עולות ניתו. ואין קסן לן דף יא
42 (י.) חטאת ששחטה על מי שמתחייב עולה
43 בשירה דמי כשלה דמי: פשיטא ל"י: עיקר
44 חטאת נקט. שורש חטאת שדמיא דיתה חטאת
45 יחיד דאשנותה לשם חטאת עולה. וזהו רבא
46 נקט אע"ג דלא דמיא לשאר חטאות שח
47 בכשנה או שיערה אחת אינה כשירה בכשנה
48 אלא בשערה: **רבא** בנחשון **הכי:** מחשבה לא
49 ויכין דאמרת דרבא בבולחו פסול ואפילו
50 חטאת חלב לשם חטאת דם כ"ש לשם חטאת
51 דמומא מקדש וקדשיו: מי אגרינן ברת
52 במומא. דהוה ליה מחשבה כפירה במומא וקרינן
53 ביה עליו ולא על חבירו וחבירו דומיא דידה
54 או דילמא כ"ו דאין קבוע במנחיה שבה בעלה
55 ויחיד: חטאת לשמה. שלא חשבו על השחטה
56 אלא על חזיקת חשבו בשעת חזיקת דהינו
57 מעבדה לעבדה ממשכין מעבדה לעבדה
58 כלומר מחשבה מוחלת מעבדה לעבדה
59 במחשבת שלא לשמו: וילפניו ממשכת פיגול.

דמנתיא ביה הכי דרגו בפרק שני (לקמן דף כו) הושתא את חובה על מנת לזרוק דמו למחר פיגול: אין מחשבינן מעבדה לעבדה. בשלא לשמו דלא ליפתי לא מפגיל דהתם
עיקר מחשבתו הנכונה לירי פיגול זו היא שחשבו בעבדה זו לעשות עבדה אחרת מן אלה העבדות לחאביל לאדם או למנוח חזן לזמנו וזריקה אבילת מנחה היה והוא הדין
אם חשבו על הקטרת החלב שאינם מן עבדות ההלך לא דמיא לשלא לשמו:

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף י עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" **ר"א תוספות**

ותימה דלמקן (דף יג.) דפרץ וקבלה מו' פסלה בו ומשני כאן במחשבת שלא לשמן כאן במחשבת פיגול אמאי לא משני אידי ואידי מחשבת שלא לשמן וקבלה לא עשה בה מחשבה כמעשה כגון בשוחט על מנת לקבל שלא לשמן ובורקה (לא) עשה בה מחשבה כמעשה וראה לי דלמקן מידר שחשבו בעבודה עצמה אם קבל (למנוח הקבלה) שלא לשמן פסול ואם קבל (למנוח) חוץ למנוח פסול כשר ואם ורק

למנוח הוריקה חוץ למנוח פסול וכן מקטר למנוח ההקטרה למנוח דדחה פסול אי לא דמשיטה קרא לקמן משום דאין מעכבת פסול אלא ליבא לפרשטי ללמן מחשבת פסול דלא פסלה בקבלה כגון שוחט על מנת לקבל דמן חוץ ולמנו דרשאל למנו שני נמי לא פסלה דמנוערה לעבודה ליפנין מפיגול (וא) מבקבל על מנת לזרוק חוץ למנו חוה פיגול אלא דרשטינין בחשבת בעבודה עצמה. ברוך וכלאי דמי תימה יהודי מצו למנוח קבלה לא עשה בה מחשבה כמעשה לענין שינוי בעלים: **ריש** לקוש אמר מותר. מזה ר"י דרביי משה כדאמרין בפרק ארבע מיתות (סנהדרין סא.) מידר דדחה מאשתחיה לזר דזר מותר ועודב בסיף ושוחט נומר לא חשיב כרפי' בפי' דחילין (דף יד.) גבי שוחט בשבת או קרא לחמוה וזאק נרתי דילמא ממילך ולא זרק לעבודה וזה דאמר בפרק י' מיתות (סנהדרין סא.) דניסת שאמר אלך אגבר פסול דמיטמיל חוץ למנוח דלא ודאי לא ממילך כיון דעבד מעשה שחט על מנת לזרוק ועוד הבא אפילו דיעו ר"א שלא זרק חשיב עובד עבודה דהו' בשחטה וזו ששחט ע"מ לזרוק: **מקום** שאם אמר הרני שוחט שלא לשמן בו. ור"א שוחט שלא לשם אובלין בפסח יבית דשחט שלא לשם אובלין פסול ושוחט ע"מ לזרוק שלא לשם אובלין כשר שני לומר דלא דמי תימה דזרק עצמו שלא לשם אובלין כשר: **לא** תאמר בוריקה ותיחי בקי' משחטה וקבלה. תימה אמאי לא ר"א שחט טעונה צוחן ושחט תפמינות ותיחי כ"ט בשחט דבשלימים קיימא אם בו מאי צריך למילף מבנייא גילף בקי' מקבלה שאין צידין עליה ברוץ אפילו הכי פסלה בה מחשבת ועוד למח לי קרא בוריקה לשני' בעלי דדרשי' לכפר עליו תיחי מבנייא משחטה וקבלה ועוד קשה אמאי אין מחשבת אובלין בפסח בוריקה ותיחי בקי' משחטה שכשישר בור כיון דלא פרכין מצפן חזקאות הפנימיות ומידר דילמא (תבוסס) מעטעט הוא ואני' דשלא לנגיזן דדיינו שחט בעלים כתיב גמי (תבוסס) ולא מפניני שחט ולא דמי (ע"פ פסחים דף סא.) **והדר** ביה **רבה** דמי ר' רבנן מקל וחומר דרב אשי. והייתי לרנן דאלבאי דר' שמעון ליבא כל וחומר דאיבא למפרח למי שנינו בעלים שחט כגון כח נמנות ואמר ר' שמואל שאינו נוגע נמנות לרבי שמעון (נמנות דף ב') חטאת

יהי רבה לרבי רב נחמן, מקל וחומר דרב אשי: רבי אליעזר אומר אף (את) האשם: תניא, אמר רבי אליעזר, תפאת באה על חטא, ואשם בא על חטא. מה תפאת שלא לשמה פסולה, אף אשם שלא לשמו פסול. אמר לו רבי יהושע, לא אם אמרת בחטאת, שכן דמה למעלה. אמר לו רבי אליעזר, פסח וזיכה שרמנו למטה, ושחטו שלא לשמו פסול. אמר לו רבי יהושע, מה לפסח שכן ומונו קבנו, אמר לו רבי אליעזר, תפאת תוכית. אמר לו רבי יהושע, חזוני

השמה את החטאת. כל שחטין לעבודה וזה אסורה בהנאה כדן זבחי מותם וחבדי מותם ילפינן (ע"ו דף כט) שם שם מעגלה ערופה: לזרוק דמה לעבודה וזה. (ועבודה) השחטה לא נעשית לשם עבודה וזה אלא בשעת שחטה חישב לעבוד הוריקה לשם עבודה וזה וזה. מחשבתין מקבירה לעבודה. מחשבת היא לענין זבחי מותם לאסור בהנאה וילפינן. עבודה וזה שיהא חוץ ממחשבת פיגול

שהוא פנים מותרת. לאבילה אין מחשבתין מקבירה לעבודה. ואנה אסורה אלא אם כן שחט לעבודה וזה שבשחטתה עבד עבודה וזה ואו זרק לעבודה וזה ג"כ פנים. מחשבת וזה לשמו מפיגול הרני שחט חוץ למנוח. ולא חישב על מנת לאבול ולא על מנת לזרוק או לחקטרה אלא על השחטה חושב סתם חוץ למנוח כשר דלא מחשבתה היא דאין בו אלא באבילת אדם ומנח (דודו) פיגול: כשר כרת. האוכל פיגול אפי' לאתור חייב כרת והואיל וחומר מצינא ביה מעבודה לעבודה: הרני שחטו חוץ למקומו. שלא חישב לא על אבילה ולא על זריקה אלא אמר הרני שחט חוץ למקומו כשר דלא חזון דבמקומו הוא שחטו ועוד דלמקומו אדם או מנח לא חזון דבמקומו לא חזון למקומו חוץ למנוח דכתיב ואם האכל יאכל וגו' וילפינן חוץ למקומו חוץ למנוח מזהו קרא לענין דף יג.) על מנת לזרוק. דמי לא למקומו בו' פסול. (בפרק שני) חטאת ליבא למפרך שכן כרת שאין צדידין כרת על אבילתן דכרנאי לקמן (בפרק שני) חוץ (ד' כח.) שחט לשם פלוני כשר. דאק שנינו בעלים חל על השחטה דלא שייך שם בעלים אלא על הכפרה ודיעו דאמרן לעיל (דף יד.) דשנינו בעלים אינו בר עבודה: **לא תאמר** בוריקה. מחשבתין אלא לשמן דרבינן ליה לעיל בבבלי' עבודות. משחטה וקבלה. ומה שחטה ששחטה בור פסולה בשלא לשמה וזריק לא כל שכן כי פרכת מן לשחטה שכן פסלה שלא לשם אובלין בפסח חטאת תוכית דאין מחשבתין מקבירה לעבודה. אלא בשעת זריקה נופח בעי מחשבת: **והטא** לרבי תבתי' לאשמעינן ברוחא דמחשבתין מעבודה לעבודה (שלא) בשעת זריקה נופח בעי מחשבת דאפי' לא חישב על הוריקה בשחטה אלא בשעת שחטה חושבת מחשבת: אם כן. דמחשבת אלא לאשמעינן לשחט קרא מניח ותיחי דמחשבתין מקל וחומר דרב אשי כדאמרן ומה אם במקום שאם אמר הרני שחט לשם פלוני בו. ואידך. רבי יוחנן רבי ר' נפאק כל זריקה מקל וחומר דרבקה דשחטה: מה לרבי בו. הכי לאו קרא ותיחי הוא ודילף מניח דאין מחשבתין: חטאת מיתה בשלימים קיימין. דבשלימים חטאת חושבת חושב לשמו הכי מצי למילף וזריקה משחטה וקבלה וליבא למפרך פסח דשלימים לא בני צפח וליתנוה גמיתין: שכן דמה למעלה. מחט השקרא דתנן בגמ' מרות (פ"ג ס"א) חט השקרא ותיחי באמצע להבדיל בין דמים עולותם לדמים ותיחיהוין למילף לקין (דף ג.) מן ותיחי דרשת ע"י חזון תבתי' תורה נגה מחשבת להבדיל חטאת במנח נעשית למעלה דכתיב בה (ויקרא ד) על קרבת וכן עלה חשק בדילקמן (דף סד) ושאר ודבית שלא פירש בהו גנעין למטה דכתיב וכן מנח לא כתיב ברוז קרנות וכליה מנח ליבא למנוח דדחה מקומן שרירי תורה נגה מחשבת:

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף י עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
תוספות

המאמר נאמר בה דהא. בכמה מקומות ומדברתיב היא נפקא לן עכובא ותימה
דלעיל נפקא לן מוקריא אחרינא וליעל (דף ה) פרשתה דהרי. הוא אומר בחטאת
כאשם. באשם מצורע כתיב הוזה מצי למלוק אשם מחטאת בגמרה שוה דעין עון מחטאת
דשמיטת קרן דהא למחורת נביח גמירי ואין י' ש' למחצה דכאמר בריש מנחות (דף ד.) אלא
אי לא הוה דקשה שבוך אשם מאותה מה
לחצר השוה שבוך שכן עד כרת. ואע"ג דאשם
הוליו נמי בא על כרת איני בא לכפר אלא לתקן
ולכי מתייעד מייתי חטאת הדין הוזה מצי למימר
שכן באין בעצב
מחטאת דשמיטת הקול. וליבא למיפרך מה
לשם חטאת שכן כרת דהיא מורא
לא פרעין כל דהו: **ומה** עולה שווא בליל כו.
תמה כיון דהיא הארץ עולה מוקדשין אם כן
הוא עולה פסולה שלא לשמו ק"ר מחטאת
שאנה בליל וכו' תמה מה לחטאת שכן מכפרת
פסח ויבית מועד וכו' דרבתי אוחה בחטאת לא
קשה. ותימה לסברת דעביד קר וחומר מעולה
שהיא כליש שלא לשמו נמי לכשר באשם ותו
לימא חטאת יבית הגד' **כל** דמים שנכנס
לחילוב לכפר פסולים. לא ידע רמי דאמר
דף סו. ומנחת דף ו. (ושם) ולשמו ששחטון
בחיכל כשיחית לא ידע טעם חומר מן העיקר דהיי
מלי ודיבא דבתיב לא פתח אחר מלך שחלה
אשם
הכשירו בדבילה:

חזרני חלילה. חזר רבי אליעזר ודנו דין אחר, המאמר
נאמר בה 'הוא' בשחיתות, 'הוא' לשמה בשירה, שלא
לשמה פסולה. ופסח נאמר בו 'הוא' בויחיה, 'הוא'
לשמו כשר, שלא לשמו פסול. אף אשם נאמר בו
'הוא', 'הוא' לשמו כשר, שלא לשמו פסול. אמר לו
רבי יהושע, המאמר נאמר בה 'הוא' בשחיתות, 'הוא'
לשמה בשירה, שלא לשמה פסולה. פסח נאמר בו
'הוא' בויחיה, 'הוא' לשמו כשר, שלא לשמו פסול.
אבל אשם לא נאמר בו 'הוא' אלא לאחר הקטרת
אמירו, והוא עצמו שלא הוקמרו אמירו כשר. אמר
לו רבי אליעזר, הרי אומר 'בחטאת באשם' מה
חטאת שלא לשמו פסול, אף אשם שלא לשמו פסול.
אמר מר, אמר לו רבי יהושע, חזרני חלילה. וליהדר
דינא, ולייתי פמה הצד. משום דאיכא למיפרך, מה
לחצר השוה שבוך שכן יש בהן צד כרת. אמר לו
רבי יהושע, לא אם אמרת בחטאת שכן דמה למעלה.

ולמא ליה, לא אם אמרת בחטאת שכן נכנס דמה לפני ולפנים. בחטאות החיצונות קאמרין,
שאם נכנס דמה (לפני) ולפנים פסולה. אית ליה לרבי אליעזר, אף האשם שכן מכפרת על
הצבים פירות, מחטאת דשמיטת הקול, שכן מעונה ארבע מתנות, רבי ישמעאל דאמר לו
רבי יוחנן, חטאת ארבע מתנות (שכן מעונה) על ארבע קרנות. האיצא אצבע, האיצא
קרן, האיצא חודה, אלא, חד מברך חלת מעמי נקב. אמר מר, אמר לו רבי יהושע, לא אם
אמרת, לימא רבי אליעזר, אשם נש דמו למעלה. אמר אבי, אשם דמו למעלה, לא
מצית אמרת. קל וחומר מעולה, ומה עולה שהיא כליש, דמה למטה. אשם שאינו כליש, לא
כל שכן. מה לעולה שכן אינה מכפרת, חטאת העוף תובית. מה לחטאת העוף שכן אינה
מיו ובה, עולה תובית. לא ראי זה כראי זה, ולא ראי זה כראי זה. הצד השוה שבוך שכן
קרשים קרשים ודמן למטה, אף אני אכאי אשם שהוא קודש קרשים ודמו למטה. אמר ליה
רבא מפרוקא לרב אשי, ולפרוך מה לחצר השוה שבוך שכן אין להן קצבה, תאמר באשם
שיש לו קצבה. אלא היינו מעמא דרבי אליעזר, דאמר קרא 'בהקדש המחטא אותה', 'אותה'
דמה למעלה, ואין דמו של אחר למעלה. אי הכי, חטאת נמי, נימא 'אותה' לשמה בשירה,
שלא לשמה פסולה. הא שאר זבחים, בין לרשא בין שלא לשמן כשרין. ההוא 'אותה' לאו
דוקא, דהא שייך פסח. הך נמי לאו דוקא, דהא שייך עולה העוף, בויחיה מואה לא שייך
מיד. וא' בעית אימתי, הא מני רבי אליעזר ברבי שמעון היא, דאמר היא מקום לחור, והאי
מקום לחור, דתינא, דמתחלתו יתיני מחוט חסירא ולמפרך, והעליונים מחוט חסירא
ולמעלה. אמר רבי אליעזר ברבי שמעון, פסח דברים אמירו, בעולה העוף. אבל בחטאת
בבמה, היא עצמה אין נעשה אלא על גופה של קרן: תנן תהם, שהיה רבי עקיבא אומר, כל
דמים שנכנסו לחיכל לכפר, פסולים. והכמים אומרים, חטאת בלבד. רבי אליעזר אומר, אף
האשם, שנאמר 'בחטאת באשם', בשלמא רבי אליעזר, דקאמר מעמא. אלא רבנן, מאי
מעמא. אמר רבא, אשם נכנס דמו לפני, פסול. לא מצית אמרת, קל וחומר מעולה. מה
עולה

חזרני חלילה. ולא יקום הדין ולקמן פריך וניחור דינא וניתב מה הצד: נאמר בה דהא
בשחיפה. שעיר נשיא: הרי הוא אויב כו. ואין שמירבין על הדקשה ולקמן סוף שמעטא
מפרש טעמיהו דרבנן דסמכי אדוקשא אחרנא ודך דוקשא דרשין למילתא אחריתא
תיתי במה הדי. דפסח חטאת נאכלין (לוי' וליחל) אף אני באי אשם: צד כרת. חטאת
באה על שנתה כרת ופסח חטאת עליו כרת
טחור שלא היה בדרך רחוקה שכן נכנס דמה
לפני ולפנים. כגון כיום הדפוסים: החטאות
החיצונות קאמרין. במנתי דפסולה ואע"ג דלא
עילוי לפנים וניחור ליקף ר' אליעזר: שאם נכנס
דמה לפני פסול. פירבא היא דהי' ולימא ליה
מה לחטאת החיצונה שכן אם נכנס דמה לפנים
פסול דבתיב (ו יקרא) ו כל חטאת אשר יואב
מרמה בו תאמר באשם ולא יפסיל בחבי: אית
ליה לרבי אליעזר אף באשם שנכנס דמו לפנים
פסול לקמן שטעמיהו: ולימא ליה ר' יהושע מה
לחטאת שכן נכנס דמו לפנים כרתות: חטאת
דשמיטת קול. ליקף רבי אליעזר דאנה באה על
כרת ולימא ליה שכן פנינה ארבע מתנות.
תאמר באשם שאינו טען אלא שכן מתנת שדן
ד' ב' 'שמעאל' בו: באיזה כרתות (לקמן גג)
נאמר באן סביב בעולה ואשם ונאמר לחלן סביב
בחטאת (ומילואים) לא לחלן פסוק ארבע
מתנות ודא ר' מתנות מתנה בה דהא אפשר
לשתי קרעת באת אחת אף כאן פסוק ר' מתנות
באותה מתנה שנתון לקח שדו בשתי שריך
לפסוק לצעצה של קרן ולמורדה של קרן: ולימא
לית שכן מעונין ר' מתנות ד' קריות. מה
שאין כן באשם דר' ישמעאל גופיה לא בעי
בשאר ודבוס אלא ר' באיזה כרתות קרנות
דר' ישמעאל אי מה לחלן ארבע מתנות ועל
ארבע קרנות) אף כאן כו' אמרת עולה טענה
יסוד וקרן מורחה דרומית לא היה לה סוה
ועיגשך. טובא היה ליה לרבי יהושע למיפרך
דחא אומר קרן ואצבע ודחה חטאת אשם
לית מתנותיה באצבע כגון ודחה של קרן אבן
של אמה על אמה דרום אמה דר' מקצעת
המזבח מה שאין כן בשאר הדומים דאפילו עלת
העוף שהיא למעלה מחוט חסירא בקרבן
אינה צריכה להגביה כ"כ ולתל על העין משם
אלא שתהא למעלה מן החוט כל שהוא
ברחוקה לקמן (דף גג). עשאה למטה מרגלי
אפי' אמה כשרה ואין שום זבח טען מתנות
אצבע אלא זורק מן ודביל אל קר המזבח
למקצעתו חסירא ודחם מתפשט לצפון
ולמערב ואין מתנות כגון ודחה מבשך
למעלה למטה בחטאת שצריכה כגון ודחה
לקמן באיזה מקומן (דף גג). ולימא ליה רבי
אליעזר אשם נמי דמו למעלה. דהא רבי אליעזר
מקיש אשם לחטאת: חטאת העוף. דמה למטה
לקמן פירק קרשי קרשים (דף סו. גג). אינה מין
זבח. אלא מין מלקיה. אין מין קצבה. דרשין
ואשם שכן מין קצבה לדומה בכסס שקלים: חטאת
אותה. חזוק דמה ודחטאת כתיב ומיעט אותה
בחטאת למעט: שאר קרשים מוקמין מותן דמה
שלי חטאת: אי הכי. בשחיטת חטאת נמי כתיב אותה לחטאת ומיעטת ודא ולידדרא ר' אליעזר למעט אשם פסול שלא לשמו: שייך עולה העוף, שהיא למעלה לקמן (דף
סו). מומלק דוקדסי מה הקטרה בראשו של מזבח אף מלקיה בראשו של מזבח בויחיה לא שייך מיד. ארור שהוא זבח לא שייך כלום שכל הזבחים נמטעו שלא ידע דמו למעלה
ועלת העוף לאו שיהא הוא דאיתו זבח מנחתה אלא נמי. ולא חשיב עלת העוף שייך רבי אליעזר בר' שמעון היא: דאמר האי מקום. ודחטאת במה לחור ועלת העוף לחד אפי'
שנעיה למעלה אין מקומן שוה חלקן במיעוטא דמיקט. דחית ליבא שוה: במה דברים אמורים. דעליונים לא קביע עלו מוקא אלא שיהא מן החוט ודחטאת: בעולה העוף. אבל
חטאת במה אינה נעשית אלא בעולה של קר. דאבן של אמה על אמה כשראש מזבח שכל למטה מן הקרנות פסולה ואף על פי שהיא למעלה מן החוט ודחטאת: במה ליה.
הדיוענים שנכנסו לחיכל לכפר פסולי ואף על גב דלא כתיב אלא וכל חטאת אשר יואב מרמה וגו' מרבה רבי עקיבא קרשי קרשים וקרשים קלים מריבויא דכל וכל לקמן בכל הזבחים
שנחשבו (דף פב). אלא לרבנן מאי טעמיהו. דא דהא איתקש אשם לחטאת

בחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף יא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" רש"י תוספות

עולה נכנס דמה לפניו כשרה. בין לרובן בין לרובי אליעזר דלא דרשין כל וכל הדקשא
נמי ליכא חבא: מנחת חובא. דקרבן עולה חורד דשמעת הקול: תובית. שמכפרת ואם
נכנסה לפניו כשרה ללא פסל הכתוב אל דם: ונמצא חמאת הקוף תובית. ורבי שפיר
ספי שהוא ממני דמים הראייה לרודתה על מיני דמים: חמאת הקוף בעיא דר' אבין חיא.

עולה שהיא בליל נכנס דמה לפניו בשרה, אשם
שאינו בליל, לא כל שכן. מה לעולה שכן אינה
בכפרת, מנחת חוטא תובית. ולכאן, חפצת העוף
תובית. חפצת העוף, בענין דרבי אבין היא. ולפרוך,
מה למנחת חוטא, שכן אינה מן זבא, תובית.
ותור מנחת לא ראו לו בראי מן זבא, ולא ראו לו בראי
זה, חצד השנה שבהן שנת קדשין נכנסים (דמין)
לפנים בשרין, אף אני אבאי אשם שהוא קדש קדשים,
ונכנס דמין לפניו בשר. אמר ליה רבא ממרינא שכן
אשם, ולפרוך, מה לחצד השנה שבהן שכן אין להן
קצקרבא, תאכר בראשם שיש לו קצקרבא. אלא היינו
ממרינא דאשם, דאמר קרא 'ומה' דמל שו וזו וזו

וְלֹא בִשְׂרָה. וְאִידֵךְ, יֵם' דְּמֹה' וְאִידֵךְ, יֵם' דְּמֹה' לֹא דְרִישׁ.
שִׁשְׁחֲטוּ שְׂלֵא לִשְׂחֹמוּ בִּשְׂר', חִינּוּ דְאִיתִּקֶּשׁ מִנְהָ לְחֻפּוּת, מִנְהָ
זִמְר', קִדְשׁ קִרְשִׁים הוּא בְּחֻפּוּת וְכֹאשֻׁם, מִנְהָ חוּטֵא חֲרִי הוּא
לִמְטָה סְפִיקָה. מִנְהָ נִדְבָה חֲרִי הוּא כֹאשֻׁם, לְפִיכָךְ קִמְצָה שְׂלֵא
לְעוֹר, לְמֵאִי הִלְכְּתָא אִיתִּקֶּשׁ מִנְהָ לְחֻפּוּת וּמִנְהָ כֹאשֻׁם. לְבִי
וְלֹא בְּכָל שְׂרָת, פְּסוּלָה. רַבִּי שְׁמֻעֹן מְכַשִּׁיר. וְאָמַר רַב הִיחָדָה
רַבִּי שְׁמֻעֹן, אָמַר קִרָּא קִדְשִׁים הוּא בְּחֻפּוּת וְכֹאשֻׁם, כֹּא
בְּחֻפּוּת. בְּעוֹרָה בְּשִׁמְכָא, כֹּאשֻׁם. רַבִּי שְׁמֻעֹן, הוּא קִרָּא
לְכֵה. עוֹרָה קִרָּא לְכַרְבֵּב הִיחָדָה בְּרִית דְּרַבִּי הוּא אֲדָתָא.
לְשִׁמָּה (מְטָמֵא אֲחֵרֵיהּ הוּא). חֻפּוּת, מְטָמֵא חֲרִי דְכֻתְבִּי בָּהּ
בָּהּ 'הוּא' וְלִרְבּוֹנָא, לְמֵאִי הִלְכְּתָא אִיתִּקֶּשׁ אִשֻּׁם לְחֻפּוּת. לִזְמִיר

וְאִם אֵשׁ מֵעוֹן סִמְכִיהָ: וְיֹסֵף בֶּן חוּנִי אוֹמֵר הַנְּשֻׁמִּין כּו': אֲבָר.
אֵלֶיךָ אֲמִירוֹ דְּבַר אַחֵר. רַבָּה אָמַר, אֲנָהִירִים חֲתָאֵת פְּלִיגִי,
וְנִשְׁתָּמוּ בְּזִמְנוֹ לִשְׁמוֹ, וְכֵן הוֹשִׁיטוּ אַחֲרֵיהֶם לֵשֶׁם בְּזִמְנוֹ, רַבִּי
יִשְׁרָאֵל אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ, כִּשְׁבָּאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה שְׁאוּנִי כֶּשֶׁר לִשְׁמוֹ,
וְהָיָה אֲחֵר לִשְׁמוֹ. אֵינוֹ דִּין כִּשְׁבָּאֵרוֹ אַחֲרֵיהֶם לִשְׁמוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי
שְׁמוּאֵל כִּשְׁבָּאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה שְׁאוּנִי כֶּשֶׁר לִשְׁמוֹ, כֶּשֶׁר הוּא לֵשֶׁם
שְׁמוֹ, אֵינוֹ דִּין שִׁיבֹשֶׁר לֵשֶׁם אַחֲרֵיהֶם, וְיֻכְשֶׁר פֶּסַח בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר
מָה לִּי הִכְשָׁרוֹ אַחֲרֵיהֶם בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה לִשְׁמוֹ, שֶׁכֵּן הוּא כֶּשֶׁר
בְּזִמְנוֹ לִשְׁמוֹ, שֶׁכֵּן הוּא פֶּסַח לֵשֶׁם אַחֲרֵיהֶם. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻעַ,
תָּמִיד כִּחַ בְּשִׁלְשֻׁמִּים. חֲדָר רַבִּי אֲלֵעָזָר דְּרִגּוּ דִּין אַחֵר. מִצִּיגּוֹ מוֹתֵי הַחֹשֶׁן
וְכֵן בֶּאֱסָה. וְכֹמֶה שְׁמוֹתֵיהֶם פֶּסַח בְּזִמְנוֹ, שְׁלִשְׁמִים, שְׁתֵּמִי בְּזִמְנוֹ לִשְׁמוֹ
וְכֵן בֶּאֱסָה. אִם שְׁתֵּמִים כֶּשֶׁר פֶּסַח בְּזִמְנוֹ, אֵינוֹ דִּין שִׁיחֵי סִמְכִיָּה.

לשם באחרים לשם **הצאצא** **מציג**. יוסף בן חנוני ורבי אליעזר ולא פסול רבי אליעזר אלא **לשם** **מיתתו** **ומתן** **בזמנסקא** **בעינא** **לפרשט** **דרידיקה**: **הנפח** **שנקריה** **שנתו**: דרוו לא **ש** **שלמים** **לשם** **פסח**: **ובן** **השולח**. **אח** **מכל** **חבורים** **כל** **בזמנא** **אם** **בשאר** **רבות** **מן** **הערבים** **בזמנא** **עמימים** **שנה** **הכתוב** **לעכב** **קביעתו** **זמנו** **ביר** **הן** **הערבים**: **אחרים** **הא** **אין** **שם** **שחיטת** **שם** **חל** **לע** **קרן** **אח**: **אמר** **לו** **רבי** **אליעזר** **או** **חילוק**. **אין** **זאת** **ההנהגה** **שם** **ביר** **לשם** **לשטן**. **וברין** **זוה** **אח** **יכול** **להחשיב** **שם** **בזמנא** **לשם** **אין** **זאת** **ההנהגה** **שם** **לו** **הוכשר** **אחרים** **ל** **יוצא** **אחרים** **ל** **בזמנא** **התבאר** **דיק** **בין** **יוצא** **הא** **שטמו** **דרי** **אליעזר** **מירוש** **פסול** **לשם** **אחרים** **הינ** **כחשאת** **אייתא** **ורבה** **דיק** **אח** **פסל** **אחרים** **לשמו** **בזמנא** **הפסח** **ועת** **בז** **שלמים** **שכל** **השנה** **שדא** **זמן** **זאת** **מחשבת** **לח** **גדול** **בז** **השנה** **הפסח** **אשר** **בז** **החמור** **פסח** **משלמים** **אין** **הנהגה** **שם** **לשטן**.

עֹלָה שְׁהָיָה כִּלְיָה נִבְכֵּם
 שְׁאִינוּ כִּלְיָה לֹא כָּל שֶׁ
 מִכְפָּרָת, מִנְחַת חֹמֶט ת
 תֹּכִיתָ. תִּמְנַחַת הַעֹלֹף, בְּעַ
 מִּה לִּמְנַחַת חֹמֶט, שְׁכֵן א
 תִּחְוֹר הָרֵיץ לֹא רָאָה וְה
 וְהָ, הִצֵּד הַשֹּׁהֵף שִׁבְחֵן שִׁתָּה
 כְּלִימָם שְׁרִימָן, אֵם אֵי אֲבִיָּה
 וְנִכְנֵם כְּשֶׁדָּן לִפְנֵים שֶׁחֵן
 אִשִּׁי, וְלִפְרֹדֶה מִה לִּהְצֵד
 קִצְבָה, תֹּאמֶר בְּאִשִּׁי אֵ
 טַעֲמִימִייהוּ דִּרְבֵּנִן, דִּמְרָק א
 דְּמָה שֶׁל אֲחֵר, וְאִידֵה, ד'
 בְּשִׁמְלָם לִרְבֵּנִן דִּמְרָק, אֵי
 לֵאשִׁם. תְּהִינָא, רַבִּי שְׁמַעוֹ
 כְּחִפְּמָת, לִפְרֹדֶה קִצְבָה שֶׁ
 לִשְׁמָה לִשְׁמָה, אֵלָּא לִרְבִּי
 אִידֵה רַבִּי שְׁמַעוֹ, דִּתְנֵן
 בְּרִיה רַבִּי תִּינָא, מִאי מִיָּה
 לְעֹבְדָה בִּיד, עֹבְדָה בְּיָמֵי
 מִפִּיק לִיה לִהְבֵּי, וּמִפִּיק א
 מִנְחַת חֹמֶט דְּפִסְלוֹה שֶׁ
 רִחוּי, מִנְחַת חֹמֶט בְּיָמֵי
 קֵד, מִה תִּמְנַחַת מַעֲוִינָה כִּסֵּ
 רַבִּי יוֹחָנָן, יוֹסֵף בֶּן חֲזַנִּי וְה
 תְּהִינָא, דְּפִסְחָה שְׁעִבְרָה שֶׁ
 אִלְעִינֵה פִּסְחָה, וְרַבִּי יוֹסֵף
 אֲחֵרִים שְׁפָרִים לִשְׁמוֹ. דְּרַבִּי
 אִלְעִינֵה, אֵם חִילּוֹף הָיָה וְה
 אֲחֵרִים. בְּמִנָּה שְׁהוּא בְּשִׁתָּה
 שְׁלֵא לִשְׁמוֹ. וְכָד אֲתָה אוֹר
 לִשִּׁם אֲחֵרִים, וְיִכְשְׁרוּ אֲחֵ
 אֵם בֶּן הַיּוֹעֲתָה כֹּה פִּסְחָה,
 בֶּא שְׁלָמִים, וְאֵין מוֹחֵר שֶׁ
 שְׁלָמִים פִּסְחָה. שְׁלָמִים שְׁאֵ

לשם פסח בזמנו ולשם חטאת כל ימות השנה ומבייתא דלמקם דייק כל רבי יוחנן: ורבי
 יוחנן לשם פסח וכלא באריתם לשם חטאת מכשיר כדתינא: וכן רבה גריד ור' יוחנן
 באריתם חטאתהו כדביתא לעיל (ולא מוקרא: וישתבו בזמנא לשמו. דרבה ליה
 השנה שאינו כשר לשמו. כדלפינן לה מבוססת פסחים (אס) שנתו דרבה חצות פסח
 בשנים לשמו. דרבי אליעזר מודה בו דלא פליג אלא בזמנא כדתנן בהדיא אבל כל ימות
 כל הדרוש שילא אני לחלופיה בענין אחר ולומר דרבי יוחנן ולחכמים שזמנא פסח
 אהי' אהי'. בתמיה הדרושין ק"ו ויחשבה: ור' יוחנן ור' אהי' אהי' כ"ק שדרשה ש
 למילתא ואמר דרבי יוחנן דפסל רבי אליעזר באריתם לשם פסח באריתם לשם חט
 טסאף שחזר רבי אליעזר קרינן זה וזה ברין אחר ומהו דאריתם לשם חטא בשנים: ור' יוחנן
 שלמים פסח השתחט לשמו כשר הדיוט שהוא זמן פסח כל שלמים השתחטין ופסחין
 ביה דהוא וכלל דהוא

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף יא עמוד ב – מתוך מהדורות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" תוספות

אמר ר' אליעזר לא אמרת בתנא. דין הוא שאחריים כשרים לשמן וקשהו נדי דלא
דמי לפסח מזמין קאיב ואיב (ותמא) ופסלו נמי מהאי דינא מותר תנא בא עולה
כמו דרמא דמותר פסח בא שלמים ויל דאיעקר טעמו סמך כדאיתא בפסחים (סב סב) וציל
דלא אמר לא אמרת דקאמר רבי אליעזר דלבי רבי יהושע קאמר אליבא דרבי יוחנן ורובני
הם מצא בספר שיש דרשנא ששענתא רבה אמר

אמר לו רבי יהושע, מצינו מותר תנא בא עולה, ואין
מותר עולה בא תנא. ומה תנא שמונתה בא
עולה, שחמיה לשם עולה פסולה, עולה שאין מותרה
בא תנא, שחמיה לשם תנא, אינו דין שתנא
פסולה. אמר לו רבי אליעזר, לא אם אמרת בתנא,
שכן כשרה לשמה כל השנה כולה, תאמר בפסח
שאינו כשר לשמו אלא בזמנו, הואיל והוא פסול
לשמו, דין הוא שפסולו אחרים לשמו: שמעון אחי
עזריה ואמר בו: רב אשי מתני משמיה דרבי יוחנן, וחי

באחרים לשם תנא ומצא ובאחרים ברין ורבה
לא בא אלא לפרש דברי רבי יוחנן ודי יוחנן עצמו
מורה באחרים לשם תנא פלגי ולא אמר
אמרו דבר אלא באחרים פסח: הנה"ח
אי איפלו בלשמן בו: ותימה השתא נמי פדלגי
כשלא לשמן אני יכול לשטת ברין לבן בתריא
שפסול יד לשמן שחמיה ולפרש טעמו משום
דמקצת ראו ויל דמזה אינו חושש משום דמזה
תנא לא מכשיר פסח שחמיה אלא זה: הנה"ח
באחד דרשן ולא שני בבקרא.

אחא בריה דרבא מתני משמיה דרבי ינאי, מאי טעמא דשמעון אחי עזריה, דאמר קרא ואל
יחלו את קרשי בני ישראל את אשר ירמו לה. במדבר מזה אין מתחללין, בנמוך מזה
מתחללין, והא, להכי הוא דאיתא, והא מביעי ליה לכדשמואל, דאמר שמואל, מזה לאוכל את
הקבץ שהוא במיתה, שצאמר ואל יחלו את קרשי בני ישראל את אשר ירמו לה. בעתידים
לתרום התבוס מדבר. אם כן, לכתוב קרא ואשר הורמו, מאי אשר ירמו, שמע מצינה תרתי:
פע רבי ינאי, פשוין ואין מצינו, וכי פליג בהרא פליג. או דלמא, פשוין ומצינו, ובהרתי פליג.
אמר אביי, ואיתמיא רבי יוחנא, תא שמע, הקבוצ והפגש ששחמיה לשם שלמים, פשוין.
שלמים ששחמיה לשם כבוד או לשם מעשר, פסולין. ואי סלקא דעתך כשרין ומצינו, כבוד בר
רצוני הוא. אלא כשרין ואין מצינו, ומדסיפא פשוין ואין מצינו, רישא נמי כשרין ואין מצינו.
מדי אוריאי, תא כדאיתא והא פדאיתא, אלא מאי קא משמע לן, גבוה ונמוך קא משמע לן,
תנינא פיצה, קרשי קרשי ששחמיה לשם קרשי קרשי, מזה ודמיא, קרשי קרשי וקרשי
קרשי הוא דכאן גבוה ונמוך, אבל קרשי וקרשי, הכי נמי תנינא פדאיתא קרשי קרשי וקרשי, וקרשי
פגמי שהן מעונין מזה איבער, וקמיבער, וקמיבער, והתנא היה ושוך, תא עיקר, תנא וקרשי
נקמה: מושנה הפסח ששחמיה שחמיה בארבעה עשר שלא לשמו, רבי יהושע מכשיר פסול
נחשט בשלשה עשר. בן בתירא פסול פסול נחשט בין הערבים. אמר שמעון בן עזאי, מקובל
אני מפי שבעים ושנים וכן, ביום שהושבו את רבי אליעזר בשריה, שכל הזבחים הנאכלין
שנבחו שלא לשמן פשוין, אלא שלא עליו לבעלים משום חובה, חזין מן הפסח וכן התנא.
ולא הוסיף בן עזאי אלא העולה, ולא חזר לו חכמים: גמרא אמר רבי אלעזר אמר רבי
אושעיא, מכשיר היה בן בתירא בפסח ששחמיה שחמיה בארבעה עשר לשמו, דכחילי וימא
וימניה הוא. ומאי פאילו, אידי דאמר רבי יהושע פאילו, אמר איהו נמי פאילו, אי הכי,
אדמיפליג פאילו לשמו, פלגין בלשמו. אי איפלו בלשמו, הוה אמינא, אבל פאילו לשמו,
מורי רבי יהושע לרבי בתירא, הואיל ומקצתו ראו, קא משמע לן. והכתיב אין הערבים, אמר
עזריה בריה דרב עקיבא, בין שני ערבים. תמיד דכתיב ביה אין הערבים, הכי נמי דכחילי וימא
פשוין, התם, מדכתיב את הכבש אחר מעשה בבקר, מכלל דבין הערבים, בין הערבים ממש.
אימא חר בבקר, איך פוליה וימא. אחד בבקר, ולא שנים בבקר. גרות, דכתיב אין הערבים,
הכי נמי דכחילי וימא פשוין. שאני התם, דכתיב מערב ועד בקר, ותנינא, מערב ועד בקר, תן
לה מותרה שתנא דחלת והולכת מערב ועד בקר. דבר אחר, אין לה עבודה כשרה מערב ועד
בקר אלא זו בלבד. קמורת, דכתיב בה אין הערבים, הכי נמי דכחילי וימא פשוין. שאני קמורת

ומתנא אלא העולה גמ' מכשיר היה בן בתירא בפסח ששחמיה שחמיה לשמו. והוא היה זמנו לפיכך פסול שלא לשמו דאמר פסח בנחשט שלא לשמו פסול. ומאי פאילו, נחשט בין
הערבים והאמרת דכחילי וימא את הערבים בין לה מקדמבשרת ליה שחמיה וקרא כתיב בין הערבים אלמא מכירא ליה בין ערב של אבנא לערב של אוריח בדמפרשין ביה לקמיה
דהינין משעלה השחר פסול ליה של אבנא ער ער שחמיה דמזה ומאי כחילי וימא הוא גופיה בין הערבים פלגין בלשמו. וימאן (פסח ששחמיה ביד שחמיה) ר' יהושע פוסל וכן בתירא
מכשיר. אבל בשלא לשמו מותר רבי יהושע, דאע"י דשחמיה לא וימניה הוא פסול הואיל ומקצתו של יום אחר לא שחמיה קרשי: הנה"ח כתיב בין הערבים. ר' יהושעא פריך דכחילי וימא
לממר פסח ומני שחמיה בין שני ערבים. מעלות השחר עד קצתה המזה דהיינו בין סוף ערב דאתמול ותחילת ערב דאורחא: וימא דתא בבקר. תא דרשון לא ישהו יותר מחצות
והשתא כל היום מני שחמיה הוא ערבים דמפרשין ליה כל יומא. להכי על כרחי צריך להחליט השחר עד הערב שחמיה. חזי על כלב ר'
והר כן שיעור חכמים לילי תקופת טבת שלא תכבא כל הלילה ובחמנו ובניסין ובתשרי את תרלין שליש היום לא איכפת לן אין לה עבודה. מעברות שחמיה אמורות ביום כגון עבודות
דיום וקמנו וקמנו כשכשין מהדלקת נרות ואילך שוה מאחרת לכולן:

אמר לו רבי יהושע, מצינו מותר תנא בא עולה, ואין
מותר עולה בא תנא. ומה תנא שמונתה בא
עולה, שחמיה לשם עולה פסולה, עולה שאין מותרה
בא תנא, שחמיה לשם תנא, אינו דין שתנא
פסולה. אמר לו רבי אליעזר, לא אם אמרת בתנא,
שכן כשרה לשמה כל השנה כולה, תאמר בפסח
שאינו כשר לשמו אלא בזמנו, הואיל והוא פסול
לשמו, דין הוא שפסולו אחרים לשמו: שמעון אחי
עזריה ואמר בו: רב אשי מתני משמיה דרבי יוחנן, וחי
באחרים לשם תנא ומצא ובאחרים ברין ורבה
לא בא אלא לפרש דברי רבי יוחנן ודי יוחנן עצמו
מורה באחרים לשם תנא פלגי ולא אמר
אמרו דבר אלא באחרים פסח: הנה"ח
אי איפלו בלשמן בו: ותימה השתא נמי פדלגי
כשלא לשמן אני יכול לשטת ברין לבן בתריא
שפסול יד לשמן שחמיה ולפרש טעמו משום
דמקצת ראו ויל דמזה אינו חושש משום דמזה
תנא לא מכשיר פסח שחמיה אלא זה: הנה"ח
באחד דרשן ולא שני בבקרא.

אחא בריה דרבא מתני משמיה דרבי ינאי, מאי טעמא דשמעון אחי עזריה, דאמר קרא ואל
יחלו את קרשי בני ישראל את אשר ירמו לה. במדבר מזה אין מתחללין, בנמוך מזה
מתחללין, והא, להכי הוא דאיתא, והא מביעי ליה לכדשמואל, דאמר שמואל, מזה לאוכל את
הקבץ שהוא במיתה, שצאמר ואל יחלו את קרשי בני ישראל את אשר ירמו לה. בעתידים
לתרום התבוס מדבר. אם כן, לכתוב קרא ואשר הורמו, מאי אשר ירמו, שמע מצינה תרתי:
פע רבי ינאי, פשוין ואין מצינו, וכי פליג בהרא פליג. או דלמא, פשוין ומצינו, ובהרתי פליג.
אמר אביי, ואיתמיא רבי יוחנא, תא שמע, הקבוצ והפגש ששחמיה לשם שלמים, פשוין.
שלמים ששחמיה לשם כבוד או לשם מעשר, פסולין. ואי סלקא דעתך כשרין ומצינו, כבוד בר
רצוני הוא. אלא כשרין ואין מצינו, ומדסיפא פשוין ואין מצינו, רישא נמי כשרין ואין מצינו.
מדי אוריאי, תא כדאיתא והא פדאיתא, אלא מאי קא משמע לן, גבוה ונמוך קא משמע לן,
תנינא פיצה, קרשי קרשי ששחמיה לשם קרשי קרשי, מזה ודמיא, קרשי קרשי וקרשי
קרשי הוא דכאן גבוה ונמוך, אבל קרשי וקרשי, הכי נמי תנינא פדאיתא קרשי קרשי וקרשי, וקרשי
פגמי שהן מעונין מזה איבער, וקמיבער, וקמיבער, והתנא היה ושוך, תא עיקר, תנא וקרשי
נקמה: מושנה הפסח ששחמיה שחמיה בארבעה עשר שלא לשמו, רבי יהושע מכשיר פסול
נחשט בשלשה עשר. בן בתירא פסול פסול נחשט בין הערבים. אמר שמעון בן עזאי, מקובל
אני מפי שבעים ושנים וכן, ביום שהושבו את רבי אליעזר בשריה, שכל הזבחים הנאכלין
שנבחו שלא לשמן פשוין, אלא שלא עליו לבעלים משום חובה, חזין מן הפסח וכן התנא.
ולא הוסיף בן עזאי אלא העולה, ולא חזר לו חכמים: גמרא אמר רבי אלעזר אמר רבי
אושעיא, מכשיר היה בן בתירא בפסח ששחמיה שחמיה בארבעה עשר לשמו, דכחילי וימא
וימניה הוא. ומאי פאילו, אידי דאמר רבי יהושע פאילו, אמר איהו נמי פאילו, אי הכי,
אדמיפליג פאילו לשמו, פלגין בלשמו. אי איפלו בלשמו, הוה אמינא, אבל פאילו לשמו,
מורי רבי יהושע לרבי בתירא, הואיל ומקצתו ראו, קא משמע לן. והכתיב אין הערבים, אמר
עזריה בריה דרב עקיבא, בין שני ערבים. תמיד דכתיב ביה אין הערבים, הכי נמי דכחילי וימא
פשוין, התם, מדכתיב את הכבש אחר מעשה בבקר, מכלל דבין הערבים, בין הערבים ממש.
אימא חר בבקר, איך פוליה וימא. אחד בבקר, ולא שנים בבקר. גרות, דכתיב אין הערבים,
הכי נמי דכחילי וימא פשוין. שאני התם, דכתיב מערב ועד בקר, ותנינא, מערב ועד בקר, תן
לה מותרה שתנא דחלת והולכת מערב ועד בקר. דבר אחר, אין לה עבודה כשרה מערב ועד
בקר אלא זו בלבד. קמורת, דכתיב בה אין הערבים, הכי נמי דכחילי וימא פשוין. שאני קמורת

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף יב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" – (שטיינזלץ) רש"י תוספות

האיתקש לגרוע, ובהעלות אחרון וגו' היינו בין הערבים דקטורת: אוה"ר דברי יאחזר פסח
לחמדי דאנ"ג: כרובל זומא ומנציא יא: שחייה עד זמן שדעת התמיד תמיד קודם לה: אין
דמא"ח: ויוזן: במסכת ברכות: חלבה: כדברי האומר היה לפניו: ח' מפלות אחת של מנחה
ואחת של מסופק ששהא ולא התפלל של מסופק עד זמן חבירתה למשולח: לה: ובין
הערבים דבתיב: יין פטורת ויין לית לא: חזקלי:

דאזיקש לערות. חתם גמל פתח 'שם תנחם את הפסח בערב'. ההוא, ל'אזרח דבר' הוא דאחא. דתנא, ואזרח דבר שגמל בו 'בערב' ו'בין הערבים', דבר שלא נאמר בו אלא 'בין הערבים' בלבד. ומי איבא מירי דאילו שחוט ליה מצפרא אמרת וימנה הוא, וכי מבי בין הערבים אמרת 'אזרח דבר. אין, דהאמר רבי יוחנן, הלכה מתפלל של מנהח, ואחר כך מתפלל של מוספין. ו'בין הערבים' דכתיב גבי ספרות ונרות לכה לך, ועוד השכיב ארית תחת כן בתריא דברבי ר' יוחנן, לא אמ אפרת בשלשה עשר שאין מקצתו ראוי. תאמר בארבעה עשר שגמלתו ראוי. ואם איתא, כולו ראוי הוא. אלא אמר רבי יוחנן, פוסל היה בן בתריא בפסח ששחטו בארבעה עשר שחרית, בין לשמו בין שלא לשמו, הואיל ומקצתו ראוי. מנפך כה רבי אבהו, אם בן פסח פשר לכן בתריא, היכי משפחת לה. אי דאפשיה האידנא, דחוי מעיקרו הוא. ואי דאפשיה מאתמול, נראה ונדרה הוא. אלא אמר רבי אבהו, תהא לאחר חצות. אפי' אמר, אפילו תימא מחוסר זמן לבו ביזם. רב פפא אמר, אפילו תימא מאורחא, לילה אין מחוסר זמן. דתני רבי יעקבא, ליל שמיני נגמם לדיד ודחוי דברבי אפמורין, דאמר אפמורין נגם. תהיב ויהו' שבעה ימים תחת דבריו, הא לילה חוי. ובתיב, 'אמים השמיני והלאה ירצה', הא לילה לא חוי. האי ביצה, לילה לקדושה ויום להרצאה. אמר ליה רבי זורא לרבי אבהו, לימא קסבר רבי יוחנן בעלי חיים נדחין. אמר ליה, אין, דאמר רבי יוחנן, בהמה של שני שותפין, הקדיש חציה וחור ולקח חציה והקדישה, קדושה ואינה קריבה, ועושה תמורה ותמורתה פיצא בה, ושבע מזה חלתא. שבע מזה, בעלי חיים נדחין. ושבע מזה, דחוי מעיקרא הוה דחוי. ושבע מזה

יח

[illegible]

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף יג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" ריג

תוספות

אֶתָּה אומר זו קבלת הדם כו'. לעיל (דף ד') פי' בקונט דמוקמינן דחזקירו בקבלה ולא בחולבה משום דחזקירו נאמר מיד אחר שחטתה וקבלה היא עבודה ראשונה שאחר שחטתה ולפירושו קשה היכי בעי למצור הכא או אינו אלא זריקה אלא נראה דמוקמינן לה בקבלה או בזריקה לפי שכן עבודות חטאות שאי אפשר לבטלן מה שאין כן בחולבה. **בְּהֵן** כשר ובעל שור. מיד פה בקונטרס כלי שרד בגדי כהונה וקשה דהא נפקא לקמן בפרק שני (דף יז) מציא דאין בגדיהם עליהן אין כהונה עליהן דהוה ליה זרימ ואפילו בעבודה ולא מעבבא כפרה דרש וימר שרי לאו גורא שיה דהבא דהא אמרין מה שהקפידה דורה אמחוטר בגדים היינו זכאי דכתיב בגדים אכל דהבא לא כתיב בגדים לא וביי תנעת אש וסידור אימרים לא הוה בעינא בגדים מוכן כבידונו אלא מדליגא דחצונא בני קבלה גורא שיה ליפנין בכל דוחאת דהבא הוי כבידונו: **דִּיקָא** נמי דקתני שחטוב נפסל. במסקנא לא וירישין להאי דיקא דבקבלה נמי איכא פסול פיגול ויש

אֶפְשָׁר שְׁלֵא בְּזִיקָה, אָבֵל אֶפְשָׁר בְּלֹא הִזְלֹף, שׁוֹחֵט בְּצֶד הַמִּזְבֵּחַ וְזוֹרֵק. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, הַמִּזְבֵּחַ בְּמִקְוֶה שְׁהוּא צִירָף לִחְלָף, מִחֻשְׁבָּה פּוֹסְלָה. בְּמִקְוֶה שְׁאִינוּ צִירָף לִחְלָף, אִין מִחֻשְׁבָּה פּוֹסְלָה: **נִמְרָא** וְקַבְּלָה מִי פִסְלָה, וְהִתְנַאי וְהִקְרִיבֻּ וְזוֹ קַבְּלַת הָדָם. אֶתָּה אָמַר קַבְּלַת הָדָם, או אִינוּ אֵלָּא וְיָרָקָה. מִשְׁחָו אָמַר 'וְיָרָקָה' הִי וְיָרָקָה אָמַר. הָא מוֹה אִין מִקְוֶה וְהִקְרִיבֻּ, זו קַבְּלַת הָדָם. 'בְּנִי אֶתְרִין הַכֹּהֲנִים' שְׁתֵּמָה בְּכֵהן כִּשֵּׁר וּבְכָלִי שֶׁרָת. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מִנֵּין לְקַבְּלָה שְׁלֵא תִתָּה אֵלָּא בְּכֵהן כִּשֵּׁר וּבְכָלִי שֶׁרָת, נִמְרָא כָּאן 'בְּנִי אֶתְרִין', וְנִמְרָא לִחְלָף אֵלָּה שְׁמוֹת בְּנֵי אֶתְרִין הַכֹּהֲנִים מִשְׁחָשִׁים, מוֹה לִחְלָף בְּכֵהן כִּשֵּׁר וּבְכָלִי שֶׁרָת, אָף כָּאן בְּכֵהן כִּשֵּׁר וּבְכָלִי שֶׁרָת. אָמַר רַבִּי מִרְיָן, אֶקְפָּה אֵין בְּנִי, אִם לֹא שְׁמַעְתִּי לְהַבְחִין הַפֶּהֶשׁ בֵּין קַבְּלָה לְיָרָקָה, וְאִין לִי לִפְרֹשׁ, אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא אִין אֶפְשָׁר. קַבְּלָה, אֵין עֶשֶׂה בַּהּ מִחֻשְׁבָּה מִנְעֻשָׁה. וְיָרָקָה, עֶשֶׂה בַּהּ מִחֻשְׁבָּה מִנְעֻשָׁה. קַבְּלָה בַּחֲבִין, אִינוּ חֵיב בְּרָת. וְרָקָה בַּחֲבִין, עֶשֶׂה בְּרָת. קַבְּלָהּ פּוֹסְלָה, אִין חֵיבִין עָלֶיהָ. וְיָרָקָהּ פּוֹסְלָה, חֵיבִין עָלֶיהָ. אָמַר לֹא רַבִּי מִרְיָן, הָעֲבֻדָּה, אִם הִפְתִּי יָמִין וּשְׂמָאל, אִין שְׁמַעְתִּי וְאִין לִי לִפְרֹשׁ. אֶתָּה דוֹרֵשׁ וּמוֹסְפִים לְשִׁמּוּעָה בְּלָשׁוֹן הָיָה. אָמַר לֹא, עֲקִיבָא, כֹּל הַפֶּהֶשׁ מִמֶּךָ פֶּהֶשׁ מִחִין. אָמַר רַבָּא, לֹא כִשְׂיָא, כָּאן מִחֻשְׁבָּה פִּיגוּל, כָּאן מִחֻשְׁבָּה שְׁלֵא לִשְׁקָה. דִּיקָא נָמִי, דִּקְתָּנִי 'שְׁחֹבֵה נִפְסָל', וְלֹא קִתְּנִי מִתְּפִילָה, שְׁמַע מִיָּה: וּמִחֻשְׁבָּה פִּיגוּל לֹא פִסְלָה בְּקַבְּלָה, וְהִתְנַאי, יוֹבֵל לֹא תִתָּה מִחֻשְׁבָּה מוֹעֵלָה אֵלָּא בְּזִיקָה בְּלִבֵּר, מִנֵּין לְרִבּוֹת שְׁחִטָּה וְקַבְּלָה, תִּלְמוּד לֹאֹמַר 'יָאֵם הָאֵבֵל יִאֲכַל מִכִּשְׁר וּבֹה שְׁלֵמִין' (פִּיגוּל הוּא) לֹא יִרְצֶה'. בְּדָרְכִים הַמְּבִיאִין לִידֵי אֵבִילָה הַתְּבוּב מִדְּבַר. יוֹבֵל שְׁאִין מִרְבָּה אָף שְׁפִיכַת שְׂרָיִים וְהִקְטַרְתָּ אִמּוּרֶיךָ, תִּלְמוּד לֹאֹמַר 'בָּיֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹאֹמַר לָךְ, מוֹה וְיָרָקָה מִיִּחְדָּה שְׁחִיָּה אֶבְדָּה' (וּמִכְפָּרָה) וְיִקְשַׁבְתָּ בְּפִרְתָּה. אָף כֹּל, עֲבֻדָּה וְעֻמְבָּה מִכְפָּרָה, יִצְאוּ שְׁפִיכַת שְׂרָיִים וְהִקְטַרְתָּ אִמּוּרֶיךָ אִין מִעֲבָבִין אֶת הַכֹּהֲנִים. אֵלָּא

יד ללכת את הכהנים וכתבי נמי ובגדי קדש אשר נלמדו קדש את ידיו ולבני אחריו למשוחה בהם ללמד בהם את ידם (שמות טז) לחזקין הפה' כו'. ואתה עושה את הקבלה בשאר עבודות: ואין לי לפרש. איני יודע לפרש מה הפרש שמעתי ביניהן: לא עשה בה מחשבה כמקשה. השתא סלקא דעתך דהא דקאמר אין מחשבה פוסלת בשבילה אם חישב בה חוץ לזמנו או שלא לשמו לאמנא לא פסלה בקבלה קבלו בחיין איני חייב ברת. דרשושתה היא דכתיב לחיובא (ואל פתח אהל מועד) וזריקה נפקא מידם חישב לקמן בפרק השחוט (דף קז). קבלי פסולין. ויום שאמר דחית מיתות שנתו יין הדומין להם: אין חיבין עליו. מיתה בדעאי עבודה תמה שאין אחרייה עבודה בסדר יומא (דף כד). ובפרק בתרא דהבא (דף קיב) נמי תמן אין חישב דחית מיתות שנתו ולא משום מותרס בגדים כו': אתה דורש. מאליו ומסכיל לעל ששמעתי: מחשבת פיעול. דרוץ לזמנו לא פסלה בקבלה דיקא נמי. ונא דמתניתין לא איירי במחשבת פיעול: אלא בזריקה. במחשבת שעת זריקה ע"מ לאכול מבוהר ביום השלישי דכתיב בקרא דמחשבת פיעול המקריב אותו לא חישב ליפנין מיתיה פ"ב (לקמן טז) כמחשבת שעת זריקה לאכול מבוהר ביום השלישי הכתוב מדבר (והזריקה) היינו זריקה: דבריהם פביריים. אתה הקרבן לידי חיתר אבילה הכתוב מדבר: אף שפית שריים. אש שפר שיה דים לוסר: על כנת לאכול בשר חוץ לזמנו או את הקטיר אומורין מחשבתה: וז' לא יצא. היינו זריקה שחיתא מרעה: בכלל חיתת. בכלל דהבא המביא לידי אבילה שאין מעבבין. שריים אין מעבבין כדדנאן באיחוד מקסמן (לקמן דף נב). יכול מעבבין תלמוד לומר ואת כל דם ישפר נתקו הכתוב ועשאו שיר מצוה כו' הקטרת אומורין לא מעבבין כפרה דכתיב דים הוא בנפש כפר: לא קשיא אתה. דקתני לעיל מחשבת קבלה לא פסלה בפיגול לא כשחשבת שעת קבלה על אבילה בשר לא במחשבת שעת שחטתה על מנת לקבל דם למחר דאילו זריקה כדאן גונא עשה בה מחשבת כמנעשה אם שחט על מנת לזרוק דם למחר פיעול דחיתא אבילה מוכח (ואני נמי) דאיתריבא בדיאא אש שפית שריים לקמן: דהא ראוב' כו'. והאי דקתני מנן לרבות שחטתה וקבלת מחשב שעת קבלה על מנת לשפר שריים או אתה מאמר דאבילות קאמר: שפית שריים לא פסלה ביום מחשבת. דקתני לעיל יובל שאני מרבה אף שפית שריים: אלא באבילות בשר. בשחשבת לאכול בשר חוץ לזמנו: מנן לרבות שפית שריים. וכל שכן תחלת זריקה.

צֶד בְּרַת לֹא פִּירָף. אֵשׁ שִׁי שוה בשניה דהשתא אינו ענוש כרת על הבאתו אלא שעל כוונת ברת הוא בא ופסח ענוש כרת על הבאתו: אשם נמי ליתיה. לפסול בשלא לשמו מנזן בא כדאמר רבי אליעזר (דף ט') דקא"ל רבי יודישע דהוינן חיללה ופרסין וליהדר דינא וליחיו במה העד וסליקא ארך אקפתא משום דאיכא למיפרך מה להעד השוע שבחן שכן יין כון צד ברת. ומשני לכן עואי אשם מפריכא אחרייתא מסלק ליה ולא ליתיה בנזן בא דפירך מיה להעד השוע שבחן שישנו בעבור פסח קרי ליה קרבן צבור כדאמרין בסדר יומא פ"ב והוציאו לו (דף קב') משום דאחי' כנינופאי: נמרא נמיר. לא מפי ע"ב דקנים דרתנא' לחדר תלפיריו. שיקשו לו תשובה עליו א"נ שיתנו כלם ליהודי תרפין לדרוש קטוב הדומים מאליהן כבן עזאי: **מתני'** וקבל והלך וקח ב"ו. או בן עקיב קבל או הלך או זרק או לשמו ולשמו. שחשבו בעבודה הלא לשמו ושלמו לא לשמו: בלא אשמי' בלא חילוק. הלכך לא חשיבא למיפסל' ההדלק' במקום שחיו אלה חלופי. והלכזה וזו מחשבה פוסלת בה אם חישב בה שלא לשמו ובגמי מפרש למילתי' מאי צריך ומאי אין צריך: **גמ'** והקריבו. דכתיב בשלח ושחט את בן הכבד והקריבו בני אתרן את דם הים זו קבלת הדם וללמד שצריך לקבלה בכלל: אתה אומר ב"ו בהבך איני אלא לזריקה. דהא לשון הקריבה למנוח הוא דכתיבא למח המוקריב אתה וגו' והאי נמי בדקריבה למנוח משתעי דהיינו זריקה אבל קבלה לא צריך. וכליו מנאלי מועד ואילו בשאמו אומר ב"ו זו קבלת הדם. דאשבחן קבלה בעולת סני' (שמות כד) וקח משח חצי דם ויש באשנת ואפי' דהקריבה לשון חלופי דהא כדאמרן לעיל (דף ד') והקריב הבקן את הכל וזו הולכת אברים לכבש הבא כיון דרומנין דהולכת ליתיה כלל ככל מה שהשחט בעד המנוח לא כתב כל קריא אבולתה דהא דאבולתה דהיא דאיתעריכא דהולכה נפקא קל' דהיא עבודה מדאפיקא דחצונא וקבלה בלשון חלופה: ברת כשי' לאפוקי חללים ובעלי מומין: ובעלי שרת שיהו מלוכשים בודי כהונה דרבעים שמעט (הכרעים) כבידונו (לקמן דף יז) ודחיתו בגדי כהונה וכל זכאי דקתני נמי בבחן כשר ובבלי שרת בגדי כהונה קאמור אמר רבי עקיבא. ר' עקיבא לא משמע ליה מחבא דאיכא למימר בני אתרין כל שחן חטאות כבידונו לא משמע ליה מה איתרין. כ' בביתים בשריין. הכתוב מדבר דהיא אלעזר ואיתרן כתיבי ובבלי שרת בני הכתוב מדבר דכתיב אשר שחט את דם דחיתו לשון

יד ללכת את הכהנים וכתבי נמי ובגדי קדש אשר נלמדו קדש את ידיו ולבני אחריו למשוחה בהם ללמד בהם את ידם (שמות טז) לחזקין הפה' כו'. ואתה עושה את הקבלה בשאר עבודות: ואין לי לפרש. איני יודע לפרש מה הפרש שמעתי ביניהן: לא עשה בה מחשבה כמקשה. השתא סלקא דעתך דהא דקאמר אין מחשבה פוסלת בשבילה אם חישב בה חוץ לזמנו או שלא לשמו לאמנא לא פסלה בקבלה קבלו בחיין איני חייב ברת. דרשושתה היא דכתיב לחיובא (ואל פתח אהל מועד) וזריקה נפקא מידם חישב לקמן בפרק השחוט (דף קז). קבלי פסולין. ויום שאמר דחית מיתות שנתו יין הדומין להם: אין חיבין עליו. מיתה בדעאי עבודה תמה שאין אחרייה עבודה בסדר יומא (דף כד). ובפרק בתרא דהבא (דף קיב) נמי תמן אין חישב דחית מיתות שנתו ולא משום מותרס בגדים כו': אתה דורש. מאליו ומסכיל לעל ששמעתי: מחשבת פיעול. דרוץ לזמנו לא פסלה בקבלה דיקא נמי. ונא דמתניתין לא איירי במחשבת פיעול: אלא בזריקה. במחשבת שעת זריקה ע"מ לאכול מבוהר ביום השלישי דכתיב בקרא דמחשבת פיעול המקריב אותו לא חישב ליפנין מיתיה פ"ב (לקמן טז) כמחשבת שעת זריקה לאכול מבוהר ביום השלישי הכתוב מדבר (והזריקה) היינו זריקה: דבריהם פביריים. אתה הקרבן לידי חיתר אבילה הכתוב מדבר: אף שפית שריים. אש שפר שיה דים לוסר: על כנת לאכול בשר חוץ לזמנו או את הקטיר אומורין מחשבתה: וז' לא יצא. היינו זריקה שחיתא מרעה: בכלל חיתת. בכלל דהבא המביא לידי אבילה שאין מעבבין. שריים אין מעבבין כדדנאן באיחוד מקסמן (לקמן דף נב). יכול מעבבין תלמוד לומר ואת כל דם ישפר נתקו הכתוב ועשאו שיר מצוה כו' הקטרת אומורין לא מעבבין כפרה דכתיב דים הוא בנפש כפר: לא קשיא אתה. דקתני לעיל מחשבת קבלה לא פסלה בפיגול לא כשחשבת שעת קבלה על אבילה בשר לא במחשבת שעת שחטתה על מנת לקבל דם למחר דאילו זריקה כדאן גונא עשה בה מחשבת כמנעשה אם שחט על מנת לזרוק דם למחר פיעול דחיתא אבילה מוכח (ואני נמי) דאיתריבא בדיאא אש שפית שריים לקמן: דהא ראוב' כו'. והאי דקתני מנן לרבות שחטתה וקבלת מחשב שעת קבלה על מנת לשפר שריים או אתה מאמר דאבילות קאמר: שפית שריים לא פסלה ביום מחשבת. דקתני לעיל יובל שאני מרבה אף שפית שריים: אלא באבילות בשר. בשחשבת לאכול בשר חוץ לזמנו: מנן לרבות שפית שריים. וכל שכן תחלת זריקה.

זבחום. פרק ראשון – כל הזבחים דף יג עמוד ב – מותר מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
תוספות

יש לפרש במסקנא דנקט לשון פסול דארייך בשלא לשמן דהוי בכל ד' עבודת ומידו אשכחן
דיקא דלא קאי לבסוף גבי כל הנישום דמיס באורי (קדוש דף כח.) על מנת לשפוך
שירים למחר. צ"ע בפרק קמא דמעילה (דף א.) ומביעה ליה חושב להשפכן ודף רבינו
דחתם מייד שמעון מן הדביל על הרצפה ומביעה ליה אם מוליק אותו מקנת דם ונתאר
בבלי על מנת חרוק נאטון נשפכן חוץ לזמנו

שהרי ראויין לאוסוף או דלמא כיון דבבוס איתיה
דס הדואו דעל הרצפה הדליק לאיבדו לא פסלה
בה: ה"ג' תתי בה ריש לקיש כלום למדנו
אלא משלמים. ותימה ודף ריש לקיש גופיה קאמר
לקמן (יד.) מודה רבי שמעון בחולתא (אברים)
חטאת הפנימית: "א" מה ששלם בו, זה אין
שייך למד מחשבתו שני לא יפסול בה חטאת
כמו בשלמים דפשיטא דרבכל דזאת אוליין בתר חוץ
לזמנו דידה: "אלא" מאי אתא ק"ל למימר דבר
הפסול בהן בו, חטאת מסיק דמסבאר שי עלו
למזן כן דבר מוציא מוציא מידו פיגול ודבר
המנעב בה מביא לידי פיגול כמו בשלמים ואין
שייך להקשות שכן נהוג בכל הזבחים: "וז" החלל
כל הקומץ ונתן בכלי. בתנשא אין פיגול דקמיצה
כנגד שחיטת ואין לו פיגול קודם שחיטת:
מדה

דבר פדא, אמר, כלום למדנו פיגול אלא משלמים, מה שלמים אין מביילת אצבע מפגלת
בהן, אף חטאת אין מביילת אצבע מפגלת בהן. וכי הכל משלמים למדו, אי מה שלמים
שלא לשמן, אין מוציא מידו פיגול, אף חטאת שלא לשמה, אין מוציא מידו פיגול. אלא
מאי אית לך למימר, מרבינא דקראי קאיתא, [הכא נמי מרבינא דקראי קאיתא]. אמר רבי
יהושע בן לוי, בעליה זו שמעתי ששביילת אצבע מפגלת. תתי בה רבי שמעון בן לקיש,
כלום למדו פיגול אלא משלמים, מה שלמים אין מביילת אצבע מפגלת בהן, אף חטאת,
אין מביילת אצבע מפגלת בהן. וכי הכל משלמים למדו, אי מה שלמים ישלמן, אין
מוציא מידו פיגול, אף חטאת שלא לשמה, אין מוציא מידו פיגול. אמר רבי יוסי בריבי חינאי,
אין הכל משלמים למדו, הואיל וחזין למקומו פוסל בשלמים, ושלל לשמו פוסל בחטאת,
מה חזין למקומו הפוסל בשלמים, מוציא מידו פיגול. אף שלא לשמו, הפוסל בחטאת,
מוציאה מידו פיגול. אמר רבי ירמיה, מצדה תברא. מה לחזין למקומו הפוסל בשלמים, שכן
נוהג בכל הזבחים. האמר בשלא לשמן, שאינו נוהג אלא בפסח והקטאת בלבד. אלא מאי
אית לך למימר, דבר הפוסל בהן מוציאם מידו פיגול. דבר המנעב בהן מביאין לידי פיגול.
הכא נמי, דבר הפוסל בהן, מוציא מידו פיגול. דבר המנעב בהן, מביאה לידי פיגול. אמר
רב מרי, אף אגן נמי תנינא, זה הפלל כל הקומץ ונתן בכלי, והפוליד והמקטיר. בשללא
קומץ תינינו שוחטם, מוליד תינינו מוליד, מקטיר נמי תינינו וזרק. אלא נותן בפלל, מאי ניהו.
אלימא דרבי לקבלה, מי דמי, התם מפיילא, הכא נמי אין קא שקול ורמי. אלא כיון דלא
סגי דלא תיבי, על פרחיה עולה השוכה היא, והכא נמי כיון דלא סגי דלא שקול עבדו לה, על
פרחיה תינינו לקבלה. לא, לעולם דרבי לקבלה, והקטאת אלא מפיילא, התם איהו קא שקול
והיבי, כיון דאדיד וידיד מותן ליה חוץ, מה לא מפיילא, מה לא קא שקול והיבי. לויא תנאי,
היני קרא מביילת אצבע מפגלת בחטאת, ותניא אידך לא מפגלת ולא מתפגלת. מאי לאו,
תנאי היא. לא, הא דבגן, הא רבי שמעון, אי רבי שמעון, מאי איריא מביילת אצבע, האמר

שלמים דבר הפוסל בהן חוץ חוץ למקומו מוציאין מידו פיגול: ובר הפעכ בהן. כגון ד' עבודת הדם מביאין לידי פיגול: הכא נמי. אף חטאת דבר הפוסל בהן חוץ חוץ למקומו מביאין לידי פיגול: ובר המנעב בהן חוץ חוץ למקומו מוציאין מידו פיגול: אצבע בכלל: אף אגן נמי תנינא. ועובילת אצבע מפגלת דהון מנמנחת כל הקומץ בכל ד' עבודת [ואם וכו'] נשכ על מנת לשלם שירים
או להקטיר קומץ למדו פיגול: בשללא קומץ. מפגל דהיינו כשחוט שמוציא דם שהוא חלק גבה מן הבשר [והבשר?] שירים הם אף זה הפריש קומץ מתוך שירים וכן שאר ב' עבודת
דמפגל מתיקשקש מנחה לזבח דבכתי וזאת החזירה ואמר לקמן (דף עז.) דרך דיקסא מה שלמים מפגל ומתפגלת אף כל מפגלין ומתפגלין: אלא מפיילא. ונפיל חרם בביא וכו' עמוד
אין שקול מידו ורמי אלא כיון דלא תיבי. קומץ כללי לקדש בתוכו כדאמרין לעיל (דף קא.) שלא בבלי שרת פסולה ואמרין מעט מביסות סוטה בפרק נז (דף יד.) מדי
דדוח אדם לא ע"ז דקדושהו סכין בצואר בזמנה חזר בעי לקבליה וקדושה בבלי זימנא אחרייתו קומץ נמי אע"ז דקדשה מנחה כולה בבלי בעי לקדשי קומץ זימנא אחרייתו חלקב
עבודת חטובה היא ומפגלה הכי נמי טבילת אצבע כיון דלא סגי כ"י היינו חולבה שמוליך הדם באצבע לקרבן למנחה: לעולם דרבי לקבלה. חלקב חטאת דיקשקש דאיתקש מנחה
לשלמים דהא איתקרי בה בשלמים לפגל כדאמרין לעיל מותן חלל בה מנחה כדאמר אצל אבל טבילת אצבע לא איתרביא וליא תפישו: לא מפיילא. אם טבל על מנת להקטיר אמוקין
למחר: ולא מתפגלת אם שחט ואם קבל ע"ז לשלם אצבע למחר: מאי לאו תנאי היא. דמר חשיב כל חולבה ומר לא חשיב כל חולבה: לא ד"ע חולבה דהא חוץ דקתני איתנ מנחה

לא קשיא. דא. דקמריי שפיכת שירים כגון דאמר דריני וזרקו וא אחת משאר עבודת על
מנת לשפוך שירים למחר שהרי חושב להאביל את המנחה חוץ למנחה וזמא. ושמעתי
לעיל כגון דאמר חריני שופר שירים כר כלאא דמילתא בעינן מחשבה בשעת עבודה על
דבר אבילת אדם או למנחה חלקב דהא בשעת שפיכת שירים על אבילת חיה לא כלום
דא דלא חזיא מחשבה בשעת עבודה שמעתי

מרביתו ששביילת אצבע. האמור בחטאת
הפנימית וטבל הבקן אצבעו ונוי [ויקרא ג]
מפגלת בחטאת אם טבל ע"ז להקטיר אמוקין
למחר כלום לזמנו. פיגול. בחטאת אלא
משלמים דיעקר פיגול בשלמים כתיב ואם
האביל יאכל ושלמים אין בהן טבילת אצבע
שכל הדמים בוריקין מן הכלי למנחה חוץ מן
החטאת שהיא מנחתא אצבע: ופריכין וכו' הכל
משלמים לזמנו. דין פיגול בכל הזבחים כדע
בשלמים: אי מה שלמים אין שלא לשמו מוציא
מידו פיגול. אם שחט ומחשבתו חוץ לזמנו קבל
והדליק שלא לשמן לא יצאו מידו פיגולן שהרי
אין שלא לשמו פוסל בשלמים ודוח ליה קרב
המזבח כמנחתו בפיגול בלא פסול מחשבה
אחרת: אף הפגול. אע"פ שלא לשמו פוסל בה
לא תוציאנה מידו פיגול ואגן נתן פ"ב [לקמן]
(דף כט.) הפסח והחטאת ששחטן חוץ לזמנו וקבל
והדליק שלא לשמן ודח שלא דבר המעיד
כמנחתו ואינה פיגול ליענש כרת על אבילתו
כדילפון פ"ב [שם דף כח.] מקרא בחרטא
כשר כן הרצאת פיגול שקרוב כן מתחין
דהיינו ארבע עבודת בלא פסול מחשבה אחרת
אלא מאי אית לך לשייך מרביתו דקראי קאיתא.
כל הזבחים לפיגול תיב' כ"י משלמים למדו
הלכך כל דח דוד מנא פדילס מוציא מידו פיגול
וכן לענן דבאנו לידי פיגול כל דח דוד מנא
דבכתי ביה דודי עבודה מביאין לידי פיגול: הכי
נסינון ששביילת אצבע ששחט: אין הכל
משלמים לזמנו. ודקשיא לך מנחתא חטאת
לשמו מוציאנה מידו פיגול: הואיל וחזין לקדשה
בו. מחשבת ע"ז לא ימנחין אבילתו
דהיינו בכל העיר וחזין לעדו חזי חזי למקומו
פוסל בשלמים בחריה מרובין לה לפסולא פ"ב
אלא שאין בו כרת מוציא מידו פיגול. כדילפון
פ"ב שכל מחשבת פסול מוציאנה מידו פיגול:
מצדה תברא. ושוטובה בנחתו אם מחוץ למקומו
אתה לזמנו לשלא לשמו ולהעמיד פיגול על
עבודת חטאתה בשלמים ותו לא אלא
שמוציאתה מיד פיגול תלמד בחטאת שלא
לשמו מחוץ למקומו ושלמים שי להשיב מה
לחזין למקומו חזי דהא שריצא מידו פיגול שהרי
פסול ומוזר לנוהג בכל הזבחים תאמר בו: אלא
מאי אית לך לשייך. אם באת למדו בכל
משלמים למדו מה יש לך טעם בשלא לשמו
דמוציא חטאת מידו פיגול כן שי לך למד

שלמים דבר הפוסל בהן חוץ חוץ למקומו מוציאין מידו פיגול: ובר הפעכ בהן. כגון ד' עבודת הדם מביאין לידי פיגול: הכא נמי. אף חטאת דבר הפוסל בהן חוץ חוץ למקומו מביאין לידי פיגול: ובר המנעב בהן חוץ חוץ למקומו מוציאין מידו פיגול: אצבע בכלל: אף אגן נמי תנינא. ועובילת אצבע מפגלת דהון מנמנחת כל הקומץ בכל ד' עבודת [ואם וכו'] נשכ על מנת לשלם שירים
או להקטיר קומץ למדו פיגול: בשללא קומץ. מפגל דהיינו כשחוט שמוציא דם שהוא חלק גבה מן הבשר [והבשר?] שירים הם אף זה הפריש קומץ מתוך שירים וכן שאר ב' עבודת
דמפגל מתיקשקש מנחה לזבח דבכתי וזאת החזירה ואמר לקמן (דף עז.) דרך דיקסא מה שלמים מפגל ומתפגלת אף כל מפגלין ומתפגלין: אלא מפיילא. ונפיל חרם בביא וכו' עמוד
אין שקול מידו ורמי אלא כיון דלא תיבי. קומץ כללי לקדש בתוכו כדאמרין לעיל (דף קא.) שלא בבלי שרת פסולה ואמרין מעט מביסות סוטה בפרק נז (דף יד.) מדי
דדוח אדם לא ע"ז דקדושהו סכין בצואר בזמנה חזר בעי לקבליה וקדושה בבלי זימנא אחרייתו קומץ נמי אע"ז דקדשה מנחה כולה בבלי בעי לקדשי קומץ זימנא אחרייתו חלקב
עבודת חטובה היא ומפגלה הכי נמי טבילת אצבע כיון דלא סגי כ"י היינו חולבה שמוליך הדם באצבע לקרבן למנחה: לעולם דרבי לקבלה. חלקב חטאת דיקשקש דאיתקש מנחה
לשלמים דהא איתקרי בה בשלמים לפגל כדאמרין לעיל מותן חלל בה מנחה כדאמר אצל אבל טבילת אצבע לא איתרביא וליא תפישו: לא מפיילא. אם טבל על מנת להקטיר אמוקין
למחר: ולא מתפגלת אם שחט ואם קבל ע"ז לשלם אצבע למחר: מאי לאו תנאי היא. דמר חשיב כל חולבה ומר לא חשיב כל חולבה: לא ד"ע חולבה דהא חוץ דקתני איתנ מנחה

הלכה ו משנה הכל שוין שאינו מתנה עמה קודם לשנתארסה ולא משנתגרשה נסתרה לאחר וניטמאת ואחר כך

[דף י"ג ע"ב]

החזירה לא היה מתנה עמה זה הכלל כל שתיבעל ולא תהא אסורה לו לא היה מתנה עמה:

גמרא אמר ר' ינאי פשיטא שאדם מוחל על קינויו. גירש כמי שמחל. היך עבידא קינא לה ונתגרשה והחזירה ונסתרה. אין תימר גירש כמי שמחל צריך לקנות לה פעם שנייה. אין תימר גירש כמי שלא מחל אין צריך לקנות לה פעם שנייה. אבל אם קינא לה ונסתרה וידע בה וגירשה והחזירה ונסתרה שתת ולא בדקו אותה המים טהורה היא. או מאחר שאין המים בודקין את האשה שהיא אסורה לביתה ממאה היא:

פרק ג

הלכה א משנה היה נוטל את מנחתה מתוך כפיפה מצרית ונותנה לתוך כלי שרת ונותנה על ידיה וכהן מניח את ידו תחתיו ומניפה הניף והגיש קמין והקטיר והשאר נאכל לכהנים:

גמרא כתיב (במדבר ה) ולקח הכהן מיד האשה את מנחת הקנאות וכי על ידו הוא מניף. ולא על ידה הוא מניף. אלא מיכן שהוא נוטלה מתוך כלי חול ונותנה בכלי שרת וכהן מניח את ידו תחתיה ומניפה. ואין הדבר כאור. מביא מפה. ואינו חוצין. ומביא כהן וקן אפי' תימר ילד שאין יצר הרע מצוי לשעה. תני ר' חייא סוטה גידמ' שני כהנים מניפין על ידיה. אמר רבי יוסי בכל אתר הדא היא מילתא צריכין לרבנן מהו מגיש גופה של מנח' גופה של כלי. תנופות מניין שהן קודמות להגשות. רבי ירמיה בשם רבי פדת מסוטה למדו. אמר ר' יוסי סוטה להידושה יצאת ודבר שהוא יוצא להידושו אין למדין הימינו רבי בון בר חייא שמע לה מן הדא (ויקרא ו) וזאת תורת המנחה הקרב היכן היא תנופה כבר קדמה. אמר ר' יוסי תיפתר במנחות שאינן טעונות תנופה ולית שמע מינה כלום

[דף י"ד ע"א]

ויידא אמרה דא מדין (ויקרא ב) והבאת לרבות מנחת העומר להגשה והקריבה לרבו' מנחת סוטה להגשה. וכתיב בתרי והרים. והיכן היא תנופה כבר קדמה. תמן תנינן אילו מנחות נקמצות

ושיריהן לכהנים. רבי בא בר ממל ור' שמואל בר רב יצחק הוון יתיבין. רבי בא בר ממל בעא קומי רבי שמואל בר רב יצחק מנחת העומר מניין ששירי נאכלין. אמר ליה ולא כן אמר רבי יוחנן בשם ר' ישמעאל מנחת מנחת מה מנחת שנאמר להלן מן השעורין. אף כאן מן השעורין. מה מנחת סוטה שיריה נאכלין. אף מנחת העומר שיריה נאכלין. אמר רבי עקיבה מן דקיימין קם רבי בא בר ממל עם ר' ירמיה אמר ליה חמית היך אפרחי הדין דידן מנחת סוטה עצמה מניין ששיריה נאכלין. אייתי ר' זעירא לרבי יצחק עטושיא ותנא ליה (ויקרא ז) וכל מנחה בלולה בשמן. מה אנן קיימין אם בכלול של חיטין כבר הוא אמור. אלא אם אינו ענין לכלול של חיטין תניהו עניין לכלול של שעורין. וחרנה אמר מה אנן קיימין אם בחרב של חיטין כבר הוא אמור. אלא אם אינו עניין לחרב של חיטין תניהו עניין לחרב של שעורין. דאמר ר' יוסי בכלול של חיטין ובחרב של <שעורין> חיטין אנן קיימין ולצורך איתאמרת. (שם) לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו. האיש חולק אף על פי שהוא בעל מום. ואין הקטן חולק אע"פ שהוא תמים. אמר רבי יוסי בי רבי בון מפני שריבתה תורה בדבר אחד את מרבה אותה לכל הדברים. אלא אזכרה אזכרה. מה אזכרה שנאמר להלן שיריה נאכלין. אף אזכרה שנאמר כאן שיריה נאכלין. ויידא אמרה דא והבאת לרבות מנחת העומר להגשה והקריבה לרבות מנחת סוטה להגשה. וכתוב בתריה (ויקרא ב) והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו קדש קדשים:

הלכה ב משנה היה משקה ואחר כך מקריב את מנחתה

[דף י"ד ע"ב]

ר"ש אומר מקריב את מנחתה ואח"כ משקה שנא' (במדבר ה) ואחר ישקה האשה את המים אם השקה ואחר כך הקריב את מנחתה כשירה:

גמרא מה טעמא דרבנן ובאו בה. מה טעמא דר"ש ואחר ישקה את האשה. מה מקיים ר"ש טעמא דרבנן ובאו בה כולהו ולא מקצתן מה מקיימין רבנן טעמא דרבי שמעון ואחר ישקה את האשה את המים. על כורחה שלא בטובתה. מודה רבי שמעון לחכמים שאם השקה ואחר כך הקריב מנחתה שהיא כשירה. ומודין חכמים לר' שמעון שאם הקריב מנחתה ואח"כ השקה שהיא כשירה. מה ביניהן מצוה. רבנן אמרי מנחה היא שהיא בודקתה ורבי שמעון אומר המים הן בודקין אותה. מה טעמא דרבנן מנחת זכרון מזכרת עון. מה טעמא דרבי שמעון ובאו בה. מה מקיימין רבנן טעמא דר' שמעון ובאו בה מלמד שהן מתחלחלין בכל איבריה. מה מקיים רבי שמעון טעמא דרבנן מנחת זכרון מזכר' עון. מלמד שכל עונות שיש לה נזכרין לה באותה שעה.

רבנין אמרי כותב ומוחק ומשקה ומקריב. רבי שמעון אומר כותב ומקריב ומוחק ומשקה. כל עמא מודיי שמחיקה סמוכה להשקיה אלא דרבנן אמרי כותב ומוחק ומשקה ומקריב. ורבי שמעון אומר כותב ומקריב ומוחק ומשקה. תני לעולם היא יכולה לחזור בה עד שלא תקרב מנחתה. קרבה מנחתה ואמרה איני שותה מערערין אותה ומשקין אותה בעל כורחה כרבי שמעון. ברם כרבנן כבר שרת. אנן תנינן אינה מספקת לשתות. אית תניי תני לא היתה זוה משם. מאן דמר אינה מספקת לשתות רבי שמעון. מאן דמר לא היתה זוה משם רבנין:

הלכה ג משנה עד שלא נמחקה המגילה אמרה איני שותה מגילתה נגזות ומנחתה מתפור' על הדשן ואין מגילתה כשירה להשקות בה סוטה אחרת נמחקה המגילה ואמרה טמאה אני המים נשפכין ומנחתה מתפור' על הדשן נמחקה המגילה ואמרה איני שותה מערערין אותה ומשקין אותה בעל כורחה:

[דף ט"ז ע"א]

גמרא תני מגילתה נגזות תחת צידו של היכל. למה בשביל לשחקה. לול קטן היה שם המים נשפכין. תני אין בהן משום קדושה. מהו לגבול בהן את המיט מה בכך המים נשפכין. תני יש בהן משום קדושה. נמחקה המגילה ואמרה טמאה אני המים נשפכין ומנחתה מתפור' על גבי הדשן. הדיא אמרה שמנחת סוטה קדשה עד שלא תכתב המגילה. אמר רבי יוסי דרובה תני רבי חייה עד שהיא בדרך מנחתה קדשה. אמר רבי יוסי בי רבי בון מתניתא אמרה כן שבעלה בעלה בדרך. נמחקה המגילה ואמרה איני שותה מערערין אותה ומשקין אותה על כורחה למה שגרמה לשם שימחקה. כמה ימחוק. תני רבי חנין בית שמאי אומרים אחת. ובית הלל אומרים שנים. אמר ר' איילי טעמון דבית הלל כדי לכתוב יה. אמר לו רבי עקיבה וכי מפני מה משקין את זו אם לבדוקה כבר היא בדוקה ומתוקנת אלא סבר רבי עקיבה האומרת איני שותה כאומר' אני טמאה לך ולית לרבי עקיבה מערערים אותה לשתות עד שפניה מוריקות ומשקין אותה על כורחה אית ליה כשהתחילה לשתות:

הלכה ד משנה אינה מספקת לשתות עד שפניה מוריקות ועיניה בולטות והיא מתמלאת גידים והן אומרים הוציאוה הוציאוה

[דף ט"ז ע"ב]

הלכה ד משנה שלא תטמא את העזרה אם יש לה זכות תולה לה יש זכות תולה לה שנה אחת ויש זכות תולה לה ב' שנים ויש זכות תולה לה ג' שנים מיכן אמר בן עזאי חייב אדם ללמוד את בתו תורה שאם תשתה תדע שהזכות תולה לה ר' אליעזר אומר המלמד את בתו תורה מלמדה תפלות רבי יהושע אומר רוצה אשה בקב ותפלות מתשעת קבין ופרישות הוא היה אומר חסיד שוטף רשע ערום אשה פרושה ומכת פירושם הרי אילו מכלי עולם:

גמרא ולא כן סברנן מימר כולהו ולא מקצתן. כאינש דאמר לא אספיק פלן למישתי עד דאיתחלהל. יש זכות תולה שנה אחת יש זכות תולה שתי שנים. יש זכות תולה שלש שנים. יש זכות תולה שנה אחת מנכודנצר (דנייאל ד) לקצת ירחין תרי עשר. יש זכות תולה שתי שנים מאמנון (שמואל ב יג) ויהי לשנתיים ימים. יש זכות שתולה לשלש שנים מאחאב (מלכים א כב) וישבו שלש שנים אין מלחמה בין ארם ובין ישראל. אמר רבי יוסי נאמר כל אותן שנים עשר חדש היה עסוק במצות. וכל אותן שתי שנים היה עסוק בתורה. ויידא אמרה דא וישבו שלש שנים אין מלחמה בין ארם ובין ישראל. מנחת זכרון כלל. מזכרת עון פרט. כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט. אם אומר את כן לא נמצאת מידת הדין מקופחת. מה אם מידת הפורענות מעוטה הרי היא מזכרת. מידת הטוב מרובה על אחת כמה וכמה. אלא מנחת זכרון יש לה זכות. מזכרת עון אין לה זכות. תני רבי טרפון אומר כל הזכרונות שנאמרו בתורה לטובה חוץ מזו שהוא של פורענות. אמר לו רבי עקיבה אלו נאמר מזכרת עון ושתיק הייתי אומר כדבריך הא אינו אומר מנחת זכרון אלא לטובה. תני ר' יודה אומר בשם רבי לעזר בן מתיה הרי הוא אומר (במדבר ה) ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא וכי אין אנו יודעין שאם לא נטמאה האשה שהיא טהורה. ומה תלמוד לומר וטהורה היא אלא סוף המקום פורע בה תחת ניוולה שאם היתה עקרה נפקדת. יולדת בצער יולדת בריוח. כאורים יולדת נאים שחורים יולדת לבנים קצרים יולדת ארוכים. נקיבות יולדת זכרים אחד יולדת שנים. אמר לו רבי שמעון בן לקיש אם כן ילכו כל הנשים ויתקלקלו בשביל שיפקדו. ולית לר' שמעון ונקתה ונזרעה זרע. אית ליה זרע כשר לא זרע פסול. ובן עזאי דלא כרבי לעזר בן עזריה. דתני מעשה בר' יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר חסמא שהיו מהלכין מיבנה ללוד

[דף ט"ז ע"א]

והקבילו את ר' יהושע בבקיעין אמר להן מה חידוש היה לכם בבית המדרש היום ואמרו לו הכל תלמידיך ומימך אנו שותים אמר להן אפי' כן אי אפשר לבית המדרש שלא יהא בו דבר חדש בכל

יום. מי שבת שם. אמרו לו רבי לעזר בן עזריה. ומה היתה פרשתו הקהל את העם האנשים והנשים והטף. ומה אמר בה. הואיל והאנשים באין ללמוד והנשים באות לשמוע. הטף למה בא. אלא ליתן שכר למביאייהו. אמר להן אין הדור יתום שרבי אלעזר בן עזריה שרוי בתוכו. מטרונה שאלה את רבי לעזר מפני מה חט אחת במעשה העגל והן מתים בה שלש מיתות. אמר לה אין חכמתה של אשה אלא בפילכה דכתיב (שמות לה) וכל אשה חכמת לב בידיה טון. אמר לו הורקנום בנו בשביל שלא להשיבה דבר אחד מן התורה איבדת ממני שלש מאות כור מעשר בכל שנה. אמר ליה ישרפו דברי תורה ואל ימסרו לנשים. וכשיצתה אמרו לו תלמידיו רבי לזו דחיתה לנו מה אתה משיב. רבי ברכיה רבי אבא בר כהנא בשם רבי לעזר כל מי שהיה לו עדים והתראה היה מת בבית דין. עדים ולא התרייה היה נבדק כסוטה. לא עדים ולא התרייה היה מת במגפה. רב ולוי בר סוסי תריהון אמרין זיבה קיטר ניסך היה מת בבית דין. טיפה ריקד שיחק היה נבדק כסוטה שמח בליבו היה מת במגפה. אי זהו חסיד שומע ראה תינוק מבצע בנהר אמר לכשאחלוץ תפילי אצילנו עם כשהוא חולץ תפיליו הוציא זה את נפשו. ראה תאינה בכורה אמר במי שאפגע בו תחילה אתננה לו. ראה נערה מאורסה והיה רין אחריה. הלא היא דתנינן הרודף אחר חבירו להורגו אחר הזכור אחר נערה מאורסה רשע ערום. ר' זריקן בשם רב הונא זה שהוא מורה קלות על עצמו וחמורות לאחרים. ואתייא כהדא דתני כל הרוצה להחמיר על עצמו ולנהוג כחומרי בית שמאי וכחומרי בית הלל על זה נאמר (קוהלת ב) הכסיל בחושך הולך. כקולי אילו וכקולי אילו נקרא רשע. אלא או כדברי ב"ש כקוליהון וכחומריהון או כדברי בית הלל כקוליהון וכחומריהון. הלא דתימר עד שלא יצאת בת קול. אבל משיצאת בת קול לעולם הלכה כבית הלל וכל העובר על דברי בית הלל חייב מיתה. תני יצאת בת קול ואמרה אילו ואילו דברי אלהים חיים הן אבל הלכה כבית הלל לעולם. ואיכא יצאת בת קול. רבי ביבי בשם ר' יוחנן ביבנה יצאת בת קול. אשה פרושה זו שהיא יושבת ומלעבת בדברי תורה. (בראשית ל) ותאמר אלי תבא וישכב עמה כלילה הוא. אמר רבי אבהו כביכול היה במחשבתה. הוא לבדו היה יודע שלא עלת על דעתה אלא בשביל להעמיד שבטים. ומכות פרושים. זה שהוא נותן עצה ליתומים להבריה מזונות מן האלמנה. כהדא ארמלתא דרבי שובתי הוות מבזבזה בנכסייה. אתון יתמייא וקרבון לרבי אלעזר. אמר לון ומה נעביד לכון ואתון שמיין נפק כתובה. אמר לון נימא לכון מימר עיבודן גרמיכון מזבנין והיא תבעה פורנה ומובדה מזונה. עבדין כן

[דף ט"ז ע"ב]

ברומשא אתת וקרבת גבי רבי אלעזר אמר זו מכות פרושין נגעו בה. יבוא עלי אם נתכוונתי לכך. חד תלמיד מדרבי היה לו מאתים זוז חסר דינר והוה רבי יליף זכי עימיה חדא לתלת שנין מעשר מסכנין. חד זמן עבדין בו תלמידוי עין ביש ומלון ליה. אתא בעי מיזכי עימיה היך מה דהוה יליף. אמר ליה רבי אית לי שיעורא אמר זה מכת פירושם נגעו בו. רמו לתלמידוי ואעלוני לקפלין והסריגי' חד קרט. וזכה עימיה היך דהוה יליף. הוסיפו עליהן בתולה ציימנית מציימיה אוכדת בתוליה. ואלמנה שובבית מי חגלה נסכת שם ביש. ותינוק שהוא עולה לחדשיו. רבי חלקיה בשם רבי סימן זה שהוא גדול בתורה שלא בפירקו ומכזה גדולים ממנו. אמר רבי יוסי זה שהוא בן תשע ואיבריו נראין כבן שתים עשרה. והוא בא על אחת מכל העריות שבתורה והן מתות על ידו והוא פמור:

הלכה ה' משנה רבי שמעון אומר אין הזכות תולה במים המרים ואם אומר אתה שהזכות תולה במים המאדירים מדהא אתה את המים בפני כל הנשים השותות ומוציא אתה שם רע על המהורות שישתו ויאמרו טמאות היו אלא שתלת להן זכות רבי אומר הזכות תולה במים המאדירים ואינה יולדת ואינה משבחת אלא מתנוונה והולכת סוף שהיא מתה באותה מיתה:

גמרא אמר רב המנונא המתנוונה מותרת לביתה ואתייא כהדא דתני ר"ש בן אלעזר אומר אפילו מהורה ששתת סופה שהיא מתה בתחלואים רעים מפני שהכניסה עצמה למספק הזה המרובה. (במדבר ה) ואם לא נטמאה האשה ומהורה היא זו מהורה לא שבאו לה עדים שהיא טמאה. אם לא טמאת האשה ומהורה היא זו מהורה לא שתלה לה זכות. ואתייא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ברם כמאן דאמר הזכות תולה וניכרת. א"ר יצחק בן אנן קיימין כששתת ולא בדקו אותה המים שלא תאמר עידי שקר הן לפיכך לא בדקו אותה המים. אתא מימר לך שאין המים בודקין באשה שהיא אסורה לביתה.

[דף י"ז ע"א]

אמר ר' יודה ואתייא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ולמה לא הוכרה מפני שתלת לה זכות. ונקה האיש מעון. אינו חושש שמא תלה לה זכות. יכול אף היא לא תחוש תלמוד לומר והאשה ההיא תשא את עונות. ואתייא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת:

הלכה ז' משנה ניטמאת מנחתה עד שלא קדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותפדה ואם משקדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותישרף אילו שמנחותיהן נשרפות האומרת טמאה אני לך ושכאו לה עדים שהיא טמאה והאומרת אני שותה ושבעלה אינו רוצה להשקות' ושבעלה בעלה בדרך וכל הנשואות לכהנים מנחותיהן נשרפות:

גמרא תני ניטמאת מנחתה עד שלא קדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותיפדה משקדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותישרף. והאומרת טמאה אני לא כחטאת שמתו בעליה היא. וחטאת שמתו בעליה ילכו המעות לים המלח דמייא לאשם תלוי אם לאשם תלוי אפי' משקדשה בכלי. אמר רבי מתנייה דמייא לאשם שנשחט דתנינן תמן אם משנשחט נודע לו. הדין ישפך והבשר יצא לבית השריפה. תני נטמאת מנחתה עד שלא קרב הקומץ מתה היא ומת בעלה השיריים אסורין שעל ספק באת מתחילתה. כפרה ספיקה והלכה לה באי לה עדים שהיא טמאה בין כך ובין כך מנחתה אסורה. מהו בין כך ובין כך בין שקמץ ובין שלא קמץ בין שהקטיר ובין שלא הקטיר. ר' אילא אמר בין שקמץ ובין שלא קמץ בשלא הקטיר. אבל אם הקטיר השיריים מותרין. תמן תנינן ר' שמעון אומר מנחת חוטא של כהנים נקמצת. והקומץ קרב לעצמו והשיריים קריבין לעצמן. ושניהם מקרא אחד דורשין

[דף י"ז ע"ב]

(ויקרא ה) והיתה לכהן כמנחה. רבנן אמרין הרי היא כמנחת נדבתו. מה מנחת נדבתו קריבה בכלול. אף זו קריבה בכלול. רבי שמעון אומר הרי עשירית האיפה של כהן כעשירית האיפה של ישראל. מה עשירית האיפה של ישראל נקמצת אף זו נקמצת. אי מה זו נאכלת אף זו נאכלת. תלמוד לומר (ויקרא ז) וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל. אילין שיריים מם מה הן באין משם קומץ משם שיריים. אין תימר משום קומץ אינו נותנן כלילה ואינו נותנן לאחר מיתה. ואינו מחשב להן ואין תימר משום שיריים נותנן כלילה ונותנן לאחר מיתה. מהו שיחשב להם. נישמעינה מן הדא רבי אלעזר ברבי שמעון אומר הקומץ קרב לעצמו והשיריים מתפזרין על גבי הדשן. רבי יוחנן בעי מה אנן קיימין אם בדשן שלמעלן כבר אמר' ר' שמעון אלא אם אינו עניין לדשן של מעלן תניהו עניין לדשן של מטה. הדא אמרה נותנן כלילה ונותנן לאחר מיתה ומחשב להן. אמר רבי יוסי בי רבי בון אינו מחשב להן שלא הוכשרו לא לאכילת אדם ולא לאכילת מזבח. ר' בא בר ממל בעי הק' ר' אליעזר בי ר' שמעון בשיטת אביו או בשיטת חכמים. אין בשיטת אביו יקרב למעלן אין בשיטת חכמים לא קימוין. בשיטת אביו הוא. רבי שמעון אומר הרי עשירית האיפה של כהן כעשירית

האיפה של ישראל מה עשירית האיפה של ישראל נקמצת אף זו נקמצת. אי מה זו נאכל' אף זו נאכלת ת"ל וכל מנחת כהן כליל תהי' לא תאכל. ותהא כליל ולא תאכל היקשתי' לא הקשתי' לכליל תקמר. אמר רבי יוסי ראה רבי דעתו של רבי אלעזר בי רבי שמעון ושנה כיוצא בו. ר' בא בר כהן בעי קומי ר"י ולמה לי כרבי לעזר בי רבי שמעון אפילו כרבי שמעון אביו. אמר ליה איכול בראש המזבח. ואין שריפה בראש המזבח. התיב רבי חנינה קומי רבי מנא והא תני ר' חייה ופליג ליקרב כליל אינה יכולה מפני שותפותה של אשה. להיאכל אינה יכולה מפני שותפותה של איש.

[דף י"ח ע"א]

א"ל רבי ראה דעתו של רבי אלעזר בי רבי שמעון ורבי חייה רובה ראה דעתו של רבי שמעון אביו:

הלכה ז משנה בת ישראל שנישאת לכהן מנחתה נשרפת ובת כהן שנישאת לישראל מנחתה נאכלת מה בין כהן לכהנת מנחת כהנת נאכלת ומנחת כהן אינה נאכלת כהנת מתחללת ואין כהן מתחלל כהנת מטמאה למתים ואין כהן מיטמא למתים כהן אוכל בקדשי קדשים ואין כהנת אוכלת בקדשי קדשים:

גמרא מה בין כהן לכהנת. מנחת כהנת נאכלת. מנחת כהן אינה נאכלת דכתיב (ויקרא ו) וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל. לא כהנת. רבי אבהו בעא קומי רשב"ל והא כתיב (ויקרא כב) וכהן כי יקנה נפש קניין כספו. מעתה כהן ולא כהנת מאי כדון (ויקרא ח) והכהן המשיח תחתיו מבניו. את שבנו עומד תחתיו יצאת זו שאין בנה עומד תחתיה. כהנת מתחללת. ואין כהן מתחלל דכתיב (ויקרא כב) ולא יחלל זרעו בעמיו. אין לי אלא זרע שהוא מתחלל. היא עצמה מניין. ודין הוא מה אם הזרע שלא עבר עבירה הרי הוא מתחלל. היא שעברה עבירה אינו דין שתתחלל. הוא עצמו יוכיח שעבר עבירה ואינו מתחלל. לא אם אמרת באיש שאינו מתחלל בכל מקום תאמר באשה שהיא מתחללת בכ"מ. הואיל והיא מתחללת בכ"מ דין הוא שתתחלל. מה נפשך לומר. לא יחל לא יחלל. אף מי שהיה כשר ונתחלל. כהנת מטמאה למתים. רבי דוסא ממלחיא רבי אחא בשם רבי לעזר כהנת מותרת לצאת חוצה לארץ. מה טעמא (ויקרא כא) אמור אל הכהנים לא אל הכהנת. דלכן מה אנן אמרין הואיל והיא בכלל גזירה לא תצא. ותהא בכלל גזירה ולא תצא. אם אומר את כן נמצאת מרחק פרשת טמאות. כהן אוכל בקדשי קדשים. אין כהנת אוכלת בקדשי קדשים דכתיב (ויקרא ו) כל זכר בכהנים יאכלנו:

דף יח,א פרק ג הלכה ח משנה ומה בין האיש לאשה האיש פורע ופורם ואין האשה פורעת ופורמת האיש מדיר את בנו בנזיר ואין האשה מדרת את בנה בנזיר האיש מגלה על נזירות אביו ואין האשה מגלחת על נזירות אביה האיש מקדש את בתו ואין האשה מקדשת את בתה האיש מוכר את בתו ואין האשה מוכרת את בתה האיש נסקל ערום ואין האשה נסקל' ערומה האיש נתלה ואין האשה נתלת האיש נמכר בגניבתו ואין האשה נמכרת בגניבתה:

[דף י"ח ע"ב]

(ויקרא יג) איש אין לי אלא איש אשה מניין תלמוד לומר צרוע בין איש בין אשה בין קטן. אם כן למה נאמר איש לענין של מטון האיש פורע ופורם אין האשה פורעת ופורמת. האיש מדיר והאיש מגלה. רבי יוחנן בשם רבי מאיר עשרים וארבע דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל וזה אחד מהם. בית שמאי אומרים אין האיש מדיר את בנו בנזיר. ובית הלל אומרים האיש מדיר את בנו בנזיר. האיש מוכר את בתו דכתיב (שמות כא) וכי ימכר איש את בתו לאמה. האיש מקדש את בתו דכתיב (דברים כב) את בתי נתתי לאיש הזה לאשה וישנאה. האיש נסקל ערום ואין האשה נסקלת ערומה דכתיב (ויקרא כד) וסקלת' אותו. לא את כמותו. רבי חגי בעא קומי רבי יוסי והכתיב (דברים כב) וסקלתם אותם באבנים. מעתה אותם לא את כמותם. מאי כדון איש על ידי שאין ניוולו מרובה לפיכך נסקל ערום. אבל אשה על ידי שניוולה מרובה לפיכך אינה נסקלת ערומה. האיש נתלה ואין האשה נתלית דכתיב (דברים כא) ותלו אותו ולא אותה. האיש נמכר (שמות כב) בגניבו ולא בכפילו. בגניבו ולא בזמיו. בגניבו אינו נמכר ונשנה. ואין לו עליו דמים. מעתה בגניבה אחת אבל בשתי גניבות נמכר ונשנה. ר' ירמיה בעי גנב משל שותפות מה את עבד לה כגניבה אחת כשתי גניבות. היה גונב ומוציא כלילה נימר אם ידוע בו הבעלים בנתיים שתי גניבות הן ואם לאו גניבה אחת היא:

פרק ד

הלכה א משנה ארוסה ושומרת יכם לא שותה ולא נוטלת כתובה שנאמר (במדבר כא) אשר תשטה אשה תחת אישה ונטמאה פרט לארוסה ושומרת יכם אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין לא שותת ולא נוטלת כתובה:

גמרא וישקינה גזירת הכתוב היא (במדבר כא) והביא האיש את אשתו אל הכהן. ולא יקנא לה. התורה אמרה וקנא את אשתו. וקנא את אשתו אפי' מקצת אשתו. מתניתא דבית שמאי. דבש"א נוטלת כתובתה ולא שותה. אמר ר' יוסי תמן טעמייהו דב"ש אומרים הביא לי בעלי ואני שותה

[דף י"ט ע"א]

ברם הכא יודעת היית שאין ארוסה שותה למה הכניסה עצמה למספק המרובה הזה בשביל לפוסלה מכתובתה. ר' יודה בעי כמה דתימר תמן וקינא את אשתו וקינא את אשתו אפי' מקצת אשתו ודכוותה תחת אישך אפי' מקצת אישך. היך עבירה קינא לה עודה ארוסה וכנסה ונסתרה משקה אותה על קינויו. קינא לה עודה שומרת יכם וכנסה ונסתרה משקה אותה על קינויו. קינא לה עודה ארוסה וכנסה ונסתרה וידע בה תצא בכתובתה ואם לאו תצא בלא כתובה. קינא לה בעלה ומת ונפלה לפני היכם וכנסה ונסתרה משקה אותה על קינויו. לא קינא לה בעלה ומת ונפלה לפני היכם וקינא ולא ולא הספיק לכנס עד שמת ונפלה לפני אחיו אינו משקה אותה שלא נפלה לו אלא מחמת אחיו הראשון. אבל אם קינא לה היכם וכנסה ומת ונפלה לפני היכם וכנסה ונסתרה משקה אותה על קינויו. תמן תנינן איילוני וזקינה ושאניה ראויה לוולד לא שותה ולא נוטלת כתובתה. שנאמר (במדבר ה) ונקתה ונזרעה זרע הראויה להזריע זרע. יצאת זו שאניה ראויה להזריע זרע. התיבון הרי אלמנה לכהן גדול הרי היא ראויה להזריע זרע. שנייא היא דכתיב (ויקרא כא) ולא יחלל זרעו בעמיו. תמן תנינן ממזר פוסל ומאכיל כיצד. והכא הוא אמר הכין. אמר רבי תנחומא תמן (שם) וזרע אין לה מכל מקום. ברם הכא זרע <אין לה> כשר לא זרע פסול. אמר רבי יוסי בי רבי בון כלום חמים באין אלא להתיר' לביתה. וזו כיון שנסתרה אומר לו הוצא:

הלכה ב משנה ואילו לא שותות ולא נוטלו' כתובה האומרת טמאה אני לך ושכאו לה עדים שהיא טמאה האומר' איני שותה ואמר בעלה איני משקה <ושבעלה אינו רוצה להשקותה> ושבעלה בעלה בדרך נוטלת כתובתה ולא שותה מתו בעליהן עד שלא ישתו בית שמאי אומרים נוטלות כתובה ולא שותות ובית הלל אומרים לא שותות ולא נוטלות כתובה:

גמרא אמר רבי יאשיה סח לי זעירא משום אנשי ירושלים שלשה הן שאם בקשו למחול מוחלין להן ואילו הן סומה ובן סורר ומורה

[דף י"ט ע"ב]

וזקן ממרא כו':

הלכה ג משנה מעוברת חבירו ומיניקת חבירו לא שותה ולא נומלת כתובה דברי ר' מאיר וחכ"א יכול הוא להפרישה ולהחזירה לאחר זמן איילוניות וזקינה ושאינה ראויה לילד לא שותה ולא נומלת כתובה ר' לעזר אומר יכול הוא לישא לו אשה אחרת ולפרות ולרבות ממנה ושאר כל הנשים או שותות או לא נומלות כתובה:

גמרא לא ישא אדם מעוברת חבירו ומיניקת חבירו ואם נשא עליו הכתוב אומר (משלי כג) אל תשג גבול עולם אשר גבלו ראשונים ובשדה יתומים אל תבוא. הנושא מעוברת חבירו ומיניקת חבירו יוציא ולא יחזיר עולמית דברי ר"מ. וחכמים אומרים יכול הוא להפרישה ולהחזירה לאחר זמן. ובכל הדברים רבי מאיר קונם. נישמעינה מן הדא קמנה שחלצה תחלוץ משתגדיל. ואם לא חלצה חליצתה כשירה. רבי מנא אמר לה סתם ר' יצחק בריה דרבי חייה רובה בשם רבי יוחנן דרבי מאיר היא דר' מאיר אמר אין חולצין ואין מייבמין את הקמנה שלא תימצא איילוניות. תני מניקה שמת בעלה לא תינשא עד עשרים וארבעה חדשים דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר שמונה עשר חדש. רבי יונתן בן יוסי אומר בית שמאי אומרים עשרים וארבעה חדשים. ובית הלל אומרים שמונה עשר חדש. אמר רבן שמעון בן גמליאל אם כדברי האומר עשרים וארבעה חדש מותרת להינשא לאחר עשרים ואחד חדש ואם כדברי האומר שמונה עשר חדש מותרת להינשא לאחר חמשה עשר חדש לפי שאין החלב נעקר אלא לאחר שלשה חדשים. ר' יעקב בר אחא אמר עקביה שאל את רבי שמעון בן לקיש והורי ליה עשרים וארבעה חדשים ר' ירמיה עקביה שאל לרבי חנינא והורי ליה עשרים וארבעה חדשים. מה. תרין עובדין הוון. חד בשם רבי חנינא וחד בשם רשב"ל. רבי מנא הורי שמונה עשר חדש וצם כל ההוא יומא. רבי מר עוקבא הורי בארבלי עשרים וארבעה חדש ואפי' מת התינוק. מודין חכמים לרבי אלעזר שאם היו לו אשה ובנים שהיא שותה ונומל' כתובה. היה לו אשה ובנים ומתו בין קינו לסתירה כבר נראית לשתות. לא היה לו אשה ובנים >[ונולדו לו] בין קינו לסתירה כבר נראית שלא לשתות:

[דף כ' ע"א]

הלכה ד משנה אשת כהן שותה ומותרת לבעלה אשת סרים שותה על ידי כל העריות כולן מקנין חוץ מן הקטן וממי שאינו איש:

גמרא דלכן מה אנן אמרין שתת ולא בדקו אותה המים מהורה היא אני אומר הזכות תולה לה. ניהא כמאן דאמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ברם כמאן דמר הזכות תולה וניכרת אמר רבי יצחק כן אנן קיימין כששתת ולא היו המים בודקין אותה שלא תאמר הואיל ואין המים בודקין באנוסה אלא במפותה וזו אנוסה היא. מה אנוסה שבכהונה כרצון שבישראל לפום כן צריך מימר מותרת לביתה. ומניין שאונסין פוסלין בכהונה באשת איש. מה אם שרצים הקלים עשה בהן את האונס כרצון. סוטה המורה לא כל שכן. תני ר' יעקב בר אידי קומי רבי יונתן (במדבר ה) ואת כי שטית תחת אישך וכי נטמאת פרט לאונסין. מה את שמע מינה. אמר ליה מה תחת אישך לרצון אף כאן לרצון. (שם) והיא לא נתפשה. הא נתפשה מותרת. ויש לך תפוסה בישראל והיא אסורה ואי זו זו שתחילתה ברצון וסופה באונס ויש לך שאינה תפוסה בישראל והיא מותרת ואי זו זו שתחילתה באונס וסופה ברצון. כהדא איתתא אתת לגביה רבי יוחנן אמרה ליה נאנסתי. אמר לה ולא ערב לך בסוף אמרה ליה ואם יטבול אדם אצבעו בדבש ויתננה לתוך פיו כיום הכיפורים שמא אינו רע לו ובסוף אינו ערב לו. וקיבלה. ואת כי שטית תחת אישך וכי נטמאת <פרט> [לרבות] לאשת סרים ויתן איש כך את שכבתו לרבות את הסרים. חוץ מן הקטן וממי שאינו איש:

הלכה ה משנה ואילו שבית דין מקנין להן מי שנתחרש בעלה או נשטה או שהיה חבוש בבית האסורין לא להשקותה אמרו אלא לפוסלה מכתובתה רבי יוסי אומר אף להשקותה שכשיצא בעלה מבית האסורין ישקינה:

גמרא (במדבר ה) בני ישראל וקינא וישקינה. גזירת הכתוב היא והביא האיש את אשתו אל הכהן.

[דף כ' ע"ב]

ולא יקנא לה. התורה אמרה וקינא את אשתו. וקינא את אשתו אפילו מקצת אשתו. ביאת פסולין מניין שהיא פוסלה. מה אנן קיימין אם כאשת איש המורה היא. אם כאלמנה לכהן גדול כבר כתיב (במדבר ד) והביא האיש את אשתו אל הכהן. הצד השווה שבהן את שזרעו פסול ביאתה פוסלת. ואת שאין זרעו פסול אין ביאתו פוסלת. ואילו הן בן תשע שנים ויום אחד גר עמוני ומואבי אדומי מצרי עבד ממזר חלל נתין כותי וגוי שבאו על בת כהן על בת לוי ועל בת ישראל פוסלת מן הכהונה. רבי יוסי אומר כל שזרעו פסול ביאתו פוסלת. וכל שאין זרעו פסול אין ביאתו פוסלת. רבן שמעון בן גמליאל אומר כל שאת מותר בביתו את מותר באלמנתו. וכל שאין את מותר בביתו אין את מותר באלמנתו:

פרק ה

הלכה א משנה כשם שהמים בודקין אותה כך המים בודקין אותו שנאמר (במדבר ה) ובאו ובאו כשם שהיא אסורה לבעל כך אסורה לבעל שנאמר נטמאה נטמאה דברי ר' עקיבה א"ר יהושע כך היה דורש ר' זכריה בן הקצב רבי אומר שני פעמים האמורין בפרשה אם נטמאה אם נטמאה אחד לבעל ואחד לבעל:

גמרא אנן תנינן באו באו. אית תניי תני ובאו ובאו. מאן דמר באו באו ר' עקיבה. ומאן דמר ובאו ובאו ר' ישמעאל. אנן תנינן נטמאה נטמאה. אית תניי תני ונטמאה ונטמאה. מאן דמר נטמאה נטמאה ר' עקיבה. ומאן דמר ונטמאה ונטמאה ר' ישמעאל. תני בוא ובוא. וכתוב כן. כיי דמר רבי אמי בשם רבי יוחנן גורעין לדרוש מתחילתה לסופה. רבי חנינה בשם ר' ירמיה ואפילו באמצע התיבה. (ויקרא ב) ויצקת עליה שמן. ויצקת שמן מנחה. לרבות את כל המנחו' ליציקה. המאררים. אמר ר' תנחומא מניין המאררים כנגד מאתים וארבעים ושמונה איברים שיש בה. וכנגד מאתים ארבעים ושמונה איברים שיש בו.

[דף כ"א ע"א]

והא תנינן כשם שהמים בודקין אותה כך המים בודקין אותו כשם שהיא אסורה לבעל כך היא אסורה לבעל. כשם שהיא אסורה לאחיו של בעל כך היא אסורה לאחיו של בועל כשם שהמים בודקין אותה על כל ביאה וביאה שהיא מקבלת את בעלה לאחר הבעול כך הן בודקין אותו. היא על ידי שדרכה ליאסר בין לו בין לאחר היא נבדקת. אבל הוא לכשתשתה הוא נבדק. בדקו אותו ולא בדקו אותה אני אומר הזכות תלה לה ניהא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ברם כמאן דמר הזכות תולה וניכרת. הרי לא הוכרה. אלא אני אומר מים מגולין שתה ונצבת. הכין לא הוון בעיי מיבדקוני' אלא כדון. אלא אני אומר עם אחרות נסתר. ולא כן סברנן מימר לכשתשתה הוא נבדק. תיפתר שהיה הוא מזיד והיא שוגגת ובדקו אותו ולא בדקו אותה [בדקו אותה ולא בדקו אותו] אני אומר הזכות תלה ליה. ניהא כמאן דמר הזכות תולה וניכרת הרי לא הוכר. אלא אני אומר מים מגולין שתה ונצב. הכין לא הוון בעיי מיבדקוני' אלא כדון. אלא אני אומר עם אחרים נסתרה. מעתה גירש יהא מותר בה. תיפתר שהיה הוא שוגג והוא מזידה. ובדקו אותה ולא בדקו אותו. הוא מזיד והיא שוגגת פשיטא שהיא מותרת לביתה. גירש מהו שהיא מותר בה. איפשר לומר מזיד בה ואת אמר הכין. הוא שוגג והיא מזידה פשיטא שהיא אסורה לביתה. גירש מהו שיהא

מסכת ערכין פרק שני

א. אין פוחתין מתשעה כנורות ומוסיפין עד עולם. אין פוחתין משנים עשר לזוים העומדים על הדוכן, ומוסיפין עד עולם, כנגד תשעה כנורות ושני נבלים ובצלצל אחד, שנאמר (דברי הימים א כה, ט): "הוא ואחיו ובניו שנים עשר", כשהוא אומר "ישוע" (עזרא ג, ב), מלמד שאף עמהן מן המנין. מעולם לא נראית אשה בעזרה אלא בשעת קרבנה בלבד, ולא נראה קטן בעזרה אלא בשעה שהלויים אומרים בשיר. לא היו אומרים בנבל וכנור אלא בפה. רבי אליעזר בן יעקב אומר: צוערי לזיה בני יקרי ירושלים היו בעזרת נשים, ראשיהן בין רגלי הלויים, כדי לתן תכל בנעימה, שנאמר (עזרא ג, ט): "וישמע ישוע בניו [ואחיו] קדמיאל ובניו בני יהודה וגו'".

ב. חליל שבמקדש של קנה היה, ומימות משה היה, פעם אחת צפווהו זקב, ולא היה קולו ערב כמות שהיה, נטלו צפוו, וחזר קולו להיות ערב לכמות שהיה. צלצל שבמקדש של נחשת חיה ומימות משה היה נפגם, שלחו חכמים והביאו אמנין מאלכסנדריא שתקנוהו, ולא היה קולו ערב כמו שהיה. מכתשת שבמקדש של נחשת היה, ומימות משה היה נפגם, ושלחו חכמים והביאו אמנין מאלכסנדריא, ותקנוהו, ולא היה מפטמת כראשונה, נטלו את פגימתה חזרה לתחלתה.

ג. אלו הכלים שנפגמו בבית הראשון, ולא עלתה להן ארבה, ועליהן הוא אומר (מלכים א ז, מה): "נחשת ממרט". ועליהן הוא אומר (עזרא ח, כז): "וכלי נחשת מזהב טובה שנים חמודות כזהב", מלמד שהיתה יפה בשנים כזהב. רבי נתן אומר: שני כלים היו, שנאמר: "שנים". רבן שמעון בן גמליאל אומר: שלוח היה. המוציא מים בכאסר, אמר נרחיבנו, כדי שירבו מימיו והרחיבוהו ונתמעטו מימיו, וסתמיהו וחזר לתחלתו.

ד. רבי יהודה אומר: שבע נימין בכנור היו, שנאמר (תהלים טז, יא): "שבע שמחות את פניך", לימות המשיח שמונה, שנאמר (תהלים יב, א): "למנצח על השמינית" - על נימא שמינית, לעתיד לבוא בעשירית, שנאמר (תהלים לג, ב): "הודו לה' בכנור בנבל עשור וזמרו לו".

ה. שדה אחוזה להקל ולהחמיר, כיצד? אחד המקדיש בפרדסות ספוסטי, ובחולית של מחוזא, נותן חמשים סלע לבית כור. רבי יהודה אומר: אף המקדיש בפרדסות ירחו ובחולית של יבנה - נותן חמשים סלע לבית כור, שדה מקנה נותן שני, שנאמר (ויקרא כז, כג): "וחשב לו הכהן את מכסת הערקה" - אין מכסת אלא שויה; דברי רבי יהודה. אמר לו רבי אליעזר: אין כל שויה הוא נותן, מה תלמוד לומר: "וחשב", נאמר כאן: "וחשב", ונאמר להלן: "וחשב", מה "וחשב" האמור להלן חמשים סלע לבית כור, אף "וחשב" האמור כאן חמשים סלע לבית כור.

ו. ראה כמה החמירה תורה בין חומסי חמס לאומרי לשון הרע, שאונס ומפתה וחמס חמס נותן חמשה סלעים, ואינו לוקה. המוציא שם רע - לוקה ונותן מאה סלע. החמירה תורה דברים מן המעשה, נאמר (שמות כא, טו): "וימכה אביו ואמו מות יומת", ונאמר (שמות כא, יז): "וימקלל אביו ואמו מות יומת", זה בסקילה וזה בחניקה, החמירה תורה דברים מן המעשה. רבי אליעזר בן פרטא אומר: הרי הוא אומר (במדבר יד, לו): "וימותו האנשים מוצאי דבת הארץ" וגו'. על מה הוציאו שם רע על עצים ועל אבנים? והלא דברים קל וחמר, ומה אם אלו שלא הוציאו שם רע אלא על עצים ועל אבנים נענשו, ולא ענש מועט אלא ענש מרבה, ולא ענש לשעה אלא ענש לדורות, המוציא שם רע על חברו פיצא בו, על אחת כמה וכמה.

ביצד הוא עושה? מביא חבית מלאה מים, מכניס ידו לתוכה עד האציל - מכניס רגלו לתוכו, ומביא בשר חמור גידים ועצמות, שוקל ונותן לתוכה, בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות, ואף שאין ראיה לדבר זכר לדבר (יחזקאל כג, ט): "אשר בשר חמורים בשרם"; דברי רבי יהודה. אמר לו רבי יוסי: היאך אפשר לכוון בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות? אמר לו רבי יהודה: אומדין אותו. אמר לו רבי יוסי: עד שאומדין אותו - יאמד את היד, כמה היא שוקלת? ואת הרגל כמה היא שוקלת?

ג. 'חצי ערפי עלי' - נותן חצי ערכו; רבי יהודה אומר: קונסין אותו ונותן ערך בלו. 'חצי דמי עלי' - נותן חצי דמו. רבי יוסי בר רבי יהודה אומר: קונסין אותו ונותן דמי בלו.

ד. האומר ערכו של פלוני עלי, מת הנערך - המעריך חיב.

ה. חמר בדמים שאין בערכין, ובערכין שאין בדמים. שהדמים נוהגין באדם ובבהמה בחיים, ובשחוטין בשלמים ובאבירים, ובאין שלא מן השג יד, מה שאין כן בערכין. חמר בערכין, שערכין יש להן קצבה מן התורה, מה שאין כן בדמים. 'האומר ערך פלוני עלי' ומת - חיב, 'דמי בהמה זו עלי ומת' - חיב. 'דמי בהמה זו עלי' - ומתה בהמה - הנודר חיב.

ו. חמר באדם שאין בבהמה, ובבהמה שאין באדם. שהאומר: 'דמי בהמה זו עלי' - מתה חיב. 'דמי פלוני זה עלי ומת' - פטור. חמר בערכין שנוהגים באדם ואין נוהגים בבהמה.

ז. המקדיש מעשה ידי אשתו - הרי זה מעלה לה פרנסה מתוכן, והשאר הקדוש. המקדיש מעשה ידי עבדו - הרי זה מעלה לו פרנסה מתוכן, והשאר הקדוש. המקדיש את עצמו - הרי זה עושה ואוכל, לא הקדיש אלא דמיו. ראשו של עבד זה

ז. עני ועשיר שהעריכו את עני ועשיר - זה נותן לפי משהו וזה נותן לפי משהו. 'הרי עלי ערך סתם' - זה מביא את המעט שבערכין. וכמה הוא מעט שבערכין? חמשה סלעים. האומר ערכן של עשרה עלי, אם היה עני - נותן על ידי כלן ערך עני. עשיר - נותן על ידי כלן ערך עשיר, עני והעשיר - נותן על ידי כלן, ערך עשיר ועשיר והעני - נותן על ידי כלן ערך עני. רבי יהודה אומר: ערך עשיר הואיל ובא לכלל עשר שעה אחת. האומר: 'ערך פלוני זה עלי' - הרי זה נותן סלע; דברי רבי מאיר, שנאמר (ויקרא כז, כה): "וכל ערכך יהיה בשקל הקדש". וחכמים אומרים: אין נותנין אלא לפי השג יד, שנאמר (שם כז, ח): "על פי אשר תשיג יד הנודר יעריכנו". עני שהעריך את עצמו - אין אומרים לו: 'לך לזה, לך עשה מלאכה, והבא ערך עשיר', אלא מטב שיביא ערך עני עכשו, ואל יביא ערך עשיר אלא לאחר זמן. רבי יהודה אומר: היה אביו חולה או מסכן או שהיתה ספינתו במדינת הים ויביא ערך עשיר, אלא מטב שיביא ערך עני עכשו, ואל יביא ערך עשיר לאחר זמן. רבי אליעזר אומר: היה חיב קרבן עולה ויורד, אין אומרים לו: 'לך לזה, לך עשה מלאכה והבא קרבן עשיר', אלא מטב שיביא קרבן עני עכשו, ואל יביא קרבן עשיר לאחר זמן. רבי שמעון אומר: הקטר חלבים כשרין למוצאי שבת, אמרה תורה: ידחו את השבת בזמן, ואל יקרבו למוצאי שבת.

מסכת ערכין פרק שלישי

א. האומר: 'הרי עלי שרביט מלא קומתו' - מביא מלא קומתו שרביט שאינו נכסף. מעשה באמה של רימטיא, שהיתה בתה חולה, ואמרה: אם תעמד בתי מחליה אתן משקלה זהב, עמדה מחליה, עלתה לירושלים ושקלתה זהב.

ב. 'משקל ידי עלי' - נותן עד האציל. 'משקל רגלי עלי' - נותן עד הארבעה,

שמעון אומר: שלשה רגלים כסדרן וחג המצות ראשון. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כיון שעבר עלינו חג הסוכות - עובר עליהן משום 'בל תאחר'. ואחד הבכור והמעשר, ואחד כל הקדשים שהקדישן שנה של רגלים, ורגלים של שנה - עובר עליהן משום 'בל תאחר'.

מסכת צרכין פרק רביעי

א. שום היתומין שלושים יום, ושום הקדש ששים יום, ומכריזין בבקר ובערב, בהנכנסת פועלין ובהוצאת פועלין, אומדין כמה סימניה, כמה היתה יפה, וכמה הוא רוצה לפדות על מנת לתן לאשה כתבתה ולבעל חוב את חובו, כשם שהדיוט קדם את הדיוט - הרי זו קדימה לעולם, כך הדיוט קדם את הגבוה - הרי זו קדימה לעולם. מטלטלין של הקדש, ונטע ורבעי, ומעשר שני - דמיו ידועין, נפדין על פי שלשה לקוחות ולא על פי שלשה שאינן לקוחות. מום שבגלוי - הרי זה ישחט על פי בני הכנסת; דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: אפלו רגלו קטועה ועינו סמויה - לא ישחטו אלא על פי ממחה.

ב. המקדיש את הבהמה ומתה - יש לה פדיון. המקדיש את המתה - אין לה פדיון. הפודה מיד הקדש שלא בקרת - הקדש פדוי, שיד הקדש על העליונה. פרה זו תחת פרה של הקדש, וטלית זו תחת טלית של הקדש - הקדש פדוי, שיד הקדש על העליונה. פרה זו בחמשים סלעים תחת פרה של הקדש, 'טלית זו בחמש סלעים תחת טלית של הקדש' - ראשונה טעונה חמש, ושניה אין טעונה חמש, משכו ולא הספיק לפדותו עד שעמד במאתים - הרי זה נותן מאתים, שנאמר (ויקרא כז, יט): "ונתת את הכסף וקם לו". אם נתן הכסף - הרי אלו שלו, ואם לאו - אינו שלו. משכו בית דין ולא הספיק לפדותו עד שעמד במנה - הרי זה נותן מאתים, שאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט. פדאו במנה, ולא הספיק

הקדש' - הוא והקדש שתפין בו. ראשו של חמור זה הקדש' - הוא והקדש שתפין בו. ראשו של עבד מכור לה' - משלימין ביניהן. ראשו של חמור זה מכור לה' - משלימין ביניהן. ראשה של פרה זו מכור לה' - לא מכר אלא ראשה. ולא עוד, אלא אפלו אמר: ראשה של פרה זו הקדש' - לא הקדש אלא ראשה. שור זה עולה' - השור עולה ומועלין בו, ואין חיבין באחריותו. שור זה עלי עולה' - השור עולה ומועלין בו, וחיבין באחריותו. דמי שור זה עולה' - השור חלין, ואין מועלין ואין חיבין באחריותו. דמי שור זה עלי עולה' - השור חלין ואין מועלין בו. בית זה הקדש' - הבית הקדש ומועלין בו ואין חיב באחריותו. בית זה עלי הקדש' - הבית הקדש ומועלין בו וחיבין באחריותו. דמי בית זה הקדש' - הבית חלין ואין חיבין באחריותו. דמי בית זה עלי הקדש' - הבית חלין ואין מועלין בו, אבל חיבין באחריותו.

ח. חיבי נדרים ונדבות, והערכין, והדמים, והקדשות - בית דין ממשכנין אותן. ואם מתו - הירושין חיבים להביא. חיבי חטאות ואשמות והדמים - אין בית דין ממשכנין אותן, ואם מתו - אין הירושין חיבין להביא, והדמים שגישומו - הרי הן כערכין, עולות הבאות עם חטאות, בית דין ממשכנין אותן, ואם מתו - הירושין חיבין להביא. הביא חטאתו ולא הביא עולתו - בית דין ממשכנין עליה, ואם מתו - על הירושין להביא ראיה. הביא עולתו ולא הביא חטאתו - אין בית דין ממשכנין עליה, ואם מתו - אין הירושין חיבין להביא.

ט. חיבי עולות, והדמין, ושלמין, וערכין, וחרמין, וההקדשות, נדרים ונדבות, וחטאות ואשמות, וצדקות ומעשרות, ולקט שכחה ופאה, ובכור, ומעשר בהמה, והפסח - כיון שעברו עליהן שלשה רגלים עובר עליהן משום 'בל תאחר'. רבי

אכלה הקדש בעשר ובחמש עשרה שנים -
נותן סלע ופונדיון לשנה.

ה. המקדיש שדה בשנת היובל - נותן בית
זרע חמר שעורים בחמשים שקל כסף. בית
זרע חמר שעורים, אבל לא במדה. אחד
שדה ואחד שדה אילן, ואחד שדה קנים,
במדה הזאת פחות מכן או יותר על כן -
נותן לפי חשבון. היו שם בקעים עמוקים
עשרה טפחים או סלעים גבוהין עשרה
טפחים - הרי הן אין מקדשין ונמדדין
עמה, פחות מכן נמדדין עמה ומקדשין,
הבית והבורגנין, והמגדל והשוכך
שבתוכה - הרי הן נמדדין עמה, כשהן
נפדין - נפדין כבתי חצרים. הקדיש את
השדה וחזר והקדיש את האילן, כשהוא
פודה - פודה את האילן בפני עצמו ואת
השדה כשדה אחוזה.

ו. הקדישה וגאלה - אין יוצא מידו ביובל.
גאלה - יוצא לאביו ביובל. גאלה אחר, או
אחד מן הקרובים, גאלה מידו - אינו יוצא
לו ביובל. אין לה קם תחת האב ליעדה
ולעבד עברי ולשדה אחוזה, אלא הבן
בלבד. הגיע היובל ולא נגאלה - הכהנים
נכנסים לתוכה ונותנין לו את דמיה; דברי
רבי יהודה. רבי שמעון אומר: נכנסין ולא
נותנין אלא נקראת שדה רטושין, עד יובל
שני. הגיע יובל שני ולא נגאלה - נקראת
שדה רטושין רטושין, עד יובל שלישי.
לעולם אין הכהנים נכנסים לתוכה עד
שיגאלנה אחר. במה דברים אמורים?
בשדה אחוזה של ישראל, אבל בשדה
מקנה של ישראל - מקדישין בכל שעה
שיצאו, וגואלין בכל שעה שיצאו. גאלה
אחר - יוצא לבעלים ביובל. שדה היוצא
מיד הקדש לכהנים ביובל - הרי היא כשדה
אחוזה של ישראל. הכהנים ולוים בשדה
בערי מגרשיהן - מקדישין בכל שעה
שיצאו, וגואלים בכל שעה שיצאו. גאלה
אחר - יוצא לבעלים ביובל, שדה היוצא
מיד הקדש לכהנים - הרי היא כשדה
אחוזה של ישראל. הכהנים ולוים בשדה

למשכו, עד שעמד במאתים - מה שפדה
פדוי, פדאו במאתים ולא הספיק למשכו
עד שעמד במנה, מה שפדה פדוי, שהקדש,
פדיתו היא משיכתו. רבי שמעון בן
גמליאל ורבי יוחנן בן ברוקה אומרים: אף
מעשר שני - פדיתו היא משיכתו.

ג. המקדיש את נכסיו ונתן עינו לגרש את
אשתו, רבי אליעזר אומר: ידינה הנאה
וגובה כתבתה מן הקדש, ואם רצה להחזיר
- יחזיר. רבי יהושע אומר: אם רצה
להחזיר - לא יחזיר. ובית הלל אומרים:
אם רצה להחזיר - לא יחזיר. רבי אליעזר
אומר כדברי בית שמאי, ורבי יהושע אומר
כדברי בית הלל. הקדיש תשעים מנה, והיה
חובו מאה מנה - מוסיף את דינר ופודה
מיד הקדש, אפלו בדינר, שאין הקדש יוצא
מידי פדיון. רבי שמעון בן גמליאל אומר:
אם היה חובו מרבה על הקדשו - לא
הקדיש כלום, אף על פי שאמרו ח"בי
הקדשות בית דין ממשיכין אותו, ונותנין
לו מזון שלשים יום וכסות שנים עשר
חדש' - במה דברים אמורים? בזמן שבית
דין נזקקין להן. נותנין מטה מצעת, סנדליו
ותפיליו. רבי אליעזר אומר: אם היה אכר -
נותנין לו צמדו. רבי אליעזר אומר: חמר -
נותנין לו שני חמורים. המקדיש את נכסיו,
והיו בהן עבדים, אין אומרים להאכיל את
העבדים ולהלבישם שיביאו דמים הרבה,
ולא עוד אלא אפלו מרגליות בכפר קטן,
אין להקדש אלא מקומו ושעתו.

ד. אין מקדישין לפני יובל פחות משתי
שנים של תבואה, שנאמר (ויקרא כז, יח):
"וחשב לו הכהן את הכסף על פי השנים",
הא לא הקדישה ביובל - הרי זו מקדשת.
שנים אין פחות משתים, לא כשם שאין
מקדישין פחות משתים, כך אין גואלים
פחות משתים, תלמוד לומר (ויקרא כז, יח):
"ונגרע מערפך" - אפלו שנה. נמצאת
אומר, יובל ארבעים ותשע שנים, ארבעים
ותשע סלעים, ארבעים ותשע פונדיות,

הבעלים לגאול - הַרְשׁוֹת בִּידָן, נוֹתְנִין שְׁלֹשִׁים וְאַחַד דִּינָר. בֵּית שְׁמַאי אומרים: יש חמש לתוספתא. ובית הלל אומרים: אין חמש לתוספתא.

י. אין לאדם להקדיש את כל נכסיו, אם הקדיש את כלן - הרי הן מקדשין. אין אדם רשאי להחרים את כל נכסיו, ואם החרים את כלן - הרי הן מחרמין. רבי אליעזר אומר (ויקרא כז, כח): "מאדם" - ולא כל אדם. "מבהמה" - ולא כל בהמה. "משדה אחוזתו" - ולא כל שדה אחוזתו. לפיכך אם הקדיש את כלן - הרי הן מקדשים. ואם החרים את כלן - אין מחרמים. אמר רבי אלעזר בן עזריה: אם לגבוה אין אדם רשאי להחרים את נכסיו, שחם המקום עליו, על אחת כמה וכמה אדם חייב להיות חס על נכסיו. רבי אלעזר בן עזריה אומר: הרי הוא אומר (דברים יב, ט): "כי ירחיב ה' אלהיך את גבולך כאשר דבר לך" וגו', אי אפשר שהבשר מבאיש בקדרה, והלא תאכלו, הא אינו אומר (דברים יב, ט): "ואמרת אכלה בשר", אלא לתאבון, וכול הוא לוקח מן השוק ואוכל, תלמוד לומר (דברים יב, כא): "וזבחת מבקרך ומצאנך ואכלת", יכול יכנס בהן וישחטם כלם, ויעלם? תלמוד לומר "מבקרך" ולא כל בקרך, "מצאנך" ולא כל צאנך. וכן היה רבי אלעזר בן עזריה אומר: מי שיש לו עשרה מנה - מתעסק בירק בקדרה בכל יום. עשרים מנה - מתעסק ירק בקדרה ואלפס. חמשים מנה - ליטרא בשר מערב שבת לערב שבת. מאה מנה - ליטרא בשר בכל יום, אף על פי שאין ראיה לדבר, וזר לדבר, שנאמר (ישעיה ז, כא): "ביום ההוא יחיה איש עגלת בקר ושתי צאן והיה מרב עשות חלב יאכל חמאה" - ממאה לוג חלב יוצא לוג חמאה. רבי אומר: הרי הוא אומר (ויקרא יז, יג): "אשר יצוד ציד חיה או עוף אשר יאכל" וגו', והלא סופנו לרבות שירש ושלקח ושנתן לו במתנה, הא אינו אומר "ואמרת אוכלה בשר" אלא בהזמנה הזאת.

אחוזתן בערי מגרשיהן - מקדשין בכל שעה שירצו, וגואלין בכל שעה שירצו. גאולה אחר - יוצא לבעלים בויבל.

ז. כהן שירש את אבי אמו, וכן בן לוי נתין וממזר בשדה אבותיו - הרי הוא כשדה אחוזה של ישראל.

ח. המקדיש שדהו בשעה שאינו יובל, אומרים לו: 'פדה אתה ראשון', שהבעלים נוֹתְנִים חמש, וכל אדם אין נוֹתְנִין חמש. מעשה באחד שהקדיש שדהו מפני רעתה. אמרו לו: 'פדה אתה ראשון' - הרי שלי באסר. אמר רבי יוסי: אפלו לא אמר זה אלא כביצה, אמר לו הגיעתהו, שהקדיש נפדה בכסף ובשנה כסף. אמר אחד: הרי שלי בעשר סלעים, ואחד אומר בעשרים ואחד, אומר בשלשים ואחד אומר בארבעים, ואחד אומר בחמשים, חזר בו של חמשים - נוטלין הימנו עשרה סלעים ומחזירין את המקח שלפניו, חזר בו של ארבעים - נוטלין הימנו עשר סלעים ומחזירין את המקח שלפניו. חזר בו של שלשים - נוטלין הימנו עשר סלעים ומחזירין את המקח שלפניו, חזר בו של עשרים - נוטלין הימנו עשר סלעים, ומחזירין את המקח שלפניו, חזרו בהן כלם, אם נטלו מכלם עשר עשר המקח תפוס לראשון.

ט. המקדיש שדה אחוזתו שלא בשעת היובל, ביתו ומטלטלין, בין בשעת היובל ובין שלא בשעת היובל - כופין את הבעלים לפתח ראשון. אמר אחד - הרי שלי בעשרים ואחד - כופין את הבעלים לתן עשרים ושש. עשרים ושנים - כופין את הבעלים לתן עשרים ושבע, בעשרים ושלש - כופין את הבעלים לתן עשרים ושמנה. בעשרים וארבעה - כופין את הבעלים לתן עשרים ותשעה. בעשרים וחמש - כופין את הבעלים לתן שלשים. פחות מכן - אין כופין את הבעלים, שאין כופין את הבעלים אלא כנגד חמש. רצו

שנים, כיצד? הניחה ויצא, הִיָּה בַּהּ תְּבוּאָה לקצור וזיתים לבצר, וענבים למסוק, לא יאמר לו: 'הניחה לפני מלאה כמו שהנחתיה לפניך מלאה', אלא אוכל שנה אחת ומסתלק. הקנים והזמורות ופרות שקמה בתוכה - הרי הן כפרות. אילן שנקצץ, או שיבש - שניהן אסורין בו. כיצד יעשה? ימכר וילקח בהן קרקע ויאכל פרותיה.

ב. מכרה לראשון במנה, מכר לראשון ולשני במאתים - אין מחשב אלא עם הראשון, שנאמר (ויקרא כה, כז): "לאֲשֶׁר מָכַר לוֹ". לראשון במאתים, ומכר לראשון ולשני במנה - אין מחשב אלא עם האחרון, שנאמר: "לְאִישׁ אֲשֶׁר בְּתוֹכָהּ", רצה אביו, או אחיו, או אחד מן הקרובים של ראשון לגאול - הרשות בידו, ושל שני - אין שומעין לו. לא ימכר ברחוק ויגאל בקרוב, ברע ויגאל בפיסה, לא ילוה ויגאל לחצאין, ובהקדש - מתר בכלן. זה חמר בהדיוט מבהקדש. אמר רבי שמעון: מפני מה בהדיוט לא דחק הפתוב שאם הגיע היובל ולא נגאל היוצא הוא לבעלים ביוכל, מפני מה בהקדש דחק עליו הפתוב שאם הגיע ולא נגאלה חלוט הוא שדה להקדש.

ג. אין אדם רשאי למכור שדה אחוזתו ולהניחה בפנדתו, ולקח בהם בהמה, ולקח בהם כלים, ולקח בהם עבדים, ולגדל בהם בהמה דקה, אפילו לעשות בהם סחורה, אלא אם כן העני. אם מכר - הרי זה מכור. אין אדם רשאי למכור את בתו, ולהניחה בפנדתו ולקח בהם בהמה, ולקח בהם כלים, ולקח בהם עבדים, ולגדל בהן בהמה דקה, ואפילו לעשות בהן סחורה, אלא אם כן העני, ואם מכר - הרי זה מכור. אין אדם רשאי למכור את עצמו, ולהניח בפנדתו, ולקח בהם בהמה, ולקח בהם כלים, ולקח בהם עבדים, ולגדל בהן בהמה דקה, ואפילו לעשות בהן סחורה, אלא אם כן העני, ואם מכר - הרי זה מכור.

יא. המקדיש חצי עבדו וחצי שפחתו - הוא וכהן שתפין בו. חרמי כהנים שהקדישן להקדש המזבח, או להקדש בדק הבית - לא עשה כלום. הקדש המזבח שהקדישו לחרמי כהנים, או להקדש בדק הבית - עשה כלום, אבל הקדש בדק הבית שהקדישו לחרמי כהנים, או להקדש המזבח - מה שעשה עשוי, חרמי כהנים - אין להם פדיון, ואין יוצאין ביוכל, חרמי ישראל - רצו הבעלים לגאול - הרשות ביד כהן. חרמי ישראל, כיון שבאו ליד כהן - הרי הן כחלין לכל דבר, סתם חרמים להדיוט, ומפרש לגבוה, שנאמר (ויקרא כז, כח): "כל חרם קדש קדשים הוא לה'". רבי יהודה בן בתירא אומר: סתם חרמים לגבוה ומפרש להדיוט, שנאמר (ויקרא כז, כא): "כשדה החרם".

יב. כהנים ולוים - אין מחרימין; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: כהנים אין מחרימין - שחרמים שלהם. לוים מחרימים, שאין חרמים שלהן. אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה בקרקעות, "כי אחזת עולם הוא להם" (ויקרא כה, לד), ודברי רבי שמעון במטלטלין - שאין חרמים שלהן.

יג. שלשה חרמים הן (ויקרא כז, כח): "אף כל חרם אשר יחרים איש לה' וגו' - אלו חרמי כהנים. "כל חרם קדש קדשים הוא לה'" - אלו חרמי גבוה. "כל חרם אשר יחרם מן האדם לא יפדה" - אלו חרמי מיתות בית דין.

מסכת ערכין פרק חמישי

א. המוכר שדהו בשעת היובל - אין מתר לגאול פחות משתי שנים של תבואה, שנאמר (ויקרא כה, טו): "במספר שני תבואות ימכר לך". היתה שנת שביעית או שנים כשני אליהו - אינו עולה לו מן המנין. נרה שנה, ואכלה שנה, והובירה שנה - עולה לו מן המנין. רבי אליעזר אומר: פעמים שיוכל לאכול הימנה שלש תבואות בשתי

חצרים. בתי ערי חומה וחוצה לארץ - הכל הולך אחר העקר. ירושלים וערי מקלט ומעשר שני - הכל הולך אחר הנוף. הבורגנין, והמגדל, והשוכך שבתוכה - הרי הן כבתי ערי חומה. והדירים, והגנות, והפרדסות שבתוכה. רבי מאיר אומר: הרי הן כבתי ערי חומה. וחכמים אומרים: הרי הן כשדות. בית בנוי בחומה; רבי יהודה אומר: כאלו הוא בחוץ. רבי שמעון אומר: כאלו הוא בפנים. בתי בדין שפתייהם לפנים וחללן לחוץ, או שפתייהן לחוץ וחללן לפנים; בית שמאי אומרים: אין פודין בהם מעשר שני, כאלו הם בפנים, אין אוכלים בהם קדשים קלים כאלו הם בחוץ. בית הלל אומרים: מכנגד החומה ולפנים כלפנים, מכנגד החומה ולחוץ כלחוץ. אמר רבי יוסי: זו משנת רבי עקיבא, משנה הראשונה; בית שמאי אומרים: אין פודין בהם מעשר שני כאלו הם בחוץ, ואין אוכלים בהם קדשים קלים כאלו הם בפנים. בית הלל אומרים: בלשכות, את שפתחה לפנים - כלפנים, את שפתחה לחוץ - כלחוץ. אמר רבי ישמעאל ברבי יוסי: וכי אין לנו מקפות חומה אלא אלו בלבד? הרי הוא אומר (דברים א, ד): "ששים עיר כל חבל ארצב וגו', כל אלה ערים בצורות חומה גבוהה" וגו', אלא כיון שגלו ישראל לבבל - בטלה מהן מצות ערי חומה. וכשעלו מן הגולה, מצאו אלו שמקפות חומה מימות יהושע בן נון, וקדשום, ולא אלו בלבד, אלא כל שתבא לה במסרת שמקפות חומה מימות יהושע בן נון. כל המצוה הזאת נוהגת בה, ושקדשום מכאן ואילף - כל המצוה הזאת נוהגת בה.

ח. חמר בבתי ערי חומה שאין בשדה אחוזה, ובשדה אחוזה שאין בבתי ערי חומה, שבת ערי חומה אין יוצאין ביובל. אם לא גאלה כל שנים עשר חדש - צמת ללוקח, מה שאין כן בשדה אחוזה. חמר בשדה אחוזה, שהמקדיש שדה אחוזתו

ד. אמר רבי יוסי ברבי חנינא: בא וראה כמה קשה אבקה של שביעית! כיצד? אדם עושה מלאכה מפרות עברה, התחיל מוכר במטלטלין, שנאמר (ויקרא כה, יד): "וכי תמכרו ממכר לעמיתך". לא הרגיש, התחיל מוכר שדה אחוזתו, שנאמר (שם כה, כה): "כי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו", לא באת לידו, עד שמכר את ביתו, שנאמר (שם כה, כט): "ואיש כי ימכר בית מושב עיר חומה", לא באת לידו, עד שמכר את בתו, שנאמר (שמות כא, י): "וכי ימכר איש את בתו לאמה", לא באת לידו עד שלוה ברבית, שנאמר (ויקרא כה, לה): "כי ימוך אחיך ומטה ידו", ונאמר (שם שם, לו): "אל תקח מאתו נשך ותרבית", לא באת לידו עד שמוכר את עצמו, שנאמר (שם שם, לט): "כי ימוך אחיך עמך ונמכר לך", ולא לך אלא לגר, שנאמר "ונמכר", ולא לגר צדק אלא לגר תושב, שנאמר: "ונמכר לגר", ולא לגר תושב אלא לעובד כוכבים, שנאמר (ויקרא כה, מז): "או לעקר משפחת גר", נעשה כמר לעבודת פוכבים.

ה. המקדיש בית בבתי ערי חומה - הרי זה גואל מיד, וגואל לעולם, לא גאלו - צמת להקדש. המוכר בית בבתי ערי חומה - הרי זה גואל מיד, גואל והולך כל שנים עשר חדש. לא גאלו כל שנים עשר חדש - צמת ללוקח. מכרה לראשון ועמד הראשון ומוכרה לשני - הרי זה גואל מיד, גואל והולך כל שנים עשר חדש, לא גאלו כל שנים עשר חדש - צמת לשני.

ו. המקדיש בית בבתי חצרים - הרי זה גואל מיד, גואל והולך לעולם. גאלה אחר - יוצא לבעלים ביובל. המוכר בית בבתי חצרים - הרי זה גואל מיד, גואל והולך לעולם, שאם הגיע יובל ולא גאלה - יוצא לבעלים ביובל. בתי חצרים, אף על פי שיש להם חומת גג - אינו כבתי ערי חומה.

ז. עיר שנפלה חומתה - כל המצוה הזאת נוהגת בה. בנה בית חוצה לה - גדון בבתי

שלא בשעת היובל - אין מתר לגאול פחות משתי שנים. יוצאין ביובל ובגרעון, מה שאין כן בבתי ערי חומה.

ט. אין עושין שדה מגרש, ולא מגרש שדה, מגרש עיר, ולא עיר מגרש. רבי אליעזר אומר: במה דברים אמורים? בערי הלויים, אבל בערי ישראל - עושין שדה מגרש, ומגרש שדה, מגרש עיר, ולא עיר מגרש - כדי שלא יחריבו את ערי ישראל. לא יסתר אדם את ביתו לעשותו גנה, לא ישע אדם את חרביתו גנה, מפני שהוא כמחריב את ארץ ישראל. רבי שמעון בן גמליאל אומר: נוטע אדם את חרביתו גנה, שכן הוא ישובה. רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: אלפים אמה תחום ערי הלויים, צא מהן אלף אמה מגרש, נמצא מגרש, והשאר שדות וכרמים.

מסכת תמורה פרק ראשון

א. הממיר אפלו בשבת - הרי זה מומר, וסופג את הארבעים. כהנים אין ממירים בקדשי ישראל. ישראל - אין ממירין בקדשי כהנים, שאין אדם עושה תמורה בזבח שאינו שלו. בכור אצל ישראל עושה תמורה. אצל הכהנים - אין עושה תמורה; דברי רבי עקיבא. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כיון שבאו לידי כהן - זה וזה אין עושין בו תמורה, זו מה יעשה לה? תרעה עד שתסתאב ותאכל לבעלים במום.

ב. אחד קדשי קדשים ואחד קדשים קלים - אין רשאי להמיר, בין בחול בין בשבת. אין משנין אותן מקדשתן, אפלו מקדשה קלה לקדשה חמורה, ואין צריך לומר מקדשה חמורה לקדשה קלה. אמר על הבכור על השלמים - 'הרי אלו עולה' - לא אמר כלום, ואין צריך לומר לעולה. 'הרי זה בכור והרי זה שלמים' - מחירמין אותן ומקדישין אותן הקדש עליו.

ג. אלו הם חרמים: האומר 'חרם זה לפנה'. אלו הם הקדשות - האומר: 'הקדש זה

לבדק הבית'. מן כמה הוא נותן קדשים שחייב באחריותו, כגון חטאת ואשם. האומר 'הרי זו עלי עולה'; 'הרי זו עלי שלמים' - נותן דמי כלן. קדשים שאין חייב באחריותו, כגון הבכור והמעשר, והאומר 'הרי אלו עולה'; 'הרי אלו שלמים' - נותן טובת הנאתו. וכמה טובת הנאתו? אומר כמה אדם רוצה לתן בעולה שאין צריך לה לקח בכור לתנו לכן בתו.

ד. עושין תמורה באחרים. עושין תמורה זה בזה. עושין תמורה אחד בשנים ושנים באחד, אחד במאה ומאה באחד; רבי שמעון אומר: אין עושין תמורה אלא אחד באחד, שנאמר (ויקרא כז, ט): "בהמה בבהמה ולא בהמות בבהמה". אמרו לו: כשם שהבהמה יחידה קרויה בהמה - כך בהמות הרבה קרויות בהמה, שנאמר (ויקרא ד, יא): "ובהמה רבה".

ה. אמר: 'גלה של זו עולה' - אין בלה עולה אלא אותה הרגל בלבד. מה יעשה לה? תמכר לחיבי עולות חוץ מרגלה ודמיה חליץ; דברי רבי מאיר. רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אומרים: אין בלה עולה. אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה בדבר שאין הנשמה תלויה בו, ודברי רבי יוסי ורבי שמעון בדבר שהנשמה תלויה בו. רבי יוסי אומר: עושין תמורה שלמין באברים, עושין תמורה ברובע ונרבע, ונרבע במקצה, ובנעבד באתנו, ובמחיר וכלאים, ובטרפה וביוצא דפן; רבי אליעזר אומר: הכלאים והטרפה, ויוצא דפן, וטמטום ואנדורגיניס - לא קדושין ולא מקדישין.

ו. המקדיש בעל מום למזבח - עובר בחמשה לאוין: בל תקדיש, בל תשחט, בל תזרק את הדם, ובל תקטיר חלב, ובל תקטיר מקצתו, שנאמר (ויקרא כב, כא): "תמים יהיה לרצון כל מום" וגו'. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אף משום 'בל תקבל את דמו'. הקדישו ולא שחטו - אינו חייב

מן הקלעים, ונאכלין לזכרי כהונה ונאכלין ביום ובלילה, מה שאין בקרבנות יחיד. קרבנות יחיד עושין תמורה ובאים בשתפות, יש מהן חטאת מתה וחטאת נקבה, אשם ודאי ואשם תלוי, ובאין מן המעשר, וטענין סמיכה מה שאין בקרבנות צבור.

ט. אלו דברים שבין בהמה לעופות, שהבהמה דוחה את השבת ודוחה את הטמאה, ונוהגת בצבור כחיד, ויש בה חטאת מתה, וחטאת נקבה, ואשם ודאי, ואשם תלוי, ותודה, ושלמים, ובאה מן המעשר, וקרבן בכמה, וטעונה סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק, וטעונה מתן ארבע, ויש מדמה נכנס לפנים ולפני ולפנים, מה שאין כן בעופות.

י. אלו דברים שבין עופות לבהמה: שהעופות תחלת הקדשן מועלין בהן. ובהמה, יש הימנה שמועלין בה ויש הימנה שאין מועלין בה. והכשרו להביא נקבות כזכרים לעולות, ובעלי מומין כנקבות לגבי מזבח, ויש מהן חטאת העוף הבא על הספק, וכלן קדשי קדשים, ונאכלין לפנים מן הקלעים ונאכלים לזכרי כהונה, ונאכלים ליום ולילה, מה שאין כן בבהמה.

יא. ואלו דברים שבין מנחות לעופות, שהמנחות נוהגות בצבור כחיד, ודוחות את השבת ואת הטמאה, וטעונות הגשה ותנופה וטעונות כלי, ודברים אחרים הבאין חובה להן, מה שאין כן בעופות.

יב. ואלו דברים שבין עופות למנחות: שהעופות באין בשתפות ומתירין מחסרי כפרה, והתר מכלל אסורין בקדש, וחייבים עליה בחוץ, מה שאין כן במנחות. ולד חטאת ותמורת חטאת שמתו בעליה - עושה תמורה. ושאבדה, ושמצאת עד שלא כפרו הבעלים - עושה תמורה. משכפרו בעלים - אין עושה תמורה. ופי שמעון אומר: אף שכפרו הבעלים. ושעברה שנתה יהו מתות, ובצבור מצינו

אלא אחת, הקדישו ושחטו וזרק את דמו - חיב על כל אחת ואחת, המקדיש רובע ונרבע, מקצה ונעבד, אתנן ומחיר, שרוע וקלוט - עובר משום שמות הלל, והרי הן כבעלי מומין שקדם הקדשם את מומם, ואין יוצאין לחלין, אלא על מום קבוע בלבד. המקדיש תמימים לבדק הבית - חיב ב'עשה' ו'לא תעשה'; דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים: אין חיב אלא משם אחד בלבד. המקדיש תמימים לבדק הבית - אין פודין אותו אלא למזבח בלבד, המקדיש בעל מום למזבח. רצה לפדותו להקדיש בדק הבית - הרשות בידו. הולד - אין עושה תמורה, ואין צריך לומר ולד הולד. רבי יהודה אומר: הולד - עושה תמורה, הצבור - אין עושה תמורה. בהמת צבור - אין עושין תמורה. השתפין - אין עושין תמורה, ובהמת השתפין - אין עושין תמורה. בהמה שחציה קדש וחציה חול - לא עושה ולא נעשית, ולא הזבח הבא מחמת תמורה עושה תמורה.

אז, קרבנות צבור - דוחים את השבת ואת הטמאה, קרבנות יחיד - אינם דוחים לא השבת ולא הטמאה; דברי רבי יהודה. אמר לו רבי יעקב: מצינו בחביתי כהן משיח ופר יום הכפורים והפסח, שהן קרבנות יחיד ודוחין את השבת ואת הטמאה. מצינו בפר הבא על כל המצות, ושעירי עבודת כוכבים, וחגיגה, שקרבנות צבור; ואינם דוחין, לא את השבת ולא את הטמאה. כלל אמר רבי יעקב: כל שיש לו זמן קבוע מן התורה, ואין יכול לעשות מערב שבת - דוחה את השבת. וכל שאין לו זמן קבוע מן התורה, ויכול לעשות מערב שבת - אין דוחה את השבת.

ח. אלו דברים שבין קרבנות צבור לקרבנות יחיד: שקרבנות צבור תחלת הקדשן מועלין בהן, קרבנות, יש מהן שמועלין בהן ויש מהן שאין מועלין בהן. יש מהן חטאת מן הצאן הבא על לא הודע, וכלן קדשי קדשים נאכלין לפנים

ד. המפריש אשמו ואבד, והפריש אחר תחתיו, ולא הספיק להקריבו עד שנמצא הראשון, והרי שניהם עומדין - יביא את איזה מהם שירצה, והשני ירעה עד שיסתאב, וימכרו, ויפלו דמיו לנדבה.

ה. המפריש מעות לאשמו, ואבדו, והפריש מעות תחתיהן, ולא הספיק לקח בהן אשם עד שנמצאו מעות הראשונות - יביא מאלו ומאלו אשם, ויקרב, והשאר יפול לנדבה. המפריש מעות לאשמו, ואבדו, והפריש מעות תחתיהן, ולא הספיק לקח בהן אשם עד שנמצאו מעות - המעות יביא בהן אשם, ויקרב, ואשם ירעה עד שיסתאב, וימכרו, ויפלו דמיו לנדבה. המפריש אשמו ואבד, והפריש מעות תחתיו, ולא הספיק לקח בהן עד שנמצא אשם, אשם יקרב והמעות יפלו לנדבה. המפריש אשמו ואבד, והפריש אחר תחתיו, והקריבו, ואחר כך נמצא הראשון - ירעה עד שיסתאב, וימכרו, ויפלו דמיו לנדבה. רבי אליעזר אומר: יביא בדמיו עולה. המפריש מעות לאשמו ואבדו, והפריש מעות תחתיהן, ולקח בהן אשם, והקריבו, ואחר כך נמצאו מעות הראשונות יפלו לנדבה. רבי אומר: ילכו לים המלח. רבי אליעזר אומר: יביא בהן עולה. והלא אף הנדבה עולה היא, מה בין דברי רבי אליעזר לדברי חכמים? רבי אליעזר אומר: עושה תמורה. וחכמים אומרים: אין עושה תמורה.

ו. המפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ולא הספיק להקריבה עד שנמצאת הראשונה, והרי שתייהן תמימות, ראשונה תקרב ושניה תמות; דברי רבי. אחת תמימה ואחת בעלת מום: תמימה - תקרב, ובעלת מום - תשחט. נשחטה בעלת מום עד שלא נזרק דמה של תמימה - מתרת. משנזרק דמה של תמימה - אסורה. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אפלו בשר בקורה - הרי זה תקבר. המפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ולא הספיק להקריבה עד שנמצאת הראשונה,

כולד חטאת ובתמורת חטאת, ובחטאת שמתו בעליה, ביחיד דברים אמורין ולא בצבור, אף אלו ביחיד דברים אמורין ולא בצבור. חמר בצבוח שאין בתמורה, ובתמורה שאין בצבוח, שהצבוח דוחה את השבת, ואת שטמאה נוהג בצבור ביחיד, ועושה תמורה, מה שאין כן בתמורה. חמר בתמורה, שהתמורה קדושה חלה עליה בעלת מום קבוע, מה שאין כן בצבוח. רבי יוסי בר יהודה אומר: שגגה כדון.

מסכת תמורה פרק שני

א. המפריש נקבה לעולה - תרעה עד שתסתאב, ותמכרו ויפלו דמיה לנדבה. רבי שמעון אומר: אמר על בהמה טמאה ועל בעלת מום: 'הרי אלו עולה' - לא אמר כלום! 'הרי אלו לעולה' - אפלו זבל, אפלו אבנים - ימכרו, ויביא בדמיהן עולה. המפריש נקבה לאשם תרעה עד שתסתאב ותמכרו, ויפלו דמיה לנדבה.

ב. המפריש נקבה לפסח - תרעה עד שתסתאב ויביא בדמיה פסח. רבי שמעון כן יהודה אומר משום רבי שמעון: תמכרו שלא במום. ילדה זכר - ירעה עד שיסתאב וימכרו ויביא בדמיו פסח. רבי אליעזר אומר: הוא עצמו יקרב פסח. תמורת הפסח, ולד תמורת פסח, ולדן ולדן עד סוף העולם - ירעו עד שיסתאבו, וימכרו ויביא בדמיהן שלמים. רבי אליעזר אומר: ולדות עצמן יקרבו שלמים, ולד תמורת שלמים, ולדן ולדן עד סוף העולם - ירעו עד שיסתאבו, וימכרו ויביא בדמיהן שלמים. רבי אלעזר אומר: ולדות עצמן יקרבו שלמים.

ג. המפריש נקבה לעולתו ולפסחו ולאשמו - עושה תמורה. רבי שמעון אומר: לעולתו - עושה תמורה, לפסחו ולאשמו - אין עושה תמורה. אין לה דבר שהוא עושה תמורה, אלא דבר הרועה ומסתאב. אמר רבי: רואה אני דברי רבי שמעון בפסח, שפא הקדיש הפסח ובאו שלמים.

שמות כאחת' - דבריו קמים. אם אמר: 'מה שקריתי שם לראשון וחזרתי וקריתי שם לשני' - אין דברים אחרונים כלום. מודה רבי מאיר לחכמים: 'מה שתלד בהמה זו עולה' והיא תודה, 'מה שתלד בהמה זו חטאת' והיא שלמים - דבריו קימיין. מודים חכמים לרבי מאיר, באומר: 'בהמה זו תחת שני זבחים אלו, תחת שני זבחים שאני חיב' - אין דבריו אחרונים כלום.

ג. 'בהמה זו תמורת עולה ותמורת שלמים' - הכל תמורת עולה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: דבריו קימיין. רבי יוסי אומר: יבדק, אם אמר: 'לכך נתכונתי אלא שאין יכול להוציא שני שמות כאחת' - דבריו קימיין. מה שקריתי שם לראשון וחזרתי וקריתי שם לשני - אין דבריו אחרונים כלום. 'בהמה זו חצייה עולה וחצייה שלמים' - הכל עולה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: ירעה עד שיתאבד, וימכר ויביא בדמי חצייה עולה ובדמי חצייה שלמים, ורבי יוסי אומר: יבדק, אם אמר: 'לכך נתכונתי אלא שאין יכול להוציא שני שמות כאחת' - דבריו קימיין. אם אמר: 'מה שקריתי שם לראשון וחזרתי וקריתי שם לשני' - אין דבריו אחרונים כלום. 'בהמה זו תחת עולה' - תחת שלמים' - הכל תחת עולה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: דבריו קימים. רבי יוסי אומר: יבדק, אם אמר: 'לכך נתכונתי, אלא שאין יכול להוציא שני שמות כאחת' - דבריו קימים. אם אמר: 'מה שקריתי שם

והרי שתיקה עומדות - יביא את איזה מהן שירצה, שניה תרעה עד שתסתאב, ותמכר, ויפלו דמיה לנדבה או תמות. המפריש מעותיו לחטאתו ואבדו, והפריש חטאת תחתיה, ולא הספיק להקריבה עד שנמצאו; רבי אומר: ילכו לים המלח. ומודים חכמים לרבי, במפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, והקריבה, ואחר כך נמצאת הראשונה - שתמות. המפריש מעות לחטאתו ואבדו, והקריב חטאת, ואחר כך נמצאו מעות - ילכו לים המלח, שרבי אומר: אין המעות נופלות לנדבה אלא אם כן לקח בהן חטאת, והותר. וחכמים אומרים: אין חטאת מתה, ואין המעות ילכו לים המלח, אלא שנמצאו מאחר שכפרו הבעלים.

ז. תמורת הבכור והמעשר, ולדן, ולד ולדן, עד סוף העולם - הרי אלו בבכור וכמעשר, ויאכלו במומן לבעלים. מה בין בכור ומעשר לכל הקדשים? שכל הקדשים חיב באחריותו ויטפל בהן להביא מחוץ לארץ, מה שאין כן בבכור ובמעשר.

מסכת תמורה פרק שלישי

א. האומר: 'מה שבמעי בהמה זו הקדש' - מתרת בגזה ואסורה בעבודה, מפני שמכחיש את הקדשים. שחטה - העבר אסור באכילה. מתה - העבר אסור בהנאה. 'שור זה הקדש לאחר שלשים יום', שחטו בתוך שלשים יום - מתר באכילה. מת - מתר בהנאה. הקדישו לשם שלמים - הרי זה מקדש. 'מעכשו לאחר שלשים יום', ושחטו בתוך שלשים יום - אסור באכילה. מת - אסור בהנאה. הקדישו לשם שלמים - הרי זה אינו מקדש.

ב. 'בהמה זו תודה' - מה שתלד עולה. 'בהמה זו שלמים' - מה שתלד חטאת. 'הרי זו ולד תודה' - ולד שלמים; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: דבריו קימים. רבי יוסי אומר: יבדק, אם אמר: 'לכך נתכונתי, אלא שאין יכול להוציא שני

לראשון וְחֻזְרָתִי וְקָרִיתִי שֵׁם לְשָׁנִי - אֵין דְּבָרָיו אַחֲרֵינִים כָּלֹם.

ד. 'בְּהִמָּה זוֹ חֻצִּיהָ עוֹלָה וְחֻצִּיהָ שְׁלָמִים', וְהִמִּיר בָּהּ - תְּמוּרָתָהּ כִּיּוֹצֵא בָּהּ. 'חֻצִּיהָ עוֹלָה וְחֻצִּיהָ שְׁלָמִים'. 'בְּהִמָּה זוֹ חֻצִּיהָ תַּחַת עוֹלָה וְחֻצִּיהָ תַּחַת חֹטְאֵת' - הַכֹּל עוֹלָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים: תְּמוּת. 'חֻצִּיהָ תַּחַת חֹטְאֵת וְחֻצִּיהָ תַּחַת עוֹלָה' - הַכֹּל מוֹדִים שֶׁתְּמוּת.

ה. חֲמֹשֶׁה שֶׁהֵבִיאוּ זֶבַח אֶחָד, אֶחָד סוּמָךְ לְשׁוֹם עוֹלָה וְכֹלֶם סָמְכוּ לְשׁוֹם שְׁלָמִים - יָרְעָה עַד שִׁסְתָּאב, וַיִּמְכֹּר בְּדָמֵי חֻצִּיהָ עוֹלָה וּבְדָמֵי חֻצִּיהָ שְׁלָמִים. שְׁחִטּוּ - תַּעֲבֹר צוּרְתּוֹ וַיּוֹצֵא לְבֵית הַשְּׁרָפָה. מִצָּאתוֹ שְׁלָמִים - תַּעֲלֶה לְגַבִּי מִזְבֵּחַ, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיָה בֵּית דִּין. שְׁלֹכָךְ אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְנָן שֶׁמִּתְכַּוֵּן לְכַךְ מִתְחַלְתּוּ, אֲבָל סָמָךְ לְשֵׁם עוֹלָה, וְנִמְלָךְ וְאָמַר לְשׁוֹם שְׁלָמִים - הָרִי זֶה בְּקֻדְשָׁתָהּ רִאשׁוֹנָה.

ו. 'הָרִי זֶה תְּמוּרָת זֹו', 'חֲלִיפַת זֹו' - הָרִי זֹו תְּמוּרָה. 'זֹו מִחֲלָלָת עַל זֹו' - לֹא אָמַר כָּלֹם. בְּהִקְדָּשׁ בְּדֶק הַבַּיִת זֶה מִחֲלָלָת עָלָיו - דְּבָרָיו קִיָּמִין. 'תְּמוּרָה זֹו, חֲלִיפָה זֹו' - לֹא אָמַר כָּלֹם. 'הָרִי זֶה חֹטְאֵת', וְהָרִי זֹו אֲשֶׁם, אֵף עַל פִּי שְׁחִיב - לֹא אָמַר כָּלֹם. 'הָרִי אֵלּוֹ לְחֹטְאֵתִי' וְהָרִי אֵלּוֹ לְאֲשָׁמִי, אִם הָיָה חִיב - דְּבָרָיו קִיָּמִין. וְאִם לֹא - לֹא אָמַר כָּלֹם. 'הָרִי עָלִי חֹטְאֵתוֹ וְעֵלְתּוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי', מִדַּעַתּוֹ - יָצָא. וְשֶׁלֹּא מִדַּעַתּוֹ - לֹא יָצָא. הֵלֶךְ הֵלָה וְהֵבִיא לְעֶצְמוֹ - הָרִי הֵן כְּחֹטְאֵת וְאֲשֶׁם שֶׁכִּפְרוּ הַבְּעָלִים. עוֹלָה שֶׁנִּתְעַרְבָּה בְּזֻבְחִים - יָרְעוּ עַד שִׁסְתָּאבּוּ, וַיִּמְכְּרוּ וַיְבִיֵּא בְּדָמֵי יָפָה שְׂבֵהֶן זֶבַח, וּבְדָמֵי הִיפָה שְׂבֵהֶן עוֹלָה. הַמִּיר בְּאַחַת מֵהֶן, וְאֵין יוֹדֵעַ בְּאִיזוֹ מֵהֶן הַמִּיר - הָרִי זֶה מֵבִיא מַעוֹת אוֹ זֶבַח מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ, וְאָמַר: 'אִם תְּמוּרָת עוֹלָה הִיא - הָרִי זֶה שְׁלָמִים, אִם תְּמוּרָת שְׁלָמִים הִיא זֶה - הָרִי זֹו עוֹלָה', וְהָרִי הֵן כְּשָׁנִי זֻבְחִים שֶׁנִּתְעַרְבּוּ זֶה בְּזֶה. חֹזֵר וְהִמִּיר בְּאַחַד מֵהֶן, וְאֵין יוֹדֵעַ בְּאִיזוֹ מֵהֶן הַמִּיר - הָרִי זֶה מֵבִיא

מַעוֹת אוֹ זֶבַח מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ, וְאָמַר: 'אִם תְּמוּרָת תְּמוּרָה הִיא - זֶה חֲלִין הוּא זֹו עוֹלָה, הִיא שְׁלָמִים. אִם תְּמוּרָת שְׁלָמִים הִיא זֹו - הָרִי זֹו עוֹלָה', וְהָרִי הֵן כְּזֻבְחָהּ וְכְתְּמוּרָהּ שֶׁנִּתְעַרְבּוּ זֶה בְּזֶה. תּוֹדָה שֶׁנִּתְעַרְבָּה בְּתְּמוּרָתָהּ - שִׁתִּיהֶן יִקְרְבוּ וַיִּנִּיף הַלֶּחֶם עִמָּהֶן. מִת אֶחָד מֵהֶן - לֹא יִקְרַב שָׁנִי. חֹזֵר וְהִמִּיר בְּאַחַד מֵהֶן - הָרִי זֶה לֹא יִקְרַב. וְכֵן שְׁלָמִים שֶׁנִּתְעַרְבּוּ בְּכֹכּוֹר - שְׁנֵיהֶם יָרְעוּ עַד שִׁסְתָּאבּוּ, וַיִּאָּכְלוּ כְּכֹכּוֹר. מִת אֶחָד מֵהֶן - לֹא יִקְרַב שָׁנִי. חֹזֵר וְהִמִּיר בְּאַחַד מֵהֶן - הָרִי זֶה לֹא יִקְרַב.

כ"ה 28 ראשון Sunday 21 SEP			בבלי: זבחים ז ירושלמי: סוטה יד תוספתא: ערכין ב נ"ך: הושע ט רמב"ם: מלוה ולוה א	ז' דסליחות עלות השחר... 5:30 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:09 סו"ז תפלה - פג"א... 10:22 שקיעה... 6:54 נץ החמה... 6:43 סו"ז קרי"ש - גר"א... 9:45 סו"ז תפלה - גר"א... 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת... 8:07
כ"ט 29 שני Monday 22 SEP			בבלי: זבחים ח ירושלמי: סוטה טו תוספתא: ערכין ג נ"ך: הושע י רמב"ם: מלוה ולוה ב	ערב ראש השנה תשפ"ו, זכור ברית Rosh Hashana Eve עלות השחר... 5:31 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:09 סו"ז תפלה - פג"א... 10:22 שקיעה... 6:52 נץ החמה... 6:44 סו"ז קרי"ש - גר"א... 9:45 סו"ז תפלה - גר"א... 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת... 8:05
א 1 שלישי Tuesday 23 SEP			בבלי: זבחים ט ירושלמי: סוטה טז תוספתא: ערכין ד נ"ך: הושע יא רמב"ם: מלוה ולוה ג	א' דראש השנה תשפ"ו 1st Day Rosh Hashana עלות השחר... 5:32 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:10 סו"ז תפלה - פג"א... 10:22 שקיעה... 6:50 נץ החמה... 6:45 סו"ז קרי"ש - גר"א... 9:46 סו"ז תפלה - גר"א... 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת... 8:03
ב 2 רביעי Wednesday 24 SEP			בבלי: זבחים י ירושלמי: סוטה יז תוספתא: ערכין ה נ"ך: הושע יב רמב"ם: מלוה ולוה ד	ב' דראש השנה תשפ"ו 2nd Day Rosh Hashana עלות השחר... 5:33 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:10 סו"ז תפלה - פג"א... 10:22 שקיעה... 6:49 נץ החמה... 6:46 סו"ז קרי"ש - גר"א... 9:46 סו"ז תפלה - גר"א... 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת... 8:02
ג 3 חמישי Thursday 25 SEP			בבלי: זבחים יא ירושלמי: סוטה יח תוספתא: תמורה א נ"ך: הושע יג רמב"ם: מלוה ולוה ה	צום גדליה Fast of Gedalia עלות השחר... 5:34 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:10 סו"ז תפלה - פג"א... 10:22 שקיעה... 6:47 נץ החמה... 6:47 סו"ז קרי"ש - גר"א... 9:46 סו"ז תפלה - גר"א... 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת... 8:00
ד 4 ששי Friday 26 SEP			בבלי: זבחים יב ירושלמי: סוטה יט תוספתא: תמורה ב נ"ך: הושע יד רמב"ם: מלוה ולוה ו	עלות השחר... 5:35 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:11 סו"ז תפלה - פג"א... 10:22 שקיעה... 6:45 נץ החמה... 6:48 סו"ז קרי"ש - גר"א... 9:47 סו"ז תפלה - גר"א... 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת... 7:58
ה 5 שבת Shabbos 27 SEP			בבלי: זבחים יג ירושלמי: סוטה כ תוספתא: תמורה ג נ"ך: יואל א רמב"ם: מלוה ולוה ז	וילך, שבת שובה Shabbos Shuvah עלות השחר... 5:36 סו"ז קרי"ש - פג"א... 9:11 סו"ז תפלה - פג"א... 10:23 שקיעה... 6:44 נץ החמה... 6:49 סו"ז קרי"ש - גר"א... 9:47 סו"ז תפלה - גר"א... 10:47 צה"כ לשיטת ר"ת... 7:57

דַּעַם עֲרִשְׁטֹן טָאג ראש השנה דַּאָרף מַעַן זײַער אַכְטונג גַּעבֵּן צו רַעַדֵּן ווי ווײַניגער, און אַ חֲשׁוֹבֶער
מַעֲנִיט דַּאָרף נאָך מַעַר אַכְטונג גַּעבֵּן אויף דַּעַם.
(שיחות הר"ן סימן כ"א)